

Sprzedaż węgla i koksu
Sezonowa obniżka cen
 ul. Piłtowa 1
 tel. (055) 79-30-49, 79-44-64
 tel. kom. (090) 50-33-20

KURIER
DZIENNIK POMORSKI

Biuro Reklamy
 „Kuriera Kwidzyńskiego”
zaprasza
 Kwidzyn
 ul. Braterstwa Narodów 46
 tel. (055) 79-30-59
 tel./fax (055) 79-22-64

KWIDZYN, SUSZ, SADLINKI, GARDEJA, PRABUTY, KISIELICE, RYJEWO
 ROK V • NR 40/274 • TEL. 79-30-59, TEL./FAX 79-22-64 • 3.10.1996 R • ISSN 1232-0099 • INDEKS 324965 • CENA 95 GR / 9 500 ZŁ

Kto kupił działki na Wąbrzeskiej? URZĘDNIKI W PRZETARGACH

Przewodniczący komisji przetargowej Wojciech Weryk zaprzeczył, jakoby wiceburmistrz Piotr Wilk uczestnicząc w przetargu dotyczącym sprzedaży działek pod budowę garaży na ul. Wąbrzeskiej nabył aż cztery takie działki. Gdyby nawet tak się stało - podkreślił przewodniczący W. Weryk - to prawo nie zabrania burmistrzowi czy urzędnikom udziału w tego typu przetargach

Przetargi dotyczące sprzedaży działek na ul. Wąbrzeskiej w Kwidzynie odbyły się dwa. W pierwszym - 2 sierpnia br - sprzedano 19 działek. Cena wywoławcza wynosiła 895 zł natomiast działki sprzedano za cenę 905 zł. W drugim przetargu, który odbył się 30 sierpnia, sprzedano dwie działki. Drugi przetarg wzbudził zainteresowanie Telewizji Kablowej Kwidzyn, która go filmowała.

Gros działek nabyli urzędnicy zarówno Urzędu Miejskiego, jak i Urzędu Rejonowego. Zarówno pierwszy jak i drugi przetarg, mimo obiegowych opinii, że tak się nie stało, zostały ogłoszone w prasie - w "Kurierze Kwidzyńskim". Jedyną omyłką, jaka wkrađła się do owej sprawy przetargowej dotyczyła ilości działek. Początkowo były 22, natomiast po dokładnych pomiarach okazało się, że jest ich 21. Tyle też boków zostanie wybudowanych. Przewodniczący komisji przetargowej Wojciech Weryk podkreśla, że przetargi odbyły się zgodnie z prawem i nie było nikogo, kto kupiłby więcej niż dwie działki.

Wiceburmistrz Piotr Wilk nabył jedną działkę, ponieważ - jak twierdzi W. Weryk - jest mieszkańcem miasta i osiedla Piaszkowskiego. "Urzędnik jest mieszkańcem miasta i ma prawo nabyć działkę w publicznym przetargu" - dodał W. Weryk. Przetargi publiczne określił jako najmniej kryminalną formę przetargów. Nie zgodził się z zarzutem, że przetarg odbywał się w złym okresie - wakacyjnym, zwłaszcza że działki pod budowę garaży znajdowały się w atrakcyjnym miejscu. W. Weryk uważa, że średnio w miesiacu przeprowadza się 3-4 przetargi bez względu na porę roku czy sezon urolopowy. Rzeczą względną dla przewodniczącego była atrakcyjność miejsca. Według niego były one atrakcyjne tylko dla mieszkańców ul. Wąbrzeskiej i ulic sąsiednich.

Przewodniczący komisji przetargowej podkreślił, że obowiązkiem Urzędu Miasta jest wywieszenie informacji o przetargu jedynie na tablicy ogłoszeń. "My nie mamy obowiązku ogłaszania tego w prasie. Sam fakt, że o wszystkich przetargach informujemy w mediach świadczy o tym, że prowadzimy w tym

Nóż rozwiązaniem sporów

Wminionym tygodniu aż dwa razy użyto noża podczas libacji alkoholowych w Kwidzynie. 24 września około 3:00 nad ranem podczas libacji alkoholowej Longin B. ugodził nożem w okolice klaki piersiowej Marka Z. Mężczyźni odwieziono do szpitala. Miał dużo szczęścia i jego życie nie zagraża niebezpieczeństwo

25 września na ul. 15 Sierpnia doszło do awantury, w wyniku której 67-letni Czesław W. ugodził nożem swojego syna 32-letniego Marka W. Cios został zadany w nogę i okazał się niegroźny. W obu przypadkach trwa śledztwo prowadzone przez Komendę Rejonową Policji w Kwidzynie. J.K.

Pijany kierowca wiozł dzieci

23 września w Suszu ok. godz. 4:30 kierowca autobusu należącego do Zespołu Szkół Rolniczych wyjechał z młodzieżą z szkolną na wycieczkę do Poznania, na targi "Polagra '96". Dyrektor szkoły zauważył, że kierowca autobusu jest w stanie nietrzeźwym. Próbował nie dopuścić do jego wyjazdu.

Dopiero jednak policjanci z komisarzu w Suszu zatrzymali kierowcę, który miał 1,50 promila alkoholu we krwi. Zatrzymano go 38-letni Mirosław M. Strach pomyśleć o tym, co by było, gdyby ów pijany kierowca ruszył z młodzieżą w trasę. J.K.

Nie chcą kupować mieszkań

W całym kraju trwa mieszkanie hossy i mieszkańia idą jak przysłowiu woda. W Kwidzynie natomiast trwa mieszkaniowa bessa. 25 kwietnia br. kwidzyńska Rada Miejska podjęła uchwałę o preferencyjnych - nawet ze zniżką do 80% - cenach sprzedaży mieszkań komunalnych. Niestety, mimo tak znacznych ulg przez ponad pięć miesięcy udało się sprzedać niespełna 50 mieszkań.

Przypominamy, że zgodnie z uchwałą (która będzie obowiązywała tylko do 30 listopada) jest wątpliwe, by przy tak niskim zainteresowaniu została ona przedłużona na rok przyszły przy zakupie mieszkań znajdujących się w budynkach wpisanych do rejestru zabudowy przez pojedynczego najemcę, przysługuje mu zniżka w wysokości 65%, a kiedy w wszyscy lokatorzy byłby zainteresowani nabyciem mieszkań, ulga wynosi 80% ceny mieszkania, ustalonej przez biegłego rzeczoznawcę. W przypadkach sprzedaży mieszkań w budynkach nie wpisanych do rejestru zabudowy cena pojedynczego mieszkania może być obniżona o 50%, a gdyby zainteresowanie wykazali wszyscy mieszkańcy danego budynku obniżka wyniosłaby 65%. Dotychczasowi najemcy, a przyszli właściciele muszą jednak w obu wypadkach spełnić podstawowy warunek: mieszkanie musi być kupione za gotówkę. Mieszkańcy lokali komunalnych mogą je także nabyć na raty pod kilkoma warunkami. cd. na str. 5

Cisza nocna bez nadzoru

Imprezy plenerowe - hałas i rozrywka
 Krzyki, wycie alarmów samochodowych, głośna muzyka oraz różnego rodzaju inne sposoby zakłócania ciszy nocnej znany doskonale. Gdy dodamy do tego kłótnie sąsiadów i alkoholowe libacje, mamy pełny obraz nocnego, przerywanego odpoczynku. Są ulice, dzielnice czy osiedla, gdzie jest w miarę spokojnie. Są z kolei miejsca, gdzie hałas jest niemal przypisany nocnej ciszy, która obowiązuje od godz. 22:00 do godz. 6:00. Czasami bywa jednak tak, że zakłócenie ciszy nocnej jest wręcz usankcjonowane zgodą urzędową przez lokalne władze. Tak bywa przy okazji imprez plenerowych, które w większości kończą się o północy, dwie godziny po tym, jak prawo daje mieszkańcom możliwość spokojnego wypoczynku. Przy organizacji Dni Kwidzyna cisza nocna jest w mieście fikcją, ponieważ impre-

zytywają niemal do białego rana, zaś powrót bawiących się mieszkańców - wcześniej spożywających różnego rodzaju napoje alkoholowe - do domów, jest dodatkowym problemem nie tylko dla mieszkańców, ale i dla policji. Wiadomo, że imprezy tego typu przygotowywane są dla wszystkich mieszkańców. Dni Kwidzyna mają spełniać rolę promocyjną, a jednocześnie bawić i jednoczyć lokalną społeczność. Są jednak osoby, które bawić się nie chcą i nie dlatego, że nie lubią ale dlatego, że są zmęczeni lub np. rano idą do pracy. Czy wobec tego ich głos w sprawie organizacji tego typu imprez się nie liczy? Znowu pojawia się pytanie: czy interes ogółu należy przekładać nad interes jednostki? W dodatku w tym określonym przypadku to właśnie ona jednostka - czyli obywatel - ma prawo w myśli obowiązujących przepisów to on ma rację. Co gorzej, wykorzystując to prawo obywateli może zwrócić się przeciwko tym,

którzy na strazy tego prawa stoją, czyli policji.
Między młotem a kowadłem
 Policjanta, który nie interweniuje po złożeniu przez mieszkańca doniesienia, może czekać wiele przykrych niespodzianek. W grę nie tylko wchodzi możliwość wystąpienia przeciwko policjantowi z powodstwa cywilnego, ale za zamknięcie określonych czynności grozi mu kara do pięciu lat pozbawienia wolności. cd. na str. 5

SYNAN
 IMPORT - EXPORT
Tylko z nami osiągniesz wymarzony komfort!

GOODYEAR
OPONY - SERWIS
 SPRZEDAŻ SZEROKI ASORTYMENT NOWE I UŻYWANE
 NAPRAWA MONTAŻ WYWAŻANIE
 DO SAMOCHODÓW OSOBOWYCH, DOSTAWCZYCH, CIĘŻAROWYCH
 FIRMA USŁUGOWO - HANDLOWA KWIDZYN, ul. Toruńska 36, tel. (055) 79-21-11 wew.7

CZĘŚCI ZAMIENNE
AVIA, ROBUR, IFA, LIAZ
SKUP NOWYCH CZĘŚCI DO W.W. SAMOCHODÓW
 Komorowo Żuł. k. Elbląga
 tel. (055) 31-29-26 czynne 8.00-18.00
 * SERDECZNIE ZAPRASZAMY *

- POKRYCIA DACHOWE -
 BLACHODACHÓWKI I TRAPEZY T18-T20-T35-T55
MOŻESZ KUPIĆ W HURTOWNI STALI „STAL BUD” sp. z o.o.
 KWIDZYN, UL. TORUŃSKA 36, TEL. 21-11 WEW.24

Wybory do izb rolniczych
 czytaj str. 8

Dziś w Dzienniku Pomorskim m. in.:
 • 64 proc. Polaków i 30 proc. Polek pali papierosy
 • Autyzm nie jest chorobą
 • Jednostki samobójców?
 • Gniewianie i kwidzynianie od lat bezskutecznie czekają na most, który łączyć oba brzoży Wisły
 • Moda na grzeźność

82-500 Kwidzyn tel./fax (055) 79 72 40
 ul. Batalionów Chłopskich 25
RACOMM 8%
 Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu młodzieży w roku szkolnym 96/97 udzielamy rabatu na dowolny System Komputerowy GRACOMM. 8% od ceny netto
Kupon rabatowy
WAŻNY TYLKO do 30.10.1996

NASZYM ZDANIEM Korupcja

Opilnicy Polacy bardzo lubią rozmawiać. Jak widac - pożytek z tego niewielki, bo ci sami Polacy zasiadający na "stoku" obywatelskiego sędziaka niaj nie potrafią się dogadać. Każdy ma swoje zdanie i choćby go przepieklali, nie da się przekonać do rąk kogogolwiek. Skąd zatem zadziwiająca zgodność tych wszystkich "politików bez stłoka", którzy zawzięcie dyskutują w drodze z pracy i przy piwku na uroczystości rodzinnej w poczekalni do lekarza?

Okazuje się, że ulubionym zagadnieniem polityki wewnętrznej naszego państwa jest sprawa przypuszczalnie, ale to którzy z urzędników "nachapali się" podczas pastowania swej funkcji i leżą "nakrask" minister, zanim wyrzucą go z urzędu, nie prezydent, zanim skończy się jego kadencja? A urzędnicy szczerbia wjeżdżającego, gminnego, miejskiego... Nic dziwnego, że tak biednie w tej naszej ojczyźnie umęczony.

Myślenie magiczne jest - jak już dawno stwierdził - ulubionym zajęciem ludzi. Wszystko, co im się przydarzyło, z własną złością, skłonni są przypisywać działaniu sił zewnętrznych. Najlepiej jeżeli będzie to konkretnie spreparowana siła - ci, którzy nami rządzą i kłią z nas w żywe okno. Przecież to oni stali się prawym, więc stoją poza prawem i na pewno korzystają ze swoich przywilejów, żeby nas wszystkich okraść, a potem zakończyć z hukiem karierę w spokoju ducha konsumując dobrą zgrupowaną pomoc za pieniądze urzędu.

Jakie to proste - mamy kryzys gospodarczy, wiadomo dlaczego? Nakradli. Dorwali się do władzy, wykorzystali szansę i teraz smieją się z nas. Fajdaję nawet korupcyjne nazwiska. Krąg legendy o rzydzeniach, samochodach, zapraczonych czasach i wystawnych orężach na koszt podatników. Jedna wielka mafia, która krąży zamienia w prywatny folwark, a prostych obywateli w wyrobników, którzy "właż" w władzy być dotrnie.

Luźnym rzucaniem skrzące oceny, bo to nie kosztuje, a przynosi przynajmniej pozorną ulgę w naszej niedoli. Przy czym znaczący trzeba, że szukanie przyczyn kryzysu gospodarczego w działaniu "kradzących" urzędników i polityków to prosta nauka. Musieliby bowiem "mafios" zagarnąć niewygodne sumy by osadzić budżet państwa, a tym samym i nas wszystkich zubożyć. Nie tylko o to jednak tu chodzi.

Zawsze modne nagolni na polityków i urzędników najwyższego szczebla, którzy cięższą się szczególną "opieką" dziennikarzy, znów ostatnio powrócyli na antenę i fany massmediów. Oto ujawniono, że służbowe samochody rządowe i ministerialne służą do celów zgła nie służbowych. Załatwia się przy ich pomocy zakupy, prywatne interesy, przewozi się osoby i towary nie mające nic wspólnego z odpowiednim urzędem. Tymczasem okazało się, że zaoszczędzono nawet na ubezpieczeniu pojazdów i prawdopodobnie nawet kilkadziesiąt z nich zostało skradzionych. Sprawa by się nie wydała, gdyby nie bezczelna kradzież służbowego auta dostawczego "spod ręki" zony wysokiego urzędnika państwowego. No i mamy kolejną aferę. Nie dość, że jedzą ekskluzywnymi wozami, jeszcze traktują je jak prywatne.

Z pewnością obywateli to niepokryty i świadczy o niskiej kulturze nie mówiąc o braku klasy, która powinna cechować osobę na wysokim stanowisku. Zaraz stają przed oczami karykaturalne postacie z Gogolowskiego "Revizora". Trudno jednak zaraz twierdzić, że praktyki te wywołują "dziury" w budżecie państwa. Paru mialich karierowiczów nie może swymi działaniami zagrozić finansom państwa. Chociaż rzeczywiście zachowanie to godne jest napiętnowania, a może i kary.

Nie bądźmy jednak tacy skórcy do karania. Jeszcze nie tak dawno większość towarów podstawowych, nie mówiąc już o "lukusach", zdobywało się spod łady. A na czym to polegało? Kto pracował w miasteczku, zawsze miał dla bliskich kawałek szynki kiełbasy, schabu. Do znanego w CD szło się go ciskować, praktykę czy suszarkę do włosów.

KISIELICE * KISIELICE * KISIELICE

Wyląpią deszczówkę

Z kisielickich ulic, podobnie zresztą jak z znacznej części ulic kwidzyńskich, woda deszczowa spływa do kanalizacji ogólnospławnej czyli takiej, gdzie połączona jest kanalizacja sanitarna odprowadzająca ścieki i kanalizacja deszczowa odprowadzająca wodę poopadawę z ulic.

Ten fakt powoduje, szczególnie w tak deszczowe lato i śnieżną zimę tego roku, że bardzo dużo dodatkowej wody kierowane jest do oczyszczalni ścieków. Spowodowało to w przypadku oczyszczalni kisielickiej dodatkowe obciążenie i podniosło koszty jej eksploatacji.

Budżet wykonany

Radni miasta i gminy Kisielice przyjęli i pozytywnie ocenili wykonanie budżetu gminy za pierwsze półrocze 1996 r.

Dochody zostały zrealizowane w 47,2%, a wydatki w 43,9%. Kasa gminna została zasilona tylko 39,5% planowanych dochodów z tytułu podatku od osób fizycznych oraz 30% podatku od nieruchomości indywidualnych. O tak niskich wpływach zdecydowały liczne odroczenia spłat tego ostatniego podatku.

Zgodnie z planem wpływała subwencja ogólna. (graf)

TYDZIEŃ W KWIDZYŃ

KRONIKA POLICYJNA

Rabunek w Osnie
21 września w miejscowości Osno włamano się do sklepu spożywczo-przemysłowego, z którego skradziono m.in. wino, papierys i artykuły chemiczne o wartości 2000 zł.

Zostawili dla złodzieja
21 września na ul. Łąkowej w Kwidzynie włamano się do mieszkania 125p, z którego skradziono kurtkę skórzaną i plecak z prawem jazdy i dowodem rejestracyjnym. Straty wyniosły 400 zł.

Pościg za nieletnimi
22 września na leśnej drodze między Karpiniem a Okragłą Łąką do zaparkowanego samochodu polonez, próbowało się włamać dwóch nieletnich. Zostali spłoszeni przez właściciela pojazdu i zbiegli. Uszkodzili jednak zamki. Policjanci z komasariatu w Sadlinkach ruszyli w pościg i zdołali zatrzymać nieletnich. Okazali się nimi: 14-letni Benedykt B. i 15-letni Krzysztof Z. Twają czynności dochodzeniowe.

Śmierć pieszego
25 września na ul. Malborskiej w Kwidzynie ok. godz. 21.25 kierujący samochodem 126 p 34-letni Wiesław K. potrafił skradzionego 63-letniego Michała C. Poszkodowany mężczyzna został odwieziony do szpitala. Zmarł w wyniku odniesionych obrażeń. Karłowca "malucha" był trzeźwy, a przyczyną wypadku było prawdopodobnie nagłe wtargnięcie pieszego na jezdnię. Trwają w tej sprawie czynności wyjaśniające.

Złodzieje w Obrzynowie
26 września w Obrzynowie (gm. Prabuty) okradziono sklep spożywczo-przemysłowy. Skradziono m.in. wódkę, szampany oraz wina o wartości 1440 zł na szkodę Mirosława P.

STRAŻ POŻARNA

W minionym tygodniu strażacy interweniowali tylko w przypadku wypadków drogowych. Pożarów w rejonie kwidzyńskim nie było.

URZĄD STANU CYWILNEGO

Śluby udzielono 11 ślubów.

Zgony:
Felicycja Roguska
Alicja Zardzewiały
Erwin Kopp
Cecylia Adamczyk
Zofia Konopka
Elżbieta Gebel
Stefania Weimann
Helena Mendat
Bronisław Buczek
Stanisława Lewandowska
Michał Ciępliński
Franciszek Strzelczyk
Brak wykazu urodzeń w rubryce spowodowany jest zamknięciem oddziału noworodków z powodu remontu.

Redakcja Kuriera Kwidzyńskiego
82-500 Kwidzyn
ul. Braterstwa Narodów 46
tel. (055) 79-30-59
przyjmuje reklamy i ogłoszenia do dziennika

RZECZPOSPOLITA

Wiaty na przystankach

Dzięki pomocy finansowej władz samorządowych przystanki autobusowe w miejscowościach Krzywkia i Piawity Wik w gminie Kisielice odprężały wiaty. Dotychczas ich brak odczuwali dotkliwie podróżni, a szczególnie dzieci i młodzież dojeżdżające do szkół.

(graf)

SUSZ * SUSZ

Na cmentarz bez zakłóceń

Dotychczas konduktu żałobnego kierującego na cmentarz komunalny przy ul. Iławskiej w Suszu tamowały ruch. W związku z tym władze samorządowe rozpoczęły budowę równoległego to ulicy nowego ciągu komunikacyjnego, którym kondukt będzie dojeżdżał na cmentarz.

Prace, które rozpoczęły się w lipcu, zostaną zakończone w końcu września. Koszt tej inwestycji finansowanej z kasy miejskiej wyniesie około 180 tys. zł. Kwota ta zostanie wydana na ponad 2 tysiące metrów polbruki oraz robociznę. (graf)

uwaga Polacy poszkodowani przez III Rzeszę

Z uwagi na nasilenie zainteresowania sprawami odszkodowań oraz dodatków do renty bądź emerytury za niewolniczą pracę Polaków w okresie okupacji niemieckiej w latach 1935-1945 na terenie III Rzeszy oraz w krajach okupowanych, chcąc ułatwić załatwienie tych spraw wszystkim zainteresowanym w miejscu w Kwidzynie, a szczególnie osobom starszym, chorym, inwalidom, otwieramy w Kwidzynie Biuro Pełnomocnika Zarządu Wojewódzkiego Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę.

Biuro mieści się w gmachu Urzędu Miejskiego na parterze po prawej stronie, w lokalu użytkowanym przez Związek Emerytów i Rentistów. Pełnomocnik przyjmować będzie począwszy od października br. w każdy poniedziałek w godz. 10.00 - 14.00. Pierwsze spotkanie odbędzie się 7 października. Przypominam o konieczności kompletowania dokumentów, które stanowią podstawę do uznania roszczeń osobom poszkodowanym. Pełnomocnik Stowarzyszenia mgr inż. Stefan Wojtaszczyk

Dziarska dwudziestolatka

Dwudziestą lat "stulnoko" obiektywem w którym mieści się Zespół Szkół Rolniczych w Suszu. Budowniczym i organizatorem tej jedynego w Suszu szkoły ponadpodstawowej jest ówczesny i obecny dyrektor Ryszard Koziorowski. Budowa suskiej szkoły jest swego rodzaju owenementem w placówkach oświatowych. Formalnie rzecz biorąc nie było inwestycji, tylko szkoła co jakiś czas wzbogacała się o kolejne pomieszczenia. W tym roku staraniem dyrektora R. Koziorowskiego przybyło pięć kolejnych klaso-pracowni.

Haydn w katedrze

Kwidzyńskie Centrum Kultury zaprasza 5 października br. na koncert Josepha Haydna "Stworzenie Świata" w wykonaniu Państwowej Filharmonii Białockiej z Gdańska oraz Choru Miejskiego Cella pod dyrekcją Korda Michałosa. Koncert odbędzie się w katedrze św. Jana Ewangelisty w Kwidzynie, początek o godz. 19.00. (graf)

WALMAR HURTOWNIA

- GLAZURA, TERAKOTA
- KLEJE I FUGI DO PŁYTEK CERAMICZNYCH
- GRESY, PŁYTKI MROZOODPORNE
- CERAMIKA, ARMATURA ŁAZIENKOWA
- PUSTAKI, BŁOCZKI, DACHÓWKI

firma Ceny producenta

- PŁYTY GIPSOWE „NIDA” Ceny producenta
- GRZEJNIKI ŁAZIENKOWE I ALUMINIOWE

PUNKTY SPRZEDAŻY:
Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22 (teren byłej Jednostki Wojskowej), tel./fax (055) 79-62-39, 79-39-55 wew. 26
Baldrum 27 k. Kwidzyna, tel. (055) 79-24-26

CENY KONKURENCYJNE

HANDEL * ZAMIANA * OBROT NIERUCHOMOŚCI
UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE
T.U. Fenix S.A.

FIRMA „G & C”
Spółka z o.o. w Kwidzynie
ul. Chopina 21, tel./fax (055) 79-40-32

Przedsiębiorstwo Prywatne
Elżbieta Kepowska
82-500 Kwidzyn, ul. Owczu 37
tel. (055) 79-48-48 (czynny całą dobę)

USŁUGI TRANSPORTOWO-SPRZĘTOWE

ROBOTY ZIEMNE
samochodami ciężarowymi marki Kamaz (wyrotki skrzyniowe z przyczepe, 20-tonowe) oraz FADROMA L-200

Przewoży materiałów sypkich: żwiru, węgla, piasku, zboża i innych

HANDEL OPAŁEM FALKOWSKI - KIELAR

ZAPRASZA DO PUNKTU SPRZEDAŻY WĘGLA Z KOPALNI „PIAST”

KWIDZYN, UL. ŁĄKOWA, TEL. 48-74
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK 7.00-15.00
SOBOTA 7.00-13.00

ZAPEWNIAMY ZAŁADUNEK I TRANSPORT

„Pensjonat” w prokuraturze

Zarząd spółki „Pensjonat” skierował do Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie dwa wnioski, w których stwierdza, że pierwszy dyrektor spółki oraz cztery inne osoby dopuściły się nadużyć i działały na jej niekorzyść. Pierwszy z wniosków dotyczy dyrektora „Pensjonatu” i współwłaściciela Tadeusza J.

Jak poinformował nas wiceburmistrz Leszek Czarnobaj, do niedawna pełniący funkcję dyrektora spółki „Pensjonat”, pierwszym dyrektorem spółki zarząca się zagarnięcia 11 tys. zł., natomiast wniosek drugi, wymieniający cztery inne osoby, dotyczy działań na niekorzyść spółki, które to działania w konsekwencji doprowadziły do

jej złego stanu finansowego. Wiceburmistrz L. Czarnobaj dodał, że skierowano również wniosek do Urzędu Skarbowego z prośbą o przeprowadzenie w spółce „Pensjonat” kontroli.

Działalność spółki opiera się obecnie na targowiskach i restauracji „Maxim”. Udziałowcami spółki są: Bank Spółdzielczy, miasto oraz osoba prywatna.

W Prokuraturze Rejonowej w Kwidzynie poinformowano nas, że wnioski wpłynęły i będą rozpatrzone. Jednak prokurator Mirosław Andrykowski uważa, że wnioski powinny być bardziej udokumentowane i zwrócić się w tej sprawie do Zarządu spółki „Pensjonat”.

J.K.

Telefon dla każdego w końcu 1997 r.

Budowa nowej centrali telefonicznej, niezbędnej w Kwidzynie, figurowała w planach Telekomunikacji Polskiej S.A. na rok 1997. Dzięki staraniom senatora Stanisława Kochanowskiego oraz dyrekcji elbląskiego zakładu i dyrekcji Rejonu Kwidzyn Telekomunikacji Polskiej S.A. inwestycja o czym informuje Bogdan Drywień, dyrektor Rejonu Telekomunikacji Polskiej S.A. zostanie rozpoczęta jeszcze w tym roku.

Całkowity koszt wyniesie 27 mln zł, z czego 7 mln zł zostanie wydanych jeszcze w tym roku, a pozostała kwota w roku przyszłym.

Inwestycja - jak z tego wynika - będzie realizowana w dwóch etapach. W pierwszym, tegorocznym, zostanie doprowadzony (o ile nie przeszkodzi w tym warunki pogodowe) z Malborka przez Mikolajki Pomorskie, Ryjewo, kabel światłowodowy - ponad 121 km. W tym etapie rozpoczyna się także prace adaptacyjne w byłej świetlicy osiedlowej SM „Pomeziana” przy ul. Brzeźnicy, gdzie docelowo ma być zamontowana centrala automatyczna RSM 2, która będzie obsługiwała położone na prawobrzeżnej części torów osiedla mieszkaniowe. W pierwszym etapie zostanie również wymieniona centrala w budynku poczty, gdzie w przyszłości ma mieścić się

Historyczne zdjęcie międzymiastowej Pozeżanie nastąpiło 30 IX 96

centrala cyfrowa RSM 1, która centrala będzie posiadała 10700 numerów, z czego 10000 numerów w Kwidzynie, 700 - w

Wandowie, Czarnem Dołem i Gardel.

Obecnie w centrali kwidzyńskiej jest 3800 numerów, a chętnych na otrzymanie telefonu jest dotychczas około 6000 osób i instytucji. Inwestycja ma zagwarantować telefoniczne potrzeby Kwidzyna do 1999 r. Bogdan Drywień uważa, że nie będzie jednak większego problemu, a przede wszystkim dużych kosztów, o ile zajdzie potrzeba powiększenia centrali do 15 tysięcy bądź 20 tysięcy abonentów, gdyż jej pojemność jest w zasadzie nieograniczona.

W związku z rozpoczęciem prac związanych z telekomunikacyjną inwestycją 30 września w Kwidzynie zostanie zlikwidowana centrala międzymiastowa oraz usługi informacyjne. Będzie można z nich korzystać na dotychczasowych zasadach za pomocą telefonistek w Elblągu.

Wandowie, Czarnem Dołem i Gardel.

Obecnie w centrali kwidzyńskiej jest 3800 numerów, a chętnych na otrzymanie telefonu jest dotychczas około 6000 osób i instytucji. Inwestycja ma zagwarantować telefoniczne potrzeby Kwidzyna do 1999 r. Bogdan Drywień uważa, że nie będzie jednak większego problemu, a przede wszystkim dużych kosztów, o ile zajdzie potrzeba powiększenia centrali do 15 tysięcy bądź 20 tysięcy abonentów, gdyż jej pojemność jest w zasadzie nieograniczona.

W związku z rozpoczęciem prac związanych z telekomunikacyjną inwestycją 30 września w Kwidzynie zostanie zlikwidowana centrala międzymiastowa oraz usługi informacyjne. Będzie można z nich korzystać na dotychczasowych zasadach za pomocą telefonistek w Elblągu.

Andrzej Chmielewski

JAK STRAŻNIK ZE STRAŻNIKIEM

Porozumienie w sprawie parkingu IP

17 września Straż Miejska w Kwidzynie rozpoczęła współpracę z ochroną zakładów International Paper Kwidzyn S.A. Współpracę przewiduje m.in. pilnowanie porządku przez Straż Miejską na parkingu IP.

17 września w celu realizacji porozumienia dotyczącego wzajemnej współpracy spotkali się: zastępca komendanta ochrony IP Marian Kamiński, burmistrz Jerzy Godzik oraz komendant SM w Kwidzynie Zbigniew Talarczyk. Ustalono, że International Paper uprzedzi sprawę związane z oznakowaniem na ul. Lotniczej prowadzącej do bramy zakładów. Jednocześnie udostępni

Straży Miejskiej blokady na kola, które będzie można wykorzystywać również w Kwidzynie. Straż Miejska będzie przeprowadzać niezależnie od wezwania ochrony IP, kontrole parkingu przed zakładem.

Porozumieniem napisano, że IP Kwidzyn S.A. oraz Miasto Kwidzyn postanawiają podjąć bardziej zdecydowane działania w celu wymuszenia na użytkownikach dróg przestrzegania przepisów. Komendant Straży Miejskiej Zbigniew Talarczyk nie kryje, że wrosło liczb obowiązków oraz poszerzy się obszar działania SM. Jednak uważa, że korzyści są obopólne. Problemem technicznym będzie nawiązanie łączności radiowej,

bowiem radiostacje SM pracują na innych częstotliwościach niż ochrona zakładu IP. Zadeklarowano zakupienie dwóch radiotelefonów.

Porozumienie ma także wypełnić lukę prawną, gdyż niesfornych, źle parkujących kierowców ochrona zakładu nie mogła w myśli obowiązujących przepisów obawiając się mandatu. Takie uprawnienia mają jedynie policja i Straż Miejska.

W najbliższym czasie ma być rozwiązany problem parkowania dużych samochodów ciężarowych. International Paper przygotowuje parking dla ciężarówek.

J.K.

XXVIII sesja Rady Miejskiej

19 września w sali obrad Urzędu Miejskiego odbyła się XXVIII sesja Rady Miejskiej.

Najważniejszym punktem porządku obrad była uchwała dotycząca podwyżki czynszu w mieszkaniach komunalnych, o której szczegółach pisaliśmy w poprzednim numerze „KK”.

Architekt o centrum

W programie obrad znalazły się też dwie informacje.

Jedną przedstawił architekt miejski Mirosław Góralski, a dotyczyła harmonogramu prac przy zagospodarowaniu „Centrum Miasta” czyli regionu ograniczonego ulicami 15 sierpnia, Chopina, Braterstwa Narodów, Piłsudskiego. Architekt miejski przedstawił też informację radnym w sposób bardzo czytelny i wyraził zgodę z informacją do końca grudnia 1996 r. mają zakończyć się roboty budowlane na ulicy-departaku J. Piłsudskiego. Na kilku kwartałach tej ulicy, gdzie została wyburzona budynek, jest opracowana oferta urbanistyczna, która zostanie przedstawiona przyszłym inwestorom. Na zmiany w tej dzielnicy będziemy musieli jednak trochę poczekać. Najprawdopodobniej uzyska ona pro-

ponowany wygląd dopiero w roku 2000.

Główny inżynier o komunikacji

Drugą informację przedstawił główny inżynier miasta Wojciech Weryk, a dotyczyła ona poprawienia komunikacji oznakowania drogowego w Kwidzynie. Zgodnie z tą informacją w przyszłości najbardziej neuralgiczne kwidzyńskie skrzyżowania zostaną zmienione w rondo. Zmiana ta dotyczy skrzyżowania ulic 3 Maja-Kościuszkis, Kościuszkis-Toruńska-Mostowa-Grudziądzka oraz skrzyżowanie ul. Hallera-Ogrodnia-Batalionów Chłopskich-Koscielna-Słowiańska i Grudziądzka.

Obok informacji o rondach była mowa o opracowaniu nowego oznakowania w obrębie Starogo Miasta, które obejmować będzie uporządkowanie obecnie istniejącego oznakowania oraz uzupełnienie nowymi znakami tak poziomymi jak i pionowymi, szczególnie w zakresie wyznaczania ruchu pojazdów ciężkich ze Starówki.

Trzecia sprawa komunikacyjna, przedstawiona przez głównego inżyniera miasta, to opracowanie projektów technicznych, związanych z odpowiednim wyprofilowaniem łuków i profilu

ulic na skrzyżowaniach.

W końcu sierpnia przeprowadzono przetarg na wykonanie dokumentacji technicznej w tych trzech sprawach. Został jednak unieważniony ze względu na przekroczenie kosztów opracowania w stosunku do kosztów zaplanowanych na ten cel w budżecie.

W połowie października odbędzie się drugi przetarg, który swoim zakresem obejmie nie tylko dokumentację dwóch rond: 3 Maja-Kościuszkis oraz Kościuszkis-Grudziądzka-Mostowa-Toruńska. Najprawdopodobniej w roku przyszłym powstanie rondo na skrzyżowaniu ulic Kościuszkis-3 Maja.

Podczas sesji radni zgłosili szereg interpelacji, dotyczących głównie spraw komunikacyjnych i porządkowych.

Następna XXIX sesja RM zaplanowano na 24 października.

Obserwują

W ostatniej sesji po raz kolejny zobaczyliśmy na sali obrad przedstawicieli Niezależnego Forum Prawicy, po raz pierwszy przedstawicieli Ruchu Odbudowy Polski, po długiej nieobecności Ruchu dla Rzeczypospolitej, a także przedstawicieli mieszkańców. Ję-

Studenci przebadają dzieci

Studenci Akademii Medycznej w Gdańsku podczas obozu naukowego, który odbywał się w dniach 16-27 września w Kwidzynie, przebadają dzieci w kwidzyńskich podstawówkach.

Jak informuje pełnomocnik burmistrza ds. walki z zagrożeniami patologicznymi i współdziałania z organizacjami pozarządowymi Beżena Kwiatkowska, tegoroczny obóz to wynik porozumienia podpisanego przez kwidzyńskie władze samorządowe i władze

gdańskich uczelni. W Kwidzynie na obozie naukowym przebywa 25 osób, po 10 studentów z ostatnich lat wydziału lekarskiego i stomatologicznego oraz 5 opiekunów - pracowników naukowych AM. Studenci w ramach obozu przeprowadzają w szkołach podstawowych badania ortopedyczne oraz ładowanie zębów. Łącznie zostanie przebadanych około 1600 dzieci. Obóz finansowany jest z budżetu miasta, a jego koszt to ok. 15 tys. zł.

cia

Więcej na hale

Interwencja podjęta przez senatora RP Stanisława Kochanowskiego, dotycząca zmian zasad finansowania szkolnej bazy sportowej spowodowała, że kilka placówek oświatowych województwa elbląskiego uzyska dodatkowe środki pochodzące z tzw. fundacji Totalizatora Sportowego, na dokonanie zadań związanych przede wszystkim z budową szkolnych sal gimnastycznych.

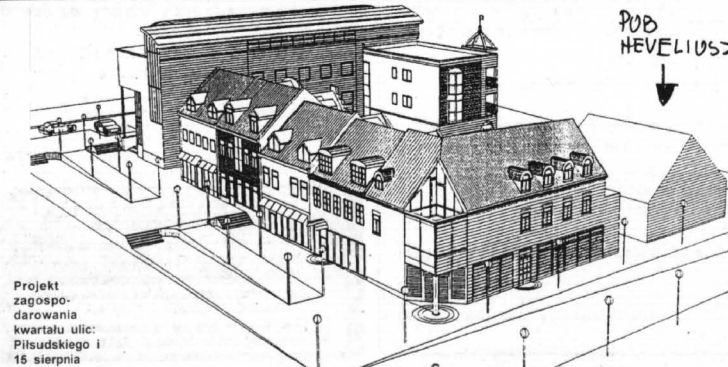
W wyniku senatorskiej interwencji przeznaczono dodatkowo dla województwa elbląskiego około 400 tys. zł.

Jeszcze w czerwcu tego roku o dofinansowanie z Totalizatora Sportowego mogli ubiegać się inwestorzy budujący pełnowymiarowe sale sportowe o powierzchni 44 x

22 m. Postawilo to w niezwykle trudnej sytuacji wiele samorządów, liczących na te środki, w naszym regionie m.in. gminę Sadlinki, której władze liczyły na pomoc finansową na budowę sali gimnastycznej przy nowo oddanej do użytku szkole.

Zgodnie z pierwotnymi założeniami dofinansowanie otrzymała Szkoła Podstawowa Nr 9 w Kwidzynie na budowę pełnowymiarowej sali gimnastycznej - 450 tys. zł. oraz m.in. władze samorządowe Prabut, na remont stadionu miejskiego - 35 tys. zł.

Po wystąpieniu w Senacie Stanisława Kochanowskiego warunki przyznawania pomocy zostały zmienione, a dofinansowanie mogą być też objęte male sale, których realizacja zakończy się w tym roku. cia

Projekt zagospodarowania kwartału ulic: Piłsudskiego i 16 sierpnia

POB HEVELIUSZ

PPHU „PRODOM”
KWIDZYN-MAREZA
UL. BRZĘNY 5
tel./fax (055) 79-40-63

SPRZEDAŻ I MONTAŻ

- OKNA PCV
- DRZWI Z DREWNA
- BRAMY GARAZOWE
- „HÖRMANN”
- SCHODY
- ŻALUZJE I ROLETY

SPRZEDAŻ RATALNA ZAPRASZAMY OD 8.00 DO 17.00

PPHU „ZATORZE” ZAPRASZA DO DEPOZYTOWEGO PUNKTU SPRZEDAŻY WĘGLA

KOPALNI „PIAST”

- CENY PROMOCYJNE
- SPRZEDAŻ RATALNA

KWIDZYN, ul. Mostowa 2
tel. 26-31 wew. 360

Dawny skład opału na kolei
Czynne w godz. 8.00-16.00

Zapewniamy transport

Groch naciskany politycznie

Producenci zielonego groszku i fasoli szparagowej z okolic Kwidzyna twierdzą, że zostali oszukani przez Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Kwidzynie, które z datą wsteczną obniżyły cenę skupu grochu oraz nie skupiły do czasu fasoli szparagowej ponad 100 hektarów.

W tej sprawie zwrócił się o pomoc do byłego posła PSL, obecnie posła niezależnego Henryka Siedleckiego. Prezes Zarządu "Warmińskich" Zbigniew Piotrowski twierdzi, że jest to przyszywła burza w szklance wody, a raczej uderzenie grochem o ścianę.

Naskargi producentów zielonego surowca dla WZPWO spóka z o.o. bardzo energicznie zareagował poseł Henryk Siedlecki. Wysłał on pismo do prezesa Zarządu Banku Gospodarki Zrównosiowej S.A. Kazimierza Oleśnika. BGZ S.A. jest głównym udziałowcem kwidzyńskiego przedsiębiorstwa. W liście do prezesa BGZ poseł H. Siedlecki napisał:

"W ramach bankowego postępowania ugodowego Warmińskim Zakładem Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego umorzono ponad 800 mld starych złotych zadłużenia, pozostała zaś część długu zamieniono na

udziały w przekształconej z przedsiębiorstwa państwowego spółce z o.o. Dzięki wsparciu Banku Gospodarki Zrównosiowej przez budżet państwa mógł Bank jako główny wierzyciel tych Zakładów, zaakceptować takie rozwiązanie. W ramach dokonanej restrukturyzacji BGZ S.A. jest głównym udziałowcem Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. w Kwidzynie.

Uwzględniając skalę dokonanych umorzeń długów, wielkość zakładu i produkcji, stan zatrudnienia w nim ludzi, reszce plantatorów o bardzo wysokich kwalifikacjach, którzy produkują dla tego Zakładu owoce warzyw, moim zdaniem należy zrobić wszystko, aby Zakłady Warmińskie otrzymały szansę na rozwój nie zamawiały.

Jednym z podstawowych elementów prawidłowego funkcjonowania tego rodzaju przedsiębiorstwa jest partnerskie, odpowiedzialne i równoprawne traktowanie plantatorów, ponieważ zapewnienia to długookresowe, stabilne zasilanie w surowce owocowo-warzywne, co z kolei jest podstawowym warunkiem rozwoju zakładu.

Praǳę Pana Prezesa poinformować, w oparciu o własne doświadczenie jako plantatora, jak również w oparciu o liczne skargi i wnioski o interwencję - z

jakimi zwracając się do mnie rolnicy produkujący dla Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o., że tak instrumentalne traktowanie zdecydowanie większości rolników produkujących dla tego Zakładu, jak to ma miejsce w br., jest trudne do wyobrażenia w cywilizowanym świecie. To prawda, że nie licząc grup plantatorów ma stworzone korzystniejsze od innych warunki w zakresie uprawy np. określonych odmian fasoli i grochu, terminów siewu i zbioru - a więc w konsekwencji ma możliwość uzyskania korzystniejszych cen, jednak zdecydowanej większości plantatorów takich warunków się nie stwarza, wręcz przeciwnie. Być może dlatego Kierownictwo miejscowej Rady Zrzeszenia Plantatorów akceptuje takie działania, ale problem ten musi - i jestem przekonany, że rozstrzygną - sami rolnicy i doprowadzą do tego, że ich Zrzeszenie reprezentować będzie interesy wszystkich plantatorów, a nie tylko wąskiej grupy producentów, co zdaniem rolników ma miejsce obecnie.

Jako niedopuszczalne, nie tylko z punktu widzenia obowiązującego w Polsce prawa, ale i zwykłej handlowej rzetelności, uważam należy obniżyć cenę skupu grochu zielonego przez Zakłady Warmińskie w dniu 26.07.1996 r. z datą wsteczną od 29.06.1996 r.

Kierownictwo Zakładu, obniżyć w dniu 26.07.1996 r. ceny skupu groszku ustalane na początku kampanii jego zbioru, a więc od dnia 19.06.1996 r. nie tylko w sposób karygodny potraktowało producentów groszku, ale również podważyło w sposób trudny do naprawienia wiarygodność Firmy.

Nie jest mi znany przypadek, aby jakkolwiek firma w Polsce, w ciągu ostatnich kilku lat, w podobny sposób potraktowała rolników.

Dość należy, że ceny skupu groszku - nawet te ustalone na początku kampanii - były i tak niższe znacznie niższe od cen ubiegłorocznych i były jednymi z najniższych w kraju.

Argumentacji Kierownictwa zakładu - że za postąpić musieliby, bo to wino rolników, którzy uzyskali zbyt wysokie plony, nie będę komentował.

Można mieć również wiele zastrzeżeń do organizacji zbioru i odbioru groszku, ale to o miało miejsce przy organizacji zbioru, odbioru, cenach fasoli szparagowej jest jednym wielkim skandalem. Maszyn do zbioru fasoli, wielomilardowej wartości, stały części bezczynne goźniami, bażyczyono sobie, by rolnicy naprawić woziki próbne partie fasoli do badania, w ilości ok. 1000 kg, chociaż na odległość 60-80 km, jednocześnie obniżając cenę skupu fasoli ze względu na to, że fasola jest przejąta lub wręcz odmawiają zbioru czy też odbioru dostarczonej do Zakładu fasoli i to w sytuacji, gdy rolnicy ponieśli koszty uprawy fasoli w wysokości nie mniejszej niż 2 500 PLN/ha (bez wliczenia kosztów jej zbroń).

Jeśli dodamy do tego, że zdecydowaną większość producentów otrzymuje cenę od 3.50 do 4.00 PLN/kg, gdy dwa lata wstecz cena ta wynosiła 6.00 PLN/kg, to dla rolników nie powinno być zaskoczeniem, gdy plantatorzy dochodzą zaczynając swoich racji i nacji.

Rolnicy nie mogą ponosić tak wielkich kosztów i strat z powodu bałaganu oraz braku kompetencji Zarządzających Zakładem.

Ponieważ BGZ S.A. jest głównym udziałowcem Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o., posiadającym kontrolny pakiet udziałów, zwracam się do Pana Prezesa z prośbą o spowodowanie, aby przedstawicielem BGZ S.A. w Radzie Nadzorczej Warmińskich Zakładów doprowadzili do naprawienia krzywdzących rolników działań i decyzji Zakładów poprzez:

1. anulowanie przez Zarząd Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego decyzji o obniżeniu cen skupu groszku zielonego z dnia 27.06.1996 r. - wypłacenie plantatorom za całość dostarczonego groszku wg cen ustalonych na początku kampanii, tj. 27.06.;
2. anulowanie decyzji o obniżeniu cen skupu fasoli szparagowej z względu na jej gorszą jakość, a spowodowaną opóźnieniem zbioru, ponieważ za te terminy w zbiór wnie ponoszą tylko i wyłącznie Warmińskie Zakłady;

z tych samych powodów - wypłacenie odszkodowania plantatorom, którym odmówiono zбору ze względu na zbyt zaawansowaną fazę dojrzałości fasoli.

4. nie represjonowanie przez WZPWO rolników z powodu zgłoszenia przez nich zastrzeżeń i pretensji do tegorocznej kampanii skupu groszku zielonego i fasoli szparagowej pod adresem Zakładów, poprzez odmawianie tym plantatorom prawa do zawierania umów kontraktacyjnych na uprawę groszku i fasoli szparagowej w latach następnych.

Uwzględniając fakt, że Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. należą do największych w kraju producentów groszku zielonego i fasoli szparagowej, a więc spełniają ważną rolę w polskim rolnictwie oraz fakt, że Skarb Państwa posiada większośćowy udział w BGZ S.A. a niniejsze pismo przekazuje również Panu Romanowi Jagiellońskiemu, wiceprezesa i Rady Ministrów i Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Kopie tego listu posel Henryk Siedlecki wysłał do: posłów i senatorów województwa elbiąskiego, wojewody elbiąskiego, Zrzeszenia Plantatorów Owoców i Warzyw w Kwidzynie, Wojewódzkiego Związku Rolników, Kolek i Organizacji Rolniczych w Elblągu, Krajowego Związku Rolników, Kolek i Organizacji Rolniczych w Warszawie a także do poszczególnych plantatorów groszku zielonego i fasoli szparagowej. Nie wiadomo z jakich przyczyn pominął, niestety, jednego z najbardziej zainteresowanych, a mianowicie Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Kwidzynie.

O zajęcie stanowiska poprosiłem prezesa Zarządu WZPWO Sp. z o.o. Zbigniewa Piotrowskiego.

Zdaniem prezesa Z. Piotrowskiego tegoroczna kampania, która potwała do późnej jesieni, była wyjątkowo specyficzna i trudna. Wpłynęła na to przede wszystkim warunki pogodowe: wyjątkowo wilgotne i deszczowe oraz różne od tych z ostatnich dwóch lat.

Przedsiębiorstwo po raz kolejny od czasów podjęcia programu naprawczego postawiło sobie bardzo ambitne, ale realne plany - zwiększenia produkcji i sprzedaży o około 30%. Należy pamiętać, że od momentu podjęcia tego programu, czyli od roku 1994 następuje wzrost sprzedaży i produkcji o ok. 25-30%. Oznacza to, że przrost obrotów przez okres dwóch lat wyniósł ok. 50%.

W ciągu 8 miesięcy tego roku, porównując to z okresem analogicznym roku ubiegłego, przedsiębiorstwo uzyskało o 20% większą produkcję, o ok. 29% większą tonażową sprzedaż towarów, a o ok. 37% większą sprzedaż wartościową.

Takie wyniki były zakładane w planach techniczno-ekonomicznych. Zostały osiągnięte dzięki ogromnemu zaangażowaniu całej załogi poprzez coraz lepszą organizację pracy przy jednoczesnym efektywniejszym wykorzystaniu linii technologicznych.

Nie oznacza to, że firma nie ma w ogóle problemów, ma i to sporo m.in. ze względu na bardzo dużą konkurencję na rynku. Zdecydowanie wyższy niż w

latach ubiegłych był tegoroczny skup przede wszystkim dwóch głównych surowców zielonego groszku i fasoli szparagowej, co było dużym zaskoczeniem nawet dla najbardziej doświadczonych plantatorów. Bardzo późno ze względu na przedłużającą się zimę, zostały wykonane zasiewy, mimo to rośliny skłayały okres wegetacji, co spowodowało spłiętanie dojrzałości gotowych do zbioru surowców. Dodatkowym utrudnieniem były tegoroczne obfite opady. Specjalistyczny sprzęt grzązł na niektórych plantacjach - nie pozwalało to efektywnie i bezawaryjnie zbierać surowca, który dodatkowo w moim zdaniu znacząco zmniejszył, czasem tak bardzo, że zmuszało do zatrzymania produkcji. Bywały również takie, że nie można było fizycznie zebrać go z pola. Rekoradowa okazała się średnia wydatność - czyli większa masa zielona do zbioru - zaskakująca nawet doświadczonych plantatorów. Założenia w przypadku grochu przewidywały, że wyniesie ona 4,8 tys kg/ha, podczas gdy średnio osiągnięto 6,5 tys kg/ha, a rekordziści wyśiagli ponad 10 tys kg/ha!

Podczas tegorocznej kampanii skupiono groch z arealu 1828 ha. Plan skupu zostały przekroczone o 29%, czyli skupiono ponad 2,5 tys. ton groszku więcej niż początkowo planowano. Łącznie WZPWO zakupiło 11,5 tys ton grochu, z tego ponad 55% najwyższej jakości w standardach "A" i "B". Zaż dodatkową ilość surowca przedsiębiorstwo zapłaciło plantatorom ponad 1,9 mln zł (czyli 19 mld PLN!) - mimo że umowa kontraktacji nie obowiązywała do skupu ilości ponadkontraktacyjnych.

Podobnie skupiono więcej niż planowano fasoli. Plan zakładu skup wielkości 4,8 tys ton, a skupiono o 18% więcej, czyli 5,2 tys. ton. Zwiększona wydatność wymuszała lepszą organizację skupu i przerobu np. w wydziale zamrażalni, gdzie w roku ubiegłym przyjmowano 140 ton fasoli na dobę, a w tym roku przerabiano nawet 1200! Obciążenie.

Opóźnić tych podstawowych surowców dotychczas skupiono 297 ton ogórków, co stanowi 66% zakładanego planu, a przyczyną był mniejszy urodzaj. Plan przedsiębiorstwo został mimo powiązań trudności o 40% w skupie truskawek - wyniósł on 166 ton, natomiast aż o 217% przekroczone został plan skupu czarnej porzeczki, której skupiono 244 tony.

Z. Piotrowski uważa, że dużo niepotrzebnych emocij w niektórych kręgach wzbudziły sprawy związane ze skupem grochu i fasoli szparagowej. Na niektórych plantacjach fasoli szparagowej, ze względu na dużą wilgotność, szczególnie tam, gdzie niedostatecznie zastosowano środki ochrony roślin lub wręcz przegapiono zagrożenie mrokiem specyfyki tego roku, pojawiło się zewnętrzne porażenie chorobowe strąków fasoli.

Polska norma dopuszcza porażenie do 2%, podczas gdy na niektórych plantacjach wyniosło ono 30-40%. Porażenie dotknęło plantacje na areale ok. 70 ha. Aby jednak nie zmarznąć tego surowca, prowadzą w "Warmińskich" próby laboratoryjne, aby znaleźć sposobę zagospodarowania. Po społkaniu z zainteresowanymi plantatorami postanowiono, że fasola będzie zebrana i zagospodarowana w sposób niekonwencjonalny, a mianowicie zagospodarowana w postaci wycmończonego zdrowego ziarna. Niestety, z arealu ok. 25 ha nie zostanie zebrała fasola ze względu na zbyt duże zawieszczenie i siad dyskwalifikacja plantacji.

Dyskusyjną była także sprawa obniżenia podczas trwania kampanii ceny skupu zielonego groszku. Wynikała ona przede wszystkim z określonych wspólnie przez "Warmińskie" i Zrzeszenie Plantatorów błędnych założeń wydatności surowca i pochodnej od tego ceny skupu. Wtedy też WZPWO podjęło negocjacje ceny skupu ze Zrzeszeniem Plantatorów Owoców i Warzyw, aby mogły skupić cały wyprodukowany surowiec. Wyneogcywana nowa cena nie była niższa od pierwotnie zaproponowanej ceny minimalnej! 70 gr za kg. Byłoby to zdaniem Z. Piotrowskiego - decyzją trudną, a wszyscy zdawali sobie sprawę, że będzie ona niepopularna, a przy tym konieczna dla utrzymania rachunku ekonomicznego zakładu. Gdyby zastosowano inne ceny, w "Warmińskim" groziłyby upadek, a z drugiej strony przedsiębiorstwo nie mogło dopuścić do nie zagospodarowania dodatkowych ton surowca. Tym bardziej, że nie skupienie grochu uderzyło w najbardziej "wydajnych", najlepiej gospodarujących plantatorów.

Prezes WZPWO odparkantke zarzut o nieefektywnym wy-mo-towaniu sprzętu omiłow-towego. Efektywność ta wzrosła z roku na rok, a od 1992 r. wzrosła o ponad 20%. Wyniosła w tym roku 51,5%, w przypadku grochu oraz ponad 61,3% w przypadku wykręszania zryw-warek do fasoli (zrestya czasu pracy sprzętu to dojadły i przejadły na plantację, mycie i czyszczenie kombajnów, przesto-powe pogodowe i ewentualne nielecnie awarie).

Prezes Z. Piotrowski uważa, że wszystkie te sprawy niepotrzebnie nagłaśniane są przez kilku niezadowolonych plantatorów i dlatego posła PSL. "To przyszywła burza w szklance wody", a próby nacisków politycznych na podmioty gospo-darce znane z nie tak dawnej przeszłości są bardzo niepo-kojące i źle wpływają na przyszłość.

Andrzej Chmielewski
Wypowiedź Z. Piotrowskiego autoryzowana.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Rejonowego w Kwidzynie rewir III działający na zlecenie wierzyciela „ROLIMPEX” SA w Warszawie Oddział w Hawie zawiadamia

ze w dniu 4 listopada 1996 roku o godz. 11.00 w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie, pl. Plebiscytowy 1, w sali nr 15 odbędzie się licytacja nieruchomości rolnej

położonej we wsi Piotrkowo 20 gmina Susz. W skład nieruchomości wchodzi grunt rolny o łącznej powierzchni 47,48 ha, działki nr 94/2, 98/2, 114, 116, 117, 118, 121, 124/3, 125/1, 125/2, 126/4, 127, 129/1, 129/2, 133 oraz budynek mieszkalny, budynek gospodarczy ogólny, dwie przybudówki gospodarcze; Sąd Rejonowy w Kwidzynie Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi dla wskazanej nieruchomości księgi wieczyste nr KW 14272 i 14276.

Nieruchomość stanowi własność Lidli i Stanisława Jagodzińskich. Nieruchomość została oszacowana na kwotę 73 901,00 zł

Cena wywoławcza wynosi 55 425,75 zł

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć w myśli art. 962 § 1 pkt 1 w wysokości jednej dziesiątej ceny oszacowania.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją nieruchomości wolno oglądać w dni powszednie w godz. 8.00-15.00, zaś akta postępowania w Kancelarii Komornika Sądu Rejonowego w Kwidzynie rewir III w Kwidzynie.

Gmina Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Gardel ogłasza przetarg ustny nieograniczony

w dniu 15 października 1996 r. o godz. 10.00 w biurze Zarządu w Gardel na sprzedaż baru w Wandowie wraz z działką o pow. 0,0914 ha, KW 11558.

Cena wywoławcza 40 000,00 zł - słownie czterdzieści tysięcy złotych. Cena zostanie powiększona o 22% podatku VAT.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej w kasie spółdzielni najpóźniej do godz. 9.45 w dniu przetargu. Regulamin przetargu znajduje się w sekretariacie Zarządu Spółdzielni.

Blisze informacje o sprzedaży uzyskać można pod numerem tel. 14-90, 22-87 codziennie oprócz sobót.

Zarząd Miejski w Kwidzynie ogłasza drugi publiczny przetarg ustny nieograniczony

na nieruchomości gruntowe przeznaczone pod zabudowę budynkami gospodarczymi, usługowymi lub handlowymi położone w Kwidzynie przy:

- ul. Żwirowej działka nr 14/8 o pow. 4688 m²
- ul. Łąkowej działka nr 27 i 28 o łącznej pow. 2458 m²

Przetarg odbędzie się dnia 11 października 1996 r. w Urzędzie Miejskim w Kwidzynie.

Szczegółowych informacji udzielać pracownicy łutejszego urzędu, pokój nr 50, tel. 42-31 wew. 317.

PPHU Danmar

- PRODUCENT odzieży roboczej ofensywna ubrania robocze tradycyjne i kolorowe z nadrukiem Twojej firmy
- POLECA sprzedaż hurtową:
  - rękawic roboczych
  - obuwia gumowego i filcowego
  - trzewików roboczych
  - środków BHP

MALBORK, al. Wojska Polskiego 91
tel. (055) 72-33-48 wew. 35

AGENCJA CELNA zatrudni AGENTA CELNEGO do pracy w Kwidzynie

Oferty prosimy składać pod adresem:
Biuro Ogłoszeń AMITALL, 80-853 Gdańsk
ul. Wały Jagiellońskie 24
Oferta nr 16

MEBLE KUCHENNE

Cheć mieć kuchnię funkcjonalną i niedrogą - odwiedź producenta mebli kuchennych FM „Profil”, Kwidzyn, ul. Długa 3 (Osiedle Rzemieślnicze)

Proponujemy zestawy w dużym wyborze wzorów i kolorów frontów, blatów oraz akcesoriów kuchennych. Realizujemy zestawy wg projektu klienta.

MEBLE DO BIURA SKLEPU I GASTRONOMII

- Duży wybór krzeseł i foteli
- Kosze, stojaki, ledy, regaly
- Konstrukcje z rur chromowanych
- Meble ze szkła hartowanego

DUŻE RABATY WE WRZEŚNIU!
Grudziądz, ul. Wybickiego 31 (w podwórzu)

Cisza nocna bez nadzoru Imprezy plenerowe - hałas i rozrywka

cd. ze str. 1

Jak jednak ma zareagować policjant dyżurny, któremu mieszkaniec zwróci uwagę, że na Starym Mieście w Kwidzynie około północy gra zespół rockowy i przez to nie może on zasnąć. W dodatku brak snu może rzutować na jego pracę, do której udaje się rano. Oczywiście na nie zdążyć się tłumaczenia policjanta. Mieszkaniec uważa, że skoro cisza nocna obowiązuje od 22.00 do 6.00 rano, to powinna być przestrzegana. Oczywiście grozi konsekwencjami i z poczuciem, że prawo go nie chroni, odchodzi.

Co mówią prawnicy?
Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wykrzykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywnie od 150 zł albo karze nagany - tyle mówi artykuł 51 par. 1 kodeksu wykroczeń.

W dodatku okazuje się, że zakłócenie ciszy nocnej nie musi wcale oznaczać przerwania snu lub jego zakłócenia. Zakłócenie spoczynku nocnego polega - w myśl komentarza do powyższego artykułu kodeksu wykroczeń - na uniemożliwieniu przynajmniej jednej osobie odpoczynku w ciszy i może być to tylko zakłócenie czytania książki lub - dajmy na to - oglądania albumu z rodzinnyemi zdjęciami.

Przepisy jednoznacznie określają czym jest zakłócenie ciszy nocnej. Czy jednak jest to impreza plenerowa? Okazuje się, że w myśl przepisów tak, ale problem w tym, że zaaden policjant nie będzie interweniował w tej sprawie. Cały problem wydaje się pozorne nieporozumienie, zwłaszcza że w grę wchodzi nieliczni skarżący w tym tego typu sprawach. Jednak osoby te traktują to serio. Czy wobec tego władze samorządowe również uważają, że problem jest nieporozumienie?

Trzeba się przyzwyczajać
Staramy się brnąć pod uwagę interes wszystkich mieszkańców. Siłą rzeczy skłaniamy się bardziej ku większości. Rola władz miejskich jest słuchanie większości, ale również branie pod uwagę głosu mniejszości - mówi główny inżynier miasta Wojciech Weryk. Dodaje, że organizując imprezy plenerowe miasto stara się ograniczać ich zasięg i przeprowadzać je w taki sposób, by cisza nocna była zakłócana w jak najmniejszym stopniu.

Dla utrzymania należytego porządku miasto stara się zawsze współpracować z policją oraz wykorzystywać do tego celu Straz Miejską W Werykowi, że obecne miejsce organizacji imprez plenerowych jakim jest plac przed teatrem sprawdziło się, mimo że może być dla niektórych mieszkańców uciążliwe. Nie sprawdziła się formuła organizowania imprez plenerowych nad Liwą W dodatku za organizowaniem takich imprez - zdaniem W. Weryka - przemawia fakt, że cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Naszą rolą będzie przekonywanie tych nielicznych mieszkańców, którzy są niezadowoleni. Chcemy, aby również oni włączyli się aktywnie do uczestniczenia w tego typu imprezach, nie narzekając na ich uciążliwość i hałas.

Główny inżynier miasta nie zgadza się ze stwierdzeniem, że burmistrz bezprawnie podejmuje decyzję o organizacji tego typu imprez np. do godz. 24.00. Burmistrz ma takie prawo i stara się z niego korzystać, tym bardziej, że imprezy plenerowych jest zaledwie pięć lub sześć w całym roku - mówi W. Weryk. Podkreśla, że do Urzędu Miejskiego nie trafiła żadna skarga dotycząca uciążliwości takich imprez.

Argumenty osób, które np. podczas Dni Kwidzyna pracę i muszą rano wstać, a hałas uniemożliwia im wypocząć, bierze się pod uwagę. Jego zdaniem imprezy są organizowane w taki sposób, że nasilenie koncertów jest pięćkrotnie na sobotę oraz z soboty na niedzielę. Staramy się, aby imprezy były zakończone najpóźniej do godz. 24.00 w niedzielę.

W Weryk poza tym uważa, że Kwidzyn nie dysponuje dużymi terenami, na których mogłyby odbywać się imprezy organizowane nie tylko przez miasto, ale również osoby prywatne. W innych miastach - jego zdaniem - problem ten występuje również. Według W. Weryka do pewnych rzeczy, w tym do imprez plenerowych, trzeba się przyzwyczajać.

Moral sprzed 2000 lat
Coż pozostaje tym, którzy przyzwyczajać się do imprez plenerowych nie chcą i namówić do uczestniczenia w nich także? Niewiele. Wydaje się, że imprezy plenerowe na stałe wrosły w pejzaż miasta. Można je zignorować, zatykając uszy lub składając skargi w komendzie policji.

Nie da się ukryć, że życie już dawno, a zwłaszcza po 7 latach zmian, jakie stały się udziałem

Polski, wyprzedziło prawo. W wielu punktach nie spełnia ono już swej roli, pozostając często martwym przepisem.

Acodo hałasu... Blisko 2000 lat temu niejaki Marcjalis zjący w I w. n.e. w Rzymie w swoich epigramach pisał

(...) W Nomentum spędzam wolne chwile

I swoją skromną, więzłą wilę

Nad wszystko cenię, Tutaj w mieście

Biedak nie może nawet marzyć

O tym, by skupić się, wypocząć

Bez przerywu za życia

Hałas w piekarni późną nocą

Nauczyciela wrzask o święcie,

Za dnia sztuk młotków u kotłarzy (...)

Marcjalis kończy swój epigram stwierdzeniem:

Węc by się wypocząć, pełen wstrętu,

Uciekam na wieś, do Nomentum.

Jak widac w starożytności również prawo było bezradne wobec hałasu, a jedyną receptą - ucieczka z miasta.

Pozostaje jednak jeszcze kwestia odpowiedzialności policjantów. Co się bowiem stanie z policjantem dyżurnym, na którego wpłynę skarga? Policję, oprócz wcześniej wymienionych ustaw, obowiązuje kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a tam mówi się wyraźnie, że musi on przestrzegać ciszy nocnej nawet podczas wykonywania obowiązków służbowych. Artykuł 41 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczeniach mówi: *Przeszkadzanie mieszkalczych pomieszczenia można dokonywać w porze nocnej tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki; za porę nocną uważa się czas od godziny 21.00 do 6.00.* Kodeks postępowania karnego mówi dokładnie to samo.

Burmistrz miasta, wydając zgodę na organizowanie imprez plenerowych trwających do godz. 24.00 łamie zatem przepisy wynikające z obowiązujących ustaw

Główny inżynier miasta Wojciech Weryk uważa jednak, że przepisy w tym względzie nie są jednoznaczne.

Jacek Kluczkowski

PS Fragmenty epigramów Marcjalisa w tłumaczeniu Stanisława Kołodziejczyka - Czytelnik, Warszawa 1985r.

Mańkut wojewodą

Kandydaturę Władysława Mańkuta: z SdRP na stanowisko wojewody elbląskiego poparli zgodnie, po krótkiej dyskusji, delegaci na Sejmik Samorządowy Województwa Elbląskiego podczas sesji, która miała miejsce 24 września - informuje kwidziński delegat Sejmiku Józef Lukasiak.

W sesji uczestniczyło 37 spośród 47 delegatów. Głosowanie było tajne, a jego wynik jest następujący: 30 osób za, 5 - przeciw i 2 wstrzymujące się.

Kwestia udzielenia poparcia Władysławiowi Mańkutowi została najwyraźniej przesadzona już wcześniej, podczas posiedzenia wojewódzkiego RLMG. Podczas zaimprovizowanej konferencji prasowej W. Mańkut stwierdził, że nie przewiduje w Urzędzie Wojewódzkim rewolucji kadrowej, aczkolwiek nie sposób wykluczyć pewnych zmian.

Do swoich głównych zadań zaliczył stworzenie sprawnej, kompetentnej administracji. Zapowiedział, że stawić będzie na apolityczność i bezstronność urzędników. Zaeklarował abeloso o wykonywaniu wszelkich szans rozwoju regionu, a wśród zadań priorytetowych wymienił m. in budowę mostu w pobliżu Kwidzyna W. Mańkut uznał, że nie ma potrzeby, by dokonywać kolejnych zmian administracyjnych na mapie kraju, gdyż są to zbyt duże koszty. Kłóci się to do oficjalnym stanowiskiem SdRPiPSL, które opowiadają się za reformą administracyjną w kraju, zakładającą m. in powołanie samorządowych powiatów z jednoczesną likwidacją niektórych województw, w tym elbląskiego.

Według informacji Centrum Prasowego Rządu Prezes Rady Ministrów Włodzimierz Cimoszycz, po zasięgnięciu opinii Sejmiku Samorządowego Województwa Elbląskiego, powołał z dnem 26 września 1996 r. Władysława Mańkuta na stanowisko wojewody elbląskiego.

Władysław Mańkut urodził się 28 maja 1947 r. w Sobieszowie. W 1972 r. ukończył Akademię Rolniczo-Techniczną w Olsztynie, następnie studia poddyplomowe w zakresie ekonomii i organizacji przedsiębiorstw rolniczych (1986 r.) prawa bankowego (1993 r.) oraz odbył poddyplomową praktykę w Międzynarodowym Instytucie Hodowli Roslin i Nasieniectwa w Szwecji (1972 r.).

Pracę zawodową rozpoczął od Państwowego Gospodarstwa Rolnego Borki w woj. olsztynskim. Działal w ZMW i

w 1973 r. został wiceprez. wodniczącym Zarządu Wojewódzkiego ZMW w Olsztynie. W 1975 r. został naczelnikiem Miasta i Gminy Pielenięz. Pracował w Rejonowym Ośrodku Pracy w Braniewie. Był też przewodniczącym RNMiG, potem sekretarzem KMG PZPR, a następnie awansował na sekretarza KW PZPR w Elblągu do spraw propagandy (1984-1986). Do momentu rozwiązania PZPR pełnił funkcję sekretarza pracy w Pasieku. Był likwidatorem majątku PZPR w województwie elbląskim.

Do niedawna W. Mańkut był przedstawicielem Banku Rozwoju Rolnictwa, który upadł. Stworzył pierwszą polską filię banku w Kaliningradzie i przekształcał się na o placówkę Banku Zachodniego, którego kierował nowo wojewoda.

Żona W. Mańkuta, Danuta, jest obecnie kustoszem muzeum w Elblągu, dwóch synów studiuje w Warszawie i Poznaniu. **ajc**

Nie chcą kupować mieszkań

cd. ze str 1

Okres spłaty rat nie może być dłuższy niż 10 lat, a pierwsza rata nie może być niższa niż 20% ceny lokalu ustatkowanej przez biegłego. W okresie kiedy nabycia zobowiązanie się spłacić raty w ciągu trzech lat, oprocentowanie wynosi 1%, w okresie 3-5 lat - 2%, w okresie 5-10 lat - 3%.

Ustawodawcy liczyli, że tak preferencyjne warunki sprzedaży mieszkań spowodują, że większość z nich zostanie bardzo szybko sprzedana, a kwoty zaszczyżone w wyniku ulg zostaną przeznaczona na remonty już swoich mieszkań.

Rzeczywistość - zdaniem wiceburmistrza P. Wilka, pomysłodawcy wprowadzenia tych ulg - okazała się bardziej niż smutna. W ciągu 5 miesięcy obowiązywania ulg chcę nabycia mieszkań wyrazilo niespełnia 50 lokatorów, czyli 2300 mieszkanich będących

obecnie w zasobach komunalnych jest liczbą niewielką. Wiceburmistrz P. Wikazastawia się, co było przyczyną tak małego zainteresowania kupnem mieszkań. Nie chce się zgodzić z stwierdzeniem tłumaczącym najczęściej ten stan rzeczy, że w mieszkańich komunalnych mieszkają głównie ludzie biedni. W zasobach komunalnych mieszka około 2,5 tys. rodzin. P. Wilk uważa, że taka szansa, jaką stworzono najemcom mieszkań komunalnych w tym roku, może w roku przyszłym się nie powtórzyć, ale to nie winy samorządu, że ich miało to miejsce wcześniej - z winy czynników zewnętrznych.

Dotychczas w Kwidzynie w okresie 1990-1996 udało się sprzedać około 1000 mieszkań, co stanowi około 30% całej substancji mieszkaniowej, będącej własnością samorządu lokalnego. **ajc**

WYWIAD Z PREZEMEM SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ - MARLENA 1

Spółdzielnia „Pomezania Kwidzyn”
Albin Wasieleski

1. Coraz więcej budynków w Pana spółdzielni oklejanych jest płytami ze styropianu. Czy mógłby Pan wyjaśnić w jakim celu się to robi?

- To, co Pan widzi to wykonawstwo docieplenia ścian zewnętrznej budynków w oparciu o metodę lekką-mokrą. Polega ona na przyklejeniu do ściany styropianu przy pomocy specjalnego kleju, wykonaniu tzw. warszwy zbrojonej oraz tynku szlachetnego, cienkowarstwowo.

2. Dlaczego?

- Odłak energia stała się towarem rynkowym, decydują o tym względy ekonomiczne. Jest rzeczą oczywistą, że lokator chce płacić za ciepło, które rzeczywiście zużywa. Zamontowanie liczników energii tzn. ciepłomierzy powoduje chęć dalszych oszczędności; chęć, żeby kora była szczelna, a ściany akumulowały ciepło. Te ostatnie uzyskuje się docieplając ściany zewnętrzne budynki. Oczywiście docieplaliśmy budynki wcześniej, ale inną metodą tzn. ciężką-mokrą, obecnie już przestarzałą, bardzo drogą i mało efektywną.

3. Czy można oszczędzać energię nie obniżając temperatury w mieszkaniu?

- Oczywiście! Prawidłowe docieplenie ścian powoduje znaczne obniżenie kosztów ogrzewania, a ponadto chroni ścianę budynku przed korozją biologiczną, chociażby przez wyeliminowanie zjawiska przemarzania ścian, które generalnie występuje na wszystkich budynkach w naszej spółdzielni. Jednocześnie z dociepleniem ścian montujemy zawory termostaticzne i przelazniki kosztów centralnego ogrzewania.

4. Czy tego typu prace są kosztowne, a jeśli tak, to skąd bierze się Państwo na nie pieniądze?

- Większość kosztów tego typu prac pokrywane jest przez Państwo z funduszy przeznaczonych na usuwanie wad technologicznych tych budynków. Za taką wadę jest uznane przemazanie ścian, a co za tym idzie niedostateczne docieplenie ścian. Pozostałe środki finansowe pochodzą z nakładów własnych spółdzielni. W naszej spółdzielni udział środków własnych wynosi około 70%.

5. Czy materiały stosowane w tego rodzaju pracach produkowane są w Polsce czy też musicie je Państwo sprowadzać z zagranicy?

- Na rynku dostępnych jest wiele systemów dociepleniowych. Większość z nich jest importowanych. My wybraliśmy materiały polskiego producenta. Jest to firma „ATLAS” z Łodzi, która od trzech lat oferuje, analityczny do zachodnich, kompleksowy system docieplenia ATLAS STOPTER.

6. Czy jest to jedyny polski producent tego typu materiałów?

- Oczywiście, że nie, ale my zdecydowaliśmy się na wybór ATLASU z kilku bardzo ważnych powodów. Po pierwsze: wszystkie materiały systemu ATLAS STOPTER mają konieczne świadectwa i aprobaty techniczne Instytutu Techniki Budowlanej. Nie bez znaczenia jest także dobra renoma firmy na polskim rynku budowlanym, jej wiarygodność, dbałość o klienta oraz oczywiście i cena np. firma Atlas gwarantuje utrzymanie cen materiałów systemu Atlas Stopter na tym samym poziomie do końca roku. Stosujemy ten system od chwili dopuszczenia go do stosowania w budownictwie (jak do tej pory, nie mieliśmy żadnych kłopotów. To dość czasu na stwierdzenie, że trafilimy w dobrą drogę. Ponadto materiały systemu ATLAS STOPTER są ogólnie dostępne w każdej większej hurtowni, nie mamy więc żadnych problemów z realizacją zamówienia składanego przez wykonawcę robót dociepleniowych.

7. Rozumiem przez to, że materiały nie są problemem. Czy firmę wykonawczą gwarantują prawidłowe wykonanie docieplenia?

- Nasza spółdzielnia zdecydowanie się wybrała firmę, która legitymuje się świadectwem ukończenia szkolenia wykonawstwa docieplenia w metodzie ATLAS STOPTER. Mam więc gwarancję, że za dostarczone dobre technologie i zasady stosowania materiałów produkowanych w ATLAS-ie. Ponadto dodatkowym atutem jest fakt, że firma ATLAS oferuje bezpłatny nadzór techniczny nad wykonywanymi pracami dociepleniowymi w tym systemie. Ilekroć na budowie pojawiają się jakieś obojętne problemy, zawsze możemy liczyć na szybką przyjazd przedstawiciela ATLAS-u.

8. Czy prace dociepleniowe nie sprawiają kłopotów mieszkańcom waszego osiedla?

- Każde roboty prowadzone na elewacji są z pewnością jakimś utrudnieniem dla mieszkańców, ale mam nadzieję, że cieplejsze mieszkania i estetyczny wygląd naszego osiedla w pełni rekompensuje te kłopoty. Staramy się nieco zróżnicować elewacje naszych budynków poprzez stosowanie różnych kolorów i faktur tynków zewnętrznych oferowanych przez firmę ATLAS.

9. Należałoby więc jedynie złożyć sobie, aby coraz więcej budynków w Polsce było docieplanych. Dziękuję za rozmowę.

98.30/96

Sprzedaj węglę i koks

KONKURENCYJNE CENY KAŻDA ILOŚĆ

Gwarantujemy bezpłatny dowóz SPRZEDAŻ RATALNA

Sezonowa obniżka cen

ul. Plantowa 1
tel. (055) 79-30-49, 79-44-64
tel. kom. (090) 50-33-20

Komitet Organizacyjny Wojewódzkiego Święta Plonów

„GARDEJA '96"

oraz jubileuszowych uroczystości strażackich,
składa serdeczne podziękowanie
wszystkim osobom prawnym i fizycznym
za bezpośrednie włączenie się i udział
w przygotowaniu i przeprowadzeniu
tak programowo bogatych uroczystości.
Szczególne słowa podziękowania
kierują do wszystkich Sponsorów i Darczyńców,
którzy materialnie i finansowo
wsparli przygotowania Organizatorów.

Z wyrazami szacunku
Wójt Gminy Gardeja
Wacław Szramowski

HURTOWNIA

MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH I OPALU

KWIDZYN, UL. ZWIROWA 4

Poleca po atrakcyjnych cenach z możliwością dostawy:

1. STAL ZBROJENIOWA- rury, pręty zbrojeniowe, kształtowniki, pokrycia dachowe w cenach CENTROSTALU- GDAŃSK
2. CEMENT; WAPNO- z Kombinatu "KUJAWY" w Plechcinie
3. PREFABRYKOWANE ELEMENTY BETONOWE:
  - płyty stropowe, nadproża, bloczki betonowe, rury betonowe, kregi produkcji Przedsiębiorstwa Budowlanego PREFBUD DZIERZGON
4. MATERIAŁY IZOLACYJNE- styropian, wełna mineralna, eternit, gazobeton
5. CERAMIKĘ BUDOWLANA
  - cegły lirowe, kształtki ceramiczne, płytki, - parapety, ogrodzenia, kominki, polbruk
6. OPAL - węgiel
  - koks
  - miel

SPRZEDAŻ WĘGLA NA RATY

Serdecznie zapraszamy
Kwidzyn, ul. Zwirowa 4
Godz. otwarcia 7.00-15.00; w soboty: 8.00-14.00
tel. (055) 79-26-08 lub 79-41-41

30 lat Zespołu Szkół Budowlanych

Dziesiąty Zespół Szkół Budowlanych przy ul. Polnej 24 miał początek w założonej 1 września 1966 r. 2-klasowej filii Zasadniczej Szkoły Budowlanej w Elblągu, należącej do Gdańskiego Zjednoczenia Budownictwa. Zakończył i pierwszym kierownikiem filii mgr Zdonizy Górnicki. Zapotrzebowanie na te szkole zgłosił Gdańskie Przedsiębiorstwo Budowlane, które budowało osiedle XXV-lecia w Kwidzynie. Początkowo szkoła miała sześciorazowy 5-6 lat. Młodzież w budowach dobrze się spisywała i zapewniła dalszy rozwój placówki. Filia ZSB Elbląg otrzymała w Kwidzynie pomieszczenia w budynku obecnej Szkoły Podstawowej Nr 4 przy ul. Warszawskiej, gdzie mieściło się likwidowane wtedy Liceum Pedagogiczne.

Kolejnym kierownikiem filii ZSB Elbląg w Kwidzynie został w 1967 r. mgr inż. Jerzy Madaj. W roku 1970 ZSB przeprowadził się do własnego budynku przy ul. Mickiewicza 3, a w 1973 r. stała się samodzielną Zasadniczą Szkołą Budowlaną Gdańskiego Zjednoczenia Budownictwa Nr 5, a jej dyrektorem został mgr inż. Jerzy Madaj. W roku 1975 r. dyrektorem został mgr Stanisław Czech, który przeprowadził ZSB w 1977 r. do obecnej siedziby przy ul. Polnej 24.

Od 1973 r. rozpoczęto działalność 3-letnie Technikum Budowlane jako filia Zespołu Szkół Budowlanych z Gdańska-Wrzeszcza, a następnie Technikum Budowlane w Elblągu pod kierownictwem mgr. Dionizego Górnickiego.

Możliwość lokalowo pozwoliła na działanie przy ZSB Ochockiego Hufca Pracy nr 8-1 pod komendanta Henryka Kopcia OHP prowadzić szkołę wieczorową aż do dziś.

Od 1980r. przy ZSB powołano klasy specjalne dla młodzieży po podstawowej szkole specjalnej, a od 1983r. klasy przysposobienia do zawodu dla młodzieży męskiej, mającej trudności z ukończeniem szkoły podstawowej.

W ciągu 30-letniego istnienia liczbą absolwentów klas zasadniczych wyniosła 2497 osób a Zasadniczego Technikum Budowlanego - 397 osób.

Miała ZSB trudne okresy. Straciła kolebno opiekunów - Gdańskie Zjednoczenie Budownictwa, następnie Elbląski Kombinat Budownictwa i nawet Kwidzyńskie Przedsiębiorstwo Budowlane, które to instytucje uległy likwidacji. ZSB udowodniła jednak, że jest potrzebna społecznie i została przywrócona przez Kuratorium Oświaty w Elblągu, które nie tylko jak zawsze wypłaca pobory nauczycieli, ale finansuje całą działalność tej placówki.

W 1991 r. dyrektorem została mgr inż. Zenona Mielczarek i już od stycznia 1992 r. ZSB dostaje

nominację z Kuratorium Oświaty na Zespół Szkół Budowlanych. Oprócz technikum zaczęło od września 1992 r. rozpoczął działalność technikum dzienne, do którego przyjmowane są dziewczęta i Zespół Szkół Budowlanych powoli traci męski wykładni charakter.

Trzeba wspomnieć także o istniejącym do dyspozycji ZSB internacie przy ul. Sportowej 34 - od 1970 r. do 1990 r. - którym kierował Antoni Stawowy. Kryzys ekonomiczny, a raczej gospodarka rynkowa zadeceydowały o likwidacji internatu.

ZSB przetrwała w Kwidzynie i odniosła sukces dzięki nie tyle atrakcyjności zawodów budowlanych, ale umożliwieniu młodzieży bliźnięcej zdobycia zawodu i utrzymania wynagrodzenia miesiecznego, zwrotu kosztów dojazdu, a także sposobu zupreparacyjnej, tak w czasie zajęć praktycznych jak i w szkole. Oszczędzania własny pieniądze uczyla się młodzież przy pomocy książezec PKO, na które wpisywano comiesięczne wypłaty. Nad pracą uczniow czuwał instruktor praktycznej nauki zawodu. Ciągnła troska o młodzież zapewniła szkole rozwój, wzbudziła zaufanie rodziców, a społeczność lokalną przygotowała wystarczającą kadry budowlane

Op.

Oświata i ścieki głównymi tematami sesji Gmina Kwidzyn w Trybunale Konstytucyjnym

Koncepcja uregulowania problemów związanych z gospodarką ściekami oraz debata na temat oszczędności zdominowały sesję Rady Gminy Kwidzyn, która odbyła się 26 września.

Koncepcję odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy przedstawił Leszek Jarań, dyrektor spółki "Eliot" w Gdańsku. Obecny był również projektant Ryszard Musiał - rzeczoznawca ministra ochrony środowiska.

Podczas sesji radni krytycznie ustosunkowali się do ustawy dotyczącej przyszłości odpadów (w tym podatku od nieruchomości), która znacznie uszczupla dochody gminy.

Koncepcja przeciwko ściekom

Dyrektor Leszek Jarań przedstawił radnym gminy Kwidzyn koncepcję odprowadzania i oczyszczania ścieków. Zakłada ona m.in. budowę oczyszczalni małych, obsługujących kilka gospodarstw. Miałyby one być budowane w tych wsiach, w których gospodarstwa rozrzucone są na znacznym terenie i budowa sieci kanalizacyjnej byłaby zbyt kosztowna. Przykładowo koszt zakupu małej oczyszczalni dla pięciu gospodarstw wyniosłby ok. 7000 zł. Jej montaż to kwestia ok. 8 godzin pracy, nie licząc sieci odprowadzającej. Koncepcja upiera się w problemach ściekowymi zakładu również wykorzystanie dotychczasowych oczyszczalni oraz instalacji, które znajdują się na terenie byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Radzie Gminy zaproponowano również budowę oczyszczalni, w których wykorzystuje się naturalne właściwości gleby oraz takich roślin jak wilkna, która potrafi z powodzeniem oczyszczać różnego rodzaju ścieki organiczne. Jak podkreślał dyrektor, Jarań, tego typu oczyszczalnia nie potrzebuje w zasadzie żadnego nadzoru i w przeciwieństwie do innych, w których dochodzi do zapychania się złoź filtrujących może pracować nieustannie. Atutem przygotowanej dla gminy koncepcji gospodarki ściekami są godo-

we operaty wodno-prawne. Koncepcja zawiera dokładną analizę sposobu oczyszczania ścieków oraz porządkuje budowę oczyszczalni w każdej miejscowości. Według Leszka Jarańa problemem pozostaną w przyszłości osady powstające w wyniku oczyszczania ścieków. Rozwiązaniem byłoby zakopanie przez gminę przewodnej prasy osadów. Sprawdzenie osady można by kompostować i wykorzystywać nawet do zagospodarowywania terenow zielonych.

Jak podkreślał dyrektor L. Jarań koncepcja przygotowana przez Pracownię Gospodarki Wodno-Ściekowej w Gdańsku jest jedynie propozycją, którą można modyfikować. Orientacyjnie koszty uzaprawokania sprawy związanych z gospodarką ściekami w gminie Kwidzyn wyniosłyby 11 mln zł. Podkreślono jednak, że inwestycja przewidziana jest na wiele lat.

Warto dodać, że koncepcja odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie Kwidzyn została pozytywnie przyjęta przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Elblągu oraz Wydział Ochrony Środowiska UJW. Zawiera ona m.in. dane o gospodarkach ściekowej w gospodarstwach należących do Agencji Rynku Rolnego Skarbu Państwa.

Oświata przed Radą

Jak podkreślił przewodniczący Rady Gminy Kwidzyn Jozef Świokło, punkt porządku obrad mowiący, że będzie on dotyczył oceny działalności placówek oświatowych w gminie za rok szkolny 1995/96 jest małym nieporozumieniem. Gmina nie może oceniać pracy dydaktycznej placówek oświatowych.

Wójt gminy Edmund Wierzbę podkreślił znaczny koszt utrzymania szkół i przedszkoli. Wydatki związane z oświatą w gminie stanowią blisko 50% jej budżetu. Jest to kwota rzędu ok. 3 mln 260 tys. zł. w tym subwencje stanowią niewiele ponad 1 mln zł.

Na sesję przybyli wszyscy dyrektory gminnych szkół i przedszkoli. Mówili nie tylko o sukcesach zarówno w nauce, jak i innych dziedzinach (kultura, sport), ale także o problemach. Przewodniczący Rady namawiał, aby głównie zgłaszać problemy w poszczególnych placówkach.

Gros problemów związanych jest z uczniami słabszymi oraz cierpiącymi np. na zaburzenia wzroku, słuchu itp. Skarżono się, że badana ucznia nie radzącego sobie z przyswajaniem materiału w szkole trwają w poradni nawet dwa lata. Skierowanie ucznia do szkoły specjalnej wymaga zgody rodziców, a ci w większości jej nie wyrażają. W dodatku pomysł tworzenia klasy ze specjalnym programem nie ma sensu, gdyż problemy tego rodzaju są udziałem uczniów z różnych klas.

Dyrektorzy szkół zwracali także uwagę na niewłaściwą opiekę lekarską, w szczególności stomatologiczną. Mówiono też o braku mieszkań dla nauczycieli oraz o braku środków na zakup pomocy szkolnych.

O swoich problemach mówili też dyrektorzy przedszkoli. Zwrócili uwagę na brak pieniędzy m.in. za zakup zabawek.

Dużo uwagi poświęcono też sukcesom poszczególnych placówek.

Radni zadawali pytania dyrektorowi Poruszona też została sprawa złego wykorzystywania komputerow zakupio-

nych dla szkół. Zdaniem Rady Gminy z komputerow korzystają nie dzieci, lecz dyrektorki. Dyrektorki argumentowały, że do prowadzenia zajęć z informatyki potrzebny jest więcej niż jeden komputer. Te, które są wszadłach wykorzystywane są głównie jako bank danych o uczniach, nauczycielach itp. Radni uznali, że w szkołach na terenie gminy problem ten powinien być rozwiązany. Stwierdzono, że uczeń opuściwszy gminną szkołę powinien posiadać umiejętność obsługi komputera.

Gmina w Trybunale i korekta budżetu

Radni jednomyślnie podjęli uchwałę o wystąpieniu do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją ustawy dotyczącej m.in. podatkow lokalnych, w tym podatku od nieruchomości. Wójt gminy Edmund Wierzbę powiadomił jednak, że inwestycja gmnia straci okolo 100 tys. zł z tytułu obniżenia na 1997 r. podatku od nieruchomości. Podobną uchwałę podjęli wcześniej radni Kwidzina. Gminie w sprawie reprezentować będzie Związek Miast Polskich.

Budżet gminy Kwidzyn zwiększył się po stronie dochodow o 141 tys. zł. Złożyły się na to zwiększa wpływy m.in. z podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz ze sprzedaży działek, a także odsetki od rachunku bankowego. Owe 141 tys. zł gmina przeznaczyła na

remonty bieżące dróg, w tym na dofinansowanie modernizacji drogi w Bronnie. Modernizację ulicy osiedlowej w Tychnowach, remonty bieżące budynkow komunalnych, dokonanie boiska w Korzeniewie, a także na opracowanie dokumentacji sali gimnastycznej w Nowym Dworze Kwidzyńskim.

Kolejny w budżecie dotyczyły również środków z gminnego funduszu szkolno-srodowiskowego.

Sieć szkolno-przed-szkolna

26 września radni gminy Kwidzyn podjęli sesję uchwał, wśród których znalazły się dwie dotyczące ustalenia na terenie gminy sieci szkół publicznych oraz granice ich obwodow. To samo dotyczyło przedszkoli. Rada Gminy w myśli obowiązujących przepisow i po uzgodnieniu z Kuratorium Oświaty ustaliła obwody szkolne i przedszkolne. Jak podkreślano w uzasadnieniu przy ustalaniu obwodow nauczania brano pod uwagę odległości poszczególnych wsi soleskich od szkół oraz najdogodniejsze warunki dowozu dzieci do placówek oświatowych. Ustalenie obwodow praktycznie w niczym nie zmienia funkcjonowania tych placówek w gminie, a jest właściwie zabiegiem formalno-porządkowym.

Podjęto uchwałę dotyczącą określenia szczególnych zasad przyznawania odpłatności za usług opiekunów.

Jacek Kluczkowski

Komitet Organizacyjny obchodow 30-lecia Zespołu Szkół Budowlanych informuje, że:

- nadanie imienia szkole
- wzręcenie sztanu
- 2 Zjazd Absolwentow odbędzie się 10 listopada 1996 r.
- Program:**
- 9.00 spotkanie w szkole
- 11.30 msza święta
- 12.30 uroczystości oficjalne w teatrze miejskim
- 19.00 bankiet

- Koszt uczestnictwa:**
- udział w części oficjalnej 30 zł
  - udział w części oficjalnej + bankiet (1 osoba) 70 zł
  - udział w części oficjalnej + bankiet (2 osoby) 110 zł
- Pozostałe informacje można uzyskać w sekretariacie szkoły tel. (79) 34-51

Z okazji obchodow własnie imieniom oraz 26. rocznicy ślubu drogiej żonie oraz mamie

TERESIE WISNIEWSKIEJ

życzenia wszystkiego co najlepsze i najpiękniejsze, a także zdrowia i szczęścia tak potrzebnego w życiu składają

maż Kazik oraz dzieci Ala i Mirek

CIĘŻKIE CZASY DLA PLOTKAREK

W wiekach średnich kwidzyńskie niewiasty, które paraly się plotkami, a przy tym krzywdziły ludzi obmową, sadzano do specjalnego kosza i zanurzano kilkakrotnie powyżej fizyzy w wodach Lwy. Taką kaskadę kosztowała w 1547 roku 5 szynków za sam koszyk. Inną formą kary dla kwidzyńskich plotkarek były tzw. kamienie hanby, które połączone lancuchem wieszano na szyi niewiast zbył długich jezowach. Plotkarki musiały obnosić te kamienie w określonych godzinach po kwidzyńskim rynku.

Obecnie w podkwidzyńskich wsiach znaleźliśmy nieco inną formę pietnowania plotkarek, przeniesioną chyba rodem z Chin, gdzie w okresie rewolucji kulturalnej umieszczano na murach różnego rodzaju napisy.

W jedną z wsi taką inskrypcję znaleźliśmy na murze domu, ograniczając się ona tylko do jednego słowa "PLOTKARA". I strażniki wskazującej drzwi jej domu.

cia

11 października 1996 r. o godz. 19.00

Kwidzyńskie Centrum Kultury

zaprasza na wieczór kabaretowy. Nie przerywajcie zabawy czyli songi i pieśni z muzyką

Jana Kantego Pawluśkiewicza w wykonaniu aktorow Teatru Miejskiego z Gdyni.

Bilety do nabycia w kasie KCK od czwartku do niedzieli w godz. 17.00-20.30, ul. Katedralna 18.

NIE PŁAĆ WIĘCEJ NIŻ TRZEBA!

Jeśli chcesz kupić bardzo dobry **WĘGIEL** po konkurencyjnych cenach przyjeźdź lub zadzwon do depozytowego składu kopalni „PIAST”

SADLINKI - wyładownie PKP RYJEWO

Zapewniamy transport i załadunek. TEL. (055) 79-75-61

Jakość, na którą cię stać -

MICHELIN CLASSIC

SPRZEDAŻ OPON STOMIL - OLSZTYN TC DEBICA MATADOR MICHELIN - GOODYEAR - SEMPERIT

- MONTAŻ zakupionych opon za darmo
- wulkanizacja, pogębianie bieżnika
- komputerowe wyważanie kół

Skład ogumienia, Kwidzyn, ul. Żwirowa 4 (055) 79-26-08 czynny do 20.00

MICHELIN

Zakład Handlowo - Usługowy „TAR-MAL”

NIP 584-035-68-36

oddz. Malbork ul. Toruńska 80-177 Gdańsk ul. Macierzakowa 16 tel. (055) 72-36-06 wew. 57 tel. 47-56-75

oddz. Kwidzyn ul. Braterstwa Narodow 46 tel. (055) 79-39-98

oddz. Czecup pl. Hallera 6 tel. 31-64-34

oferuje:

- ± tarcice obrzynana, krawędziarki, krokiewe,
- ± drzewniki meblowe,
- ± deski podłogowe, mozaiki i parkiet,
- ± sklejki i płyty,
- ± boazerie,
- ± listwy wykonczeniowe (duży wybór),
- ± lakiery, farby,
- ± boazerie panelowa itp.

NOWA RODZINA SAMOCHODOW NA TWOJA KIESZEN

DAEWOO-FSO

MOŻESZ GO MIEĆ DZIEKI

POLOWEZ

ESPERO

NEKIA

TICO

AUTO SYSTEM CENTRUM DAEWOO

- TO CZAS NA NOWY SAMOCHÓD
- TERAZ STAĆ CIĘ NA NOWE AUTO
- 60 dogodnych RAT
- MOŻESZ ZOSTAWIĆ NA SWOJ STARY SAMOCHÓD
- RÓŻNE WERSJE SILNIKOW I WYPOSAŻENIE NA ŻYCZENIE
- Taniej już nie można

JEDYNE 2,8% rocznie

teraz uzyskasz do 3 rat gratis

83-300 Elbląg ul. Grunwaldzka 2 (MALBORK "EL-ZAM") tel. 33 51 93 w. 399

SALON INFORMACJI I SPRZEDAŻY CENTRUM DAEWOO

duży wybór wysokiej jakości

MALBORK (Wielbark), ul. Kochanowskiego 106, tel. (055) 72-51-28

sprzedaż hurtowa i detaliczna nowych i używanych opon samochodowych prod. zachodniej i krajowej wulkanizacja i bieżnikowanie dot samochodow ciężarowych wulkanizacja i bieżnikowanie używane kół

Oferujemy duży wybór opon (różne rozmiary)

ZAPRASZAMY W GODZ. OD 9.00 DO 18.00

SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT

MKS Kwidzyn ponownie najlepszy!

W dniach 20-22.09.96 r. w hal sportowej SP 9 w Kwidzynie, przy ul. Mickiewicza 56B rozgrywano I MIEJSCY RĘCZNEJ TURNIEJ PIŁKI RĘCZNEJ MŁODZIEŻY. Turniej ten odbywał się pod patronatem Telewizji Kablowej Kwidzyn i Rada "PM", które nadawało bezpośrednie nadzwyknie do spotkań. Największe zorganizowane przez kwidzyńską MKS, przy wydanej pomocy kwidzyńskich sponsorów już w zapowiedziach prezentowała się wspaniale. Do Kwidzyna miały nadzieję przed rozpoczęciem rozgrywek grupowych sytuacja przedstawiała się następująco:

- GRUPA A**
1. MKS "SLUPIA" Słupsk
2. SP 29 Opole
3. MKS "VICTORIA"
SP 29 Toruń
4. UKPR Głyszko
5. MKS MOS Warszawa

Zwycięzcy - MKS Kwidzyn

- GRUPA B**
1. MKS Kwidzyn
2. MKS PM Tarnów
3. MKS "MONTEKX" Lublin
4. AKS Gdynia
5. CELLE (Niemcy)

Ostatniego dnia turnieju, tj. w niedzielę 22.09.96 odbywały się mecze finałowe. Spotkały się w nich drużyny zajmujące taką samą lokatę w swoich grupach eliminacyjnych. W walce o miejsca 9-10 los zetknął outsiderów grupowych, czyli MKS MOS Warszawa i niemiecką drużynę z Celle. W tym pierwszym tego dnia spotkaniu pewnie wygrali warszawianicy 21:7 (11:2), wygrywając swój pierwszy mecz w turnieju.

W kolejnych spotkaniach spotykały się:

- AKS Gdynia - UKPR Głyszko - 13:17 (6:9)
MKS "VICTORIA" SP 29 Toruń - MKS "MONTEKX" Lublin - 19:13 (8:7)

W meczu o III miejsce spotkały się drużyny SP 29 Opole i MKS PM Tarnów. Spotkanie to obfitowało we wspaniałą dramaturgię turniejową. Początkowy okres gry to szybkie prowadzenie tarnowianek

jednak drużyna SP 29 Opole nie oddała prowadzenia już do końca meczu. Drużyna z Tarnowa dopiero 36 minucie zerwała się do odrabiania strat i z 4-bramkową przewagą zmniejszyła ją do 1-bramkowej, jednak do wygranej zabrakło po prostu czasu. Po tym spotkaniu oglądaliśmy spotkanie finałowe, w którym rozegraniu wszystkich spotkań grupowych sytuacja przedstawiała się następująco:

- MKS KWIDZYN**
Małgorzata Deuter (b)
Marzena Słopurska (b)
Joanna Borkowska
Aleksandra Sumińska
Agnieszka Kowalczyk
Kamila Fijałkowska

Po meczu finałowym obejrzyliśmy uroczyste zakończenie turnieju. Poszczególne drużyny otrzymały pamiątkowe dyplomy, puchary i inne nagrody rzeczowe. Wyjątkowo nie zobaczyliśmy drużyny z Celle, która musiała z wyjechać, oraz kilku kontuzjowanych zawodniczek. Nagrody wręczał dyrektor Kwidzyńskiego Centrum Sportu i Rekreacji i Janusz Świdler.

Sędziowie, trenerzy oraz działacze drużyn turniejowych wybrali także najlepsze zawodniczki na poszczególnych poziomach oraz najlepszą turniejową "siodmkę". Znalezi się w niej:

1. Dorota Puszczkiewicz (AKS Gdynia)
2. Małgorzata Pokorowska (MKS "SLUPIA" Słupsk)
3. Barbara Hajduk (SP 29 Opole)
4. Marzena Słopurska (MKS "MONTEKX" Lublin) - bramkarka
5. Kamila Fijałkowska (MKS Kwidzyn)
6. Anna Pocięcha (MKS PM Tarnów)
7. Sylwia Marczuk (MKS "MONTEKX" Lublin)

Najlepszymi zawodniczkami na poszczególnych poziomach zostały:

- lewe skrzydło: Agnieszka Kutnik (UKPR Głyszko)
- lewe rozegranie: Agnieszka Ślusarz (SP 29 Opole)

środek rozegrania: Agnieszka Gębalą (MKS PM Tarnów)
prawe rozegranie: Iwona Krzyżanek (SP 29 Opole)
prawe skrzydło: Magdalena Miot (MKS PM Tarnów)
obródkę (kolową): Agnieszka Kowalczyk (SP 29 Opole)
Najlepszą bramkarką turnieju została Daria Kapralińska z SP 29 Opole, choć na uwagę zasługiwali również także gra Małgorzata Deuter.

Podczas trwania całego turnieju "KURIER KWIDZYŃSKI" bacznie przyglądał się rozgrywkom i uhonorował także swoją zawodniczkę. Nagrodę "Kunera Kwidzyńskiego" w postaci ramienia odmiennego i koszulki "KK" zdobyła jednocześnie najlepsza zawodniczka turnieju - Kinga Kowalczyk z MKS "SLUPIA" Słupsk.

Królem strzelców turnieju została zawodniczka MKS-u Kwidzyn - Ewa Zdziennicka. Ogólne należy powiedzieć, iż turniej odbył się znakomicie - zarówno trenerzy, zawodniczki, kibice oraz zaproszeni sędziowie wyprzedali się o nim w samych superlatywach. Wszyscy byli pod wrażeniem dobrej organizacji oraz naszej hali sportowej, której zdaniem gość pozazdrościł nam mogą nawet drużyny pierwszoligowe.

Pewnym niedoścignięciem była zapewne chwila, nieudana liczba kibiców oraz problemy z zegarem na tablicy świetlnej, ale i to nie przeszkodziło w tym wspaniałym widowisku sportowym. Specjalnie podziękowania należą za wszystkim sponsorom, dzięki którym turniej ten mógł się odbyć - to dzięki nim byliśmy świadkiem ciekawego wydarzenia w kwidzyńskim światku sportowym.

Z HACZYKIEM W HERBIE

22 września odbyło się V, os:atnie już spotkanie Ligi Wędkarskiej edycji 1996 r. Odbyło się jak zwykle w Sarnówku i przyniosło zaskakujące rezultaty. Emocji było dużo, gdyż radości ze startujących miały określone cele i zadania gwarantujące utrzymanie dotychczasowego miejsca lub jego poprawę.

Największy dramat przeżyli koleżdy z Gardel, Marek Raniszewski i Edward Cykał zajmujący po trzecim i czwartym spotkaniu pierwsze i drugie miejsce. Mając wcale niemiałą przewagę punktową sądzili, że niektym nie zagrozi. Tak się jednak nie stało. Psikusa sprawiła im ryba, która za nic w świecie nie chciała brać, pomimo tego, że skarmili (tak słyżalem) blisko po 1 litrze białych robactków. Czy jest to duża ilość, niech świadczy fakt, że w kupowaniu opakowaniach z robactkami znajduje się ich zaledwie ok. 0,01 litra. Zajmujący w piątym spotkaniu 17 i 24 miejsce, przegrali całą Ligę, udowadniając wszystkim, że w tak długich i licznych imprezach do samego końca nie ma pewniaków. Ich niepokój, tuż po zakończeniu piątego spotkania i tym samym imprezach, wzmożył się jeszcze bardziej, gdyż ich wiadomo było, czy przetrzą wpaść drużyna prowadząca od pierwszego spotkania nie straci przewodnictwa na rzecz drużyny Zarządu NTV. Zmusili niemal siłą rozliczającego Lige Zdzisław Biesiekierskiego, by natychmiast na jeje zakończenie, jeszcze nad poziomem, ustalili czy wygrali Ligę.

czy też ją przegrali. Okazało się, że utrzymali pierwsze miejsce, wyprzedzając Zarząd NTV tylko dwoma punktami.

Oto końcowe wyniki Ligi NTV edycji 1996 r.

Wyniki indywidualne Ligi

1. Rafał Konczalski	29 pkt.
2. Sebastian Sądej	36
3. Henryk Matla	36
4. Edward Cykał	40
5. Marek Raniszewski	43
6. Marek Roliński	46
7. Zdzisław Biesiekierski	55
8. Jarosław Dubas	61
9. Jarosław Raczynski	65
10. Zbigniew Sitko	67
11. Mieczysław Bała	72
12. Stanisław Górnicy	80
13. Jerzy Matla	81
14. Kazimierz Konczalski	85
15. Marek Dubas	86
16. Krzysztof Ufnal	92
17. Kazimierz Górski	92
18. Marcin Belzyt	95
19. Janusz Radliński	95
20. Zbigniew Szczepański	96
21. Jerzy Tabaka	97
22. Wojciech Skrajda	99
23. Jacek Kiejar	100
24. Sławomir Kisiel	100
25. Daniel Jurczyk	103
26. Jerzy Tchorek	109
27. Andrzej Tyszkowski	112
28. Wiesław Falkowski	113
29. Roman Karwacki	125
30. Piotr Działcio	132
31. Edmund Sadowski	132
32. Zbigniew Gady	136
33. Władysław Stec	140
34. Ignacy Orłowski	140
35. Edmund Świdowski	143
36. Bartosz Jaworowicz	146
37. Zdzisław Pawiński	150
38. Andrzej Świątek	153

39. Daniel Grzynkowski 155
40. Paweł Kamiński 161
41. Tadeusz Gawroński 162
42. Eugeniusz Matysiak 162
43. Tadeusz Sabiszewski 162
44. Michał Drożdż 187
45. Rafał Bartosiewicz 187
46. Artur Sabiszewski 190
47. Jan Nock 194
48. Mariusz Szczepański 201

Wyniki drużynowe Ligi

1. Standard Gardelja	13pkt.
2. Zarząd NTV	15
3. Tercja	17
4. Leńnicy	21
5. ZEM	22
6. Perkoz	36
7. SPUM	37
8. Wluga	42
9. Kompap	47
10. Działcio Gardelja	51
11. Juniorzy Gardelja	54
12. Węglokoks	58
13. BIS Gardelja	61
14. Emeryci	62
15. Ołtowiec	72
16. Pionierzy	73

Refleksje na temat minionej Ligi - niebawem!

Kalendarz brań:
piątek - z rana znośne, wieczorem dość dobre;
sobota - z rana dobre, wieczorem zmienne;
niedziela - cały dzień dość dobre;
poniedziałek - z rana dobre, wieczorem zmienne;
wtorek - z rana zmienne, wieczorem znośne;
środa, czwartek - z rana zmienne, wieczorem dobre.

Najlepszą zawodniczką turnieju Kinga Kowalczyk ze Słupska z nagrodą naszej redakcji

Lublin 22:15 (12:5), oraz AKS Gdynia 17:11, sprawiając, że przegrali na mecz kibice już widzieli w nich zwycięzców turnieju.

Tak było w "kwidzyńskiej" grupie B, natomiast w grupie A sytuacja wykłóciwa do rozgrywek finałowych nie była taka prosta i oczywista. Outsiderem grupy był MKS MOS Warszawa, który przegrał swoje wszystkie pojedynki w grupie, oraz ściągając w ostatniej chwili UKPR Głyszko. Pozostałe trzy drużyny walczyły zwycięsko o jak najlepszą pozycję wykłóciwą do ostatniej chwili. Walka o prymat w grupie stoczyła się drugiego dnia turnieju pomiędzy MKS "SLUPIA" Słupsk a SP 29 Opole. Do tego meczu obie zespoły wywalczyły komplet punktów i wiadomo było, że z tego spotkania wyjdzie drugi finalistka turnieju. Drużyny wyjechały na parkiet wzdychając o tym i widząc to było w ich grze na boisku. Gra pełna asekuracji i uważnej obrony kształtowała styl gry obu drużyn. Miało to również swoje odzwierciedlenie w wyniku spotkania, gdyż po upływie regulaminowego czasu gry na tablicy świetlnej widniał wynik 13:13. W tej sytuacji do pracy przystąpił sędziowie, analizując regulamin turnieju. O kolekości w grupie decydowały, większa

OBWIESZCZENIE
Komornik Sądu Rejonowego w Kwidzynie Rewir III działając na wniosek Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Państwowego Oddział w Kwidzynie

ZAWIADAMIA
że w dniu 4 listopada 1996 roku o godz. 12.00 w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie pl. Plebiscytowy 1 w sali nr 15 odbędzie się i licytacja własnościowego, spółdzielczego prawa do lokala mieszkalnego nr 20, położonego w budynku przy ulicy Warszawskiej 47 w Kwidzynie.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi dla ww. prawa księgę wieczystą nr KW 25529. Prawo powyższego przysługujące pp. Dorocie i Antoniemu Welsand.

Prawo oszacowane zostało w trybie art. 948 kpc na kwotę 35 500,00 zł
Cena wywołania wynosi 26 662,50 zł
Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć w myśli art. 962 § 1 kpc rękojmię w wysokości jednej dziesiątej ceny oszacowania w kwocie 3 555,00 zł zgodę Spółdzielni Mieszkaniowej „Pomeziana” w Kwidzynie na przyjęcie w poczet członków spółdzielni.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją mieszkanie wolno oglądać w dni powszednie w godz. 15.00-18.00, zaś akta postępowania wolno przeglądać w Kancelarii Komornika Sądu Rejonowego w Kwidzynie rewiru III.

OGŁOSZENIE
Burmistrz Miasta Kwidzyna ogłasza

pisemny przetarg nieograniczony, ofertowy
na wydzierżawienie lokalu kawiarni na obiekcie KCSIR-PLYWALNIA Kwidzyn, ul. Słowackiego 19.

Przetarg odbędzie się w dn. 16.10.1996 r. w Urzędzie Miejskim w Kwidzynie, ul. Warszawska 19, o godz. 10.00. Wszelkie informacje związane z warunkami przetargu można uzyskać w siedzibie KCSIR Kwidzyn, ul. Sportowa 6, tel. 38-66 do dnia 15.10.1996 r.

Zainteresowanym osobom obiekt zostanie udostępniony w dniach 9 i 10.10.1996 r. w godzinach od 10.00 do 12.00. Osoby prywatne lub fizyczne zainteresowane przetargiem, mogą składać oferty do dnia 15.10.1996 r. do godz. 15.00 w sekretariacie UM. Wadium w wysokości 800 zł wyłącznie czekiem potwierdzonym, powinno być złożone do dnia 16.10.1996 r. do godz. 9.00 w kasie UM - pokój nr 30. W przypadku nie podpisania umowy dzierżawy w terminie 14 dni od daty rozstrzygnięcia przetargu, wniesione wadium przepada.

Burmistrzowi Miasta przysługuje prawo swobodnego wyboru oferty lub uznania bez podania przyczyny, że przetarg nie dał rezultatu.

INFORMATOR KWIDZYŃSKI

DYŻURY APTEK

Od 30.09 do 6.10
dyżuruje apteka "Esculap"
przy ul. Kamiennej.

LECZNICE DLA ZWIERZĄT

Rejonowy Oddział Weterynaryjny, Weterynaryjna Inspekcja Sanitarna, Kwidzyn, ul. Warszawska 112, telefon 31-62.

Lecznice dla zwierząt:
ul. Warszawska 112, tel. 38-61, czynna codziennie w godz. 8.00-22.00, w niedzielę 10.00 - 22.00
dyżur domowy 22.00 - 8.00 (również wizyty domowe).
ul. Mickiewicza 1 - czynna 16.00-18.00, w soboty 9.00-10.00 (również wizyty domowe).
ul. 15 Sierpnia 5C - czynna: poniedziałek-piątek 10.00-18.00, sobota 10.00 - 14.00.

PKP ODJAZDY:

ZDUŃSKA WOLA KARSZNICE
10.01

TORUŃ

6.37, 10.01, 12.15, 14.32, 15.58, 18.56

GRUDZIĄDZ

6.37, 10.01, 12.15 (A); 14.32, 15.58 (A); 18.56, 20.14; 22.05, 22.22

MALBORK

5.35, 6.42, 8.29; 14.00 (D); 15.23, 15.23; 17.09; 17.56, 19.45

PRABUTY

5.22, 6.43, 14.15; 16.54; 19.00

PKP PRZYJAZDY:

ZDUŃSKA WOLA KARSZNICE
17.08

TORUŃ

8.28; 15.21; 17.08; 17.55; 19.49

GRUDZIĄDZ

4.51; 5.34; 6.32; 7.24 (A); 8.28; 15.21 (A); 17.08; 17.55, 19.44

MALBORK

6.36; 7.47 (D); 10.00; 14.31; 20.13, 22.21; 20.11; 22.04; 22.22

PRABUTY

6.30; 7.52; 16.35; 18.47; 22.04

(A) - w dni robocze oprócz wolnych sobót
(D) - w dni robocze oprócz sobót

PKS ODJAZDY

GDAŃSK
6.00; 12.45
MALBORK
10.50

ELBLĄG
7.45; 9.35; 17.35 (kurs przyspieszony)
PRABUTY
4.15, 4.40 (dni rob.); 6.30, 7.20; 10.10; 11.40; 12.20 (dni rob.); 13.45 (dni rob.); 14.00, 14.30; 15.30 (dni rob.); 19.30; 22.30

GRUDZIĄDZ

7.30 (dni rob.); 8.30, 10.30

PROM

Promy w Janowie i w Korzeniewie nie kursują.

BIBLIOTEKI W KWIDZYŃSKIEJ

Wypożyczalnia dla dorosłych czynna:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 11.00 - 18.00
środa - 11.00 - 15.00

Czytelnia dla dorosłych czynna:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 12.00 - 18.00
środa - 11.00 - 15.00

Wypożyczalnia dla dzieci: poniedziałek, wtorek, piątek 12.00 - 17.00
środa 11.00 - 15.00
czwartek 12.00 - 16.00

Czytelnia dla dzieci: poniedziałek, wtorek, piątek 13.00 - 17.00
środa 11.00 - 15.00

Placówka w budynku pływalni przy ul. Słowackiego 19: poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 11.00 - 18.00
środa 11.00 - 15.00

Biblioteka Pedagogiczna ul. Grudziądzka wypożyczalnia i czytelnia: Pierwsza sobota miesiąca 9.00 - 13.00

Gminna Biblioteka Publiczna Mareza, ul. Długa 25: wtorek, czwartek, piątek 11.00 - 17.00
sobota - 10.00 - 15.00
w poniedziałki i środy nieczynna

Dyżury radnych

Urząd Miejski sala nr 7, urzęd 15.00-16.00

2.10
Tomasz Józwiak - okręg wyborczy nr 26
Andrzej Wypych - okręg wyborczy nr 4

9.10
Janusz Jezierski - okręg wyborczy nr 8

Na dużym ekranie

"Mission Impossible"

„Po rozpadzie imperium sowieckiego sytuacja rosyjskich szpiegów na Zachodzie staje się dwuznaczna. Były agent radzieckiego wywiadu sprzedaje teraz informacje na czarnym rynku. Wśród szpiegów krąży tajna lista zawierająca nazwiska najważniejszych tajnych agentów. W świecie, który do niedawna wydawał się czarno-białym, kreca się dziwni handlarze bronią i skorumpowani agenci, pracujący dla jakichś nieznanymi organizacji. Pewna znana organizacja wywiadowcza wzmaga się z pomocą komputerów i istnienie swoich zdemaskowanych lub zabitych członków... W takiej rzeczywistości porusza się superagent Ethan Hunt. Jego specjalnością są niemożliwe do wykonania misje...
Film jest debiutem produkcyjnym firmy Cruise/Wagner Productions, założonej w roku 1992 przez hollywoodzkiego gwiazdora Toma Cruise'a oraz byłą aktorkę i menedżerkę Pulę Wagner. Reżyserem powstano wybitnemu amerykańskiemu twórcy Brianowi De Palmie. Oprócz Toma Cruise'a występują m.in. dwukrotnie laureat Oscara Amerykanin Jon Voight, Francuz Emmanuel Beart ("Francuzka"), Jean Reno ("Nikita", "Leon Zawodowiec"). Zdjęcia kręcono w praskim Muzeum Narodowym oraz w Wielkiej Brytanii m.in. na dworcu Liverpool Street i w County Hall. Wtórco to wyjątkowość wszystkich zdarzeń w filmie zaangażowana była pracownice FBI jako doradce technicznego Pracowała ona ze scenarzystami, pomagając im znaleźć np. odpowiedni żargon.
Jeden z największych hitów sezonu grany będzie w kinie sześci dni tygodniu - od wtorku do niedzieli, by umożliwić wszystkim zainteresowanym obejście filmu w dogodnym dla siebie terminie.

W redakcji są cztery bezpłatne bilety wstępu.

SPORT * SPORT * SPORT

Jeźdźcy nie zawodzą

Nie ma imprezy, podczas której sukcesu nie odnieśliby jeźdźcy Nadwiślańska Kwidzyn.
W ostatnim czasie odbyły się zawody w skokach przez przeszkody w miejscowości Łobuż (woj. szczecińskie). Podczas zawodów, mimo małej liczby startujących koni oraz nieprzystającejury, rywalizacja była niezwykle zaciekła. Barw kwidzyńskich Nadwiślańska broń: Mieczysław i Jacek Zagorowie, Patryk Rozpiątkowski oraz Łukasz Jończyk.

Najważniejszy konkurs Grand Prix (dwunawotowy o wysokości przeszkód do 150 cm) wygrał na koniu Burgund młodszy z braci Zagorów - Jacek, nazywany w łobużskim jeździeckim "Dzunia", zaliczając bezbłędną przejazd. Drugi z braci Zagorów - Mieczysław, startujący na koniu Zagłoba był piąty.
Jacek Zagor na Burgundzie wygrał też inny konkurs klasy C, a drugi w tym konkursie był startujący na koniu Grey Łukasz Jończyk, który także Ł. Jończyk, ale na koniu Kartacz. Piątą lokatę zajął Patryk Rozpiątkowski na Gostyniu.
W innym z konkursów klasy CC o wysokości przeszkód do 140 cm i wznoszącym stopniowo trudności piąty był Mieczysław Zagor na Zagłobie.
W konkursie klasy CC zwykłym, na czas, trzecią lokatę zajął Łukasz Jończyk na Greyu, a piątą Mieczysław Zagor na Zagłobie. W konkursie klasy C szwarcarnik ośmy był Jacek Zagor na Burgundzie, a cia

Wybory do izb rolniczych

Henryk Kulecki z Tychnowa (154 głosów) oraz Jerzy Leszek Świerczek z Podzamcza (145 głosów) zwyciężyli w wyborach do Wojewódzkiej Izby Rolniczej w Elblągu z terenu gminy Kwidzyn. Frekwencja wyniosła 27,1% i określono ją jako zadowalającą.

Głosowanie w gminie Kwidzyn przebiegało spokojnie i bez incydentów. Około godz. 12.00 frekwencja wyniosła zaledwie 8,6% i nie nie zapowiadało, że przekroczy 20%. Oznacza to, że w gminie Kwidzyn wybory do tzw. chińskiego parlamentu potraktowano bardzo poważnie. Uprawnionych do głosowania było w gminie Kwidzyn 14466 platników podatku rolnego.

Wojewoda elbląski dla zachęcenia rolników do udziału w wyborach przewidział nagrody. Każdy wyborca otrzymał w lokalu wyborczym specjalny kupon, który weźmie udział w losowaniu nagród.

W gminie Gardęja uprawnionych do głosowania było 1215 osób. Swoje głosy oddało 218 osób, co dało frekwencję 17,94%. Największą liczbę głosów uzyskali Kazimierz Kwiatkowski - 117 oraz Kazimierz Krzywdziński - 82 głosy. W wyborach do Wojewódzkiej Izby Rolniczej startowało pięciu kandydatów.

Najniższą frekwencją była w gminie Sadkino. Uprawnionych do głosowania było 1054 osób, głosowało 110 osób, co dało 10,5% frekwencji. Mandaty uzyskali Grzegorz Aleksander Zorena i Jan Piskor.

PS W momencie oddawania numeru do druku nie znaliśmy jeszcze oficjalnych wyników głosowania w województwie elbląskim.

Sztangi czekają na chętnych

Sekcja Podnoszenia Ciężarów LKS "Nadwiślania" Kwidzyn zaprasza wszystkich chętnych chłopcuw z roczników 1985-83 i starszych na treningi letnioolimpijskiej dyscypliny sportu. Kwidzyński klub posiada wieloletnią tradycję i znaczne osiągnięcia sportowe na tym polu. Najnowszym z nich jest Krzysztof Miskiewicz - trzykrotny Vicemistrz Polski seniorów - III miejsce w kat. 54 kg w latach 1994-1995. Aktualnie zawodnik ten przygotowuje się

do walki o miejsce, a tym samym o zakwalifikowanie się do Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata. Sławę i popularność kwidzyńskiej sztangi zdobyli najlepsi polscy ciężarowicy, kwidzyńczycy - Waldemar Baszanowski i Zdzisław Staszko. Wicemistrzowie olimpijski i wielokrotny rekordzista świata w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, I choć nie trenował on w Kwidzynie niewątpliwie wydatnie przyczynił się do rozwoju tej dyscypliny sportu.

LKS "Nadwiślania" Kwidzyn daje możliwość uprawiania tego sportu nie tylko mieszkańcom Kwidzyna, ale także mieszkańcom okolicznych miejscowości. Wszystkich chętnych informujemy, że zapisy przyjmowane są codziennie w godzinach 15.00-17.00 (oprócz czwartków) w Sali Treningowej LKS przy ul. Sztangi 18a - obok Szkoły Podstawowej nr 2. Natomiast rodzicom informujemy, iż treningi przystosowane są do w wieku i możliwości fizycznych młodych zawodników pragnących uprawiać podnoszenie ciężarów.
Każdy kto chce poprawić swoją siłę, budować sprawność fizyczną, a przy tym osiągnąć sukcesy sportowe na pewno znajdzie tutaj miejsce. MW

PROGRAM KINA

1-6.10. "MISSION IMPOSSIBLE" USA, od 1.15, godz. 18.00, godz. 20.00
5-6.10. "MARIA Z NAZARETU" Francja, od 1.12, godz. 16.00

Krzyżówka

WIT CIA WYDZIAŁ	INSTRUKCJA SZKICOWANIE	POZOSTAŁE WZGLĘDNIEM NIE ZAGADNIEM	ŻEBÓ POLSKI	TORUNE NOWE DROGI	CZEKA CZASU PALMA	WYKONKA WYKONKA MIEJSCA
MIEJSCA KOSMOS	PIŁKA	PO NIE DZIELI	PIKEL	BUSYNIKI DIA BIELA	20	13
SHARON ANIEL AKTORKA	12	16	6	NATOLK	10	3
MEJSCA PLW MALLA SKIEGO	8	1	10	WYWIŁA CALA MOCIA ZUS	21	2
FUNDAMENT	DAWNEJ NASTY	WIELKA LODZI	MEJSCA ZIELONE WYKONKI	WYWIŁA CALA MOCIA ZUS	21	2
JEDNO STRZA CIEKAWA	FORNYWY NAPUŁ	MAŁE DZIECKO	WYWIŁA CALA MOCIA ZUS	21	2	24
SLUZACY	WOLNA PODŁAZA	SZTUCZNE WOLNO	LEWY DOPY DANAŁU	SWIETU JE TIV	24	2
MIEJKA KAMENT	DUPNY KAWY	W NIE OBRAZ	RYKTY	ASTRA KADET	2	2
TRUCIONA BNA TANIANA	23	5	9	2	2	2
OFERNA	MIERA MABU LEWISTE	18	14	7	11	11

Rozwiązanie krzyżówki prosimy nadsyłać pod adres redakcji

HOROSKOP

Baran (21 marca - 20 kwietnia)
Nie unikajęs głupstw, chociaż sytuacja, w której się znalazłaś nie jest tragiczna. Pora nie tylko na przemyślenie swoich ostatnich postępów, ale i wypracowanie racjonalnych wniosków. Weekend zaznaczy się spowolnieniem działań i raczej ujemną refleksyjnością nastawioną.

Byk (21 kwietnia - 20 maja)
Twoje postępowanie wzbudza nieuzasadnione emocje u osób postronnych. Na dobrą sprawę możesz im powiedzieć cześć jeśli własnego poglądu "w tymczasem" czyni to, co uważasz za dobre dla siebie. Mogą wystąpić drobne chwilewo problemy ze zdrowiem.

Bliznięta (21 maja - 20 czerwca)
Chociaż sprawy domowe zaprzętają Ci umysł i zajmują wiele Twojego drogiego czasu, nie oznaczałoby to zdominowały Cię bezreszty. Zaniedbanie służbowych obowiązków może przynieść opłakane skutki. Weekend raczej ułpnie beztrudno.

Rak (21 czerwca - 21 lipca)
Przed Twoimi przelknijmy sporzeczności nic się nie ukryje, tym bardziej rzeczy, które wydadzą Ci się niestosowne w zyciu towarzyskim. Nie staryj się jednak na siłę umoralniać kogós, kto nie ma na to ochoty. Możeżtego wyknęgnęzburza.

Lew (22 lipca - 22 sierpnia)
Tylkoopozycyjnieodczujesz Ci nadnudzający weekend, zwłaszcza że nastawiony jesteś na szampanskią zabawę. Nieobchodźszeszbydzyszkow. Sprawy finansowe i tak ułożą się zgodnie z Twoimi oczekiwaniami. Drobne tarapaty kopomogawycpaży.

Panna (23 sierpnia - 22 września)
W planach masz niedaleką podróż połączoną z wieloma przyjemnościami. Niezależnie, że poruszasz szereg interesujących osób. Twój urtek osobisty będzie tylko dodatkowym atrybutem, który zapewni Ci użyczenie wotaryzmie. Uwajż jednak na zdrowie.

Waga (23 września - 23 października)

Atrakcyjna propozycja (pracy? towarzyszy?) wyda Ci się na pozór niedorzeczna, ale przynajmniej nie rezygnuj bez zastanowienia. Kto wie, może zaczniesz w Twoim zyciu nowy etap. W domu panować będzie miła, lecz nie ciwlika atmosfera.

Skorpion (24 października - 22 listopada)
Twoja intuicja czuje Cięzwozdzia manowce, więc i tym razem wykażesz się sporą umiejętnością przewidywania rozwoju wydarzeń. Wyraźnie porawilo Ci to nastroj, i słuszenie, bo na razie jesteś na wysokiej falie wznoszącej w wielu dziedzinach.

Strzelec (23 listopada - 21 grudnia)
Być może nie wszystko idzie zgodnie z Twoimi planami, ale nie od razu Kraków zbudowano. W każdym razie im trudniejsza lamigłowska, tym większa satysfakcja jej rozwiązaniu. Nowe osoby w Twoim otoczeniu są raczej zaakwiewane. Tobą niż wrogo nastawione.

Koziorożec (22 grudnia - 20 stycznia)
W chwilach rozterki najlepiej spróbować poddać się. Nowąsnie rozbijąć czy serce będzie lepszym doradcą. Tym razem zawiązw bardziej rozumow, który podał Cię ostrzeżenie niepotrzebnym rozczarowaniem. Nie obawiaj się - masz nerwy ze stali.

Wodnik (21 stycznia - 20 lutego)
Koniec pewnego etapu może się wiązać z sympatyczną niespodzianką, jakąs przyfakcja przepiękna, którą zaszczepisz na rękach wydarzeń, od którego można dotrzeć zawirowaniu. Będzie sięgotowanie wiązało z podrózkami i sporymi wydatkami.

Ryby (21 lutego - 20 marca)
Pewnie rozregimentowanie dobrze wpłynęło na Twoje ogólnie samopoczucie. Obywatelstwo byłobydugo, gdyż rzykają na Ciebie nie tylko osobiste obowiązki, ale i obywatelskie, co odłoży na później - nie czyn tego, chyba że masz ochotę powiększyć stan Twojego konta.

DZIENNIK POMORSKI

ISSN 1232-3713

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 40 (181) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • TORUŃSKIE 3.10.1996 r.

TRZYNAŚCIE ADOPCJI ROCZNIE

Srodowisko najbardziej zbliżone do srodowiska rodziny naturalnej stanowią rodziny adopcyjne, w których następuje pełne włączenie dziecka do rodziny, a obowiązki i uprawnienia rodziców stają się identyczne jak w rodzinie naturalnej.

Adoptowane mogą być jednak tylko te dzieci, których rodzice nie żyją, bądź oboje zostali pozbawieni praw rodzicielskich.

W Elblągu, średnio, co roku przeprowadza się trzynaście adopcji.

Dla dzieci, które nie mogą być adoptowane, ratunkiem są rodziny zastępcze. Z "Raportu o stanie elbląskiej rodziny" opracowanym przez komisję ds. rodziny Rady Miejskiej wynika, że w Elblągu funkcjonuje 230 rodzin zastępczych, w których wychowuje się 275 dzieci. 248 spośród nich przebywa u krewnych, tzn. ze zadaniami rodziny zastępczej spełnia rodzina, najczęściej dziadkowie.

GAZ DLA KOŚCIERSKIEGO SZPITALA

Nowy gazociąg, który ma zasilić sieć ciepłowniczą nowego Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie zostanie oddany do użytku pod koniec sierpnia 1997 roku.

Koszt całej inwestycji będzie pokrywany przez wykonawcę POZG w Gdańsku, Dyrekcję Budowy Szpitala i Miasto.

Trasa została wytyczona w taki sposób, aby maksymalnie skrócić jego długość. Z drugiej jednak strony brano pod uwagę fakt, aby jak najwięcej mieszkańców miasta mogło w przyszłości podłączyć się do biegnącej obok nich instalacji z gazem ziemnym.

NIECH MOST POŁĄCZY

Starsi mieszkańcy Powiśla i Pomorza Nadwiślańskiego z rozrzwieniem wspominają czasy, kiedy wyprawa na drugi brzeg Wisły nie kojarzyła się z kilkugodzinną podróżą przez Tczew bądź Grudziądz. Niegdyś bowiem mieszkańcy mogli skorzystać z mostu łączącego lewobrzeżne Opalenie z prawobrzeżnym Korzeniewem. Kto zresztą wie, może już niebawem Powiśle i Pomorze, przestanie dzielić Wisła?

Wisła między Opaleniem a Korzeniewem - najkrótsze połączenie Pomorza z Powiślem. Wystarczy, że poziom wody - jak teraz - nieco się podniesie, a niemożliwa staje się przeprawa promem. Np. z Kwidzyna do Gniewa trzeba wtedy nakładać ok. 70 km

mostu kwidzyńskiego, za najważniejszą, obok przekopania Mierzei Wiślańskiej, inwestycję w regionie.

Zdajemy sobie sprawę, że potrzeba tej budowy jest ogromna - mówi Marek Kalisz z Biura Prasowego Urzędu Wojewódz-

kiego w Elblągu - W tej chwili trudno jeszcze precyzować ten plan. Zasygnalizowaliśmy tylko, że jest taka potrzeba i to coraz pilniejsza. Wiadomo ponieważ, jaka to ogromna inwestycja i pieniądze na ten cel trzeba uzyskać na szczeblu centralnym

cd. na str. 3

INVEST BANK SA

Z nami kupisz każdy samochód nowy - używany

Szeroka oferta kredytów samochodowych szczegóły na str. 6

ŚRUBY

HURTOWNIA ARTYKUŁÓW ŚRUBOWYCH

METAL - COMPLEX

UL. MARYNARKI POLSKIEJ 71
80-557 GDAŃSK
tel./fax 43-17-52
tel. 43-16-55 do 58 wew. 336
czynne 7:30-15:30

JEDNOSTKI SAMOBÓJCÓW?

Zdarzyło się to podczas nocnej warty Dookoła las. Absolutna cisza. Nagle usłyszałem strzał. Odbezpieczyłem broń i wolnym krokiem zacząłem podążać w tamtym kierunku. Zawolałem - "Stoj, służba wartownicza, kto idzie? Bez odpowiedzi: Opuściłem wzrok i raptem - w świetle lampy - ujrzałem przerażający widok. Na ziemi leżał martwy żołnierz. Od razu to poznałem, bo na czole miał ślad po kuli. Tył głowy rozstrzaskany. Wokoło

krew i reszki mózgu. Nie opodal karabin, za pomocą którego najwidoczniej popełnił samobójstwo, bo wokół nie usłyszałem żadnych innych kroków. Później w jego kieszeni znalaziono list od dziewczyny. Rzuciła go...

Tragedia ta zdarzyła się niedawno w jednostce wojskowej w Zegrzu Pomorskim. Niestety nie jest jedyną. Podobne mają miejsce również winnych jednostkach okręgu pomorskiego.

cd. na str. 2

Nadmorskie gminy - proekologiczne

Program zatytułowany "Kompleksowy system zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gmin Ziemi Puckiej" jest pierwszym etapem wielkiego przedsięwzięcia, które prowadzi w imieniu samorządów Komunalny Związek Gmin Władysławowa i Jastarni. Sześć gmin Ziemi Puckiej pragnie prowadzić w jak najbliższej przyszłości wspólną, nowoczesną i proekologiczną politykę zagospodarowania odpadów komunalnych.

Aktualne gospodarowanie śmieciami jest nieefektywne i niszczy środowisko. To pozost-

tałością po minionej epoce, w której do problemów ekologicznych nie przywiązywano specjalnej wagi. Nadmorskie gminy, żyjące w dużej mierze z turystyki, ochronę środowiska postawiły sobie wśród najważniejszych priorytetów. Liczne powstałe ostatnio oczyszczalnie ścieków, kanalizacje miejscowości, gazyfikacje są najlepszym dowodem na to, że samorządy nadmorskie realizują swoje cele. Teraz przyszła pora, aby wziąć się za bardzo trudny i kosztowny problem śmieci.

cd. na str. 2

Województwo gdańskie w monitoringu atmosfery

Od co najmniej kilku lat lekarze alarmują, że środowisko, w którym żyjemy ma zgubny wpływ na nasze zdrowie. Zalecają, aby mieszkający jak najczęściej wyjeżdżali na wieś, gdzie powietrze jest mniej skażone, niż w dużych aglomeracjach.

cd. na str. 2

STOMATOLOGI DLA GRUDZIĄDZKICH SZKÓŁ

Grudziądzki samorząd chce zakontraktować usługi stomatologiczne dla uczniów VIII klas szkół podstawowych. Termin składania ofert mija 23 września. Kontraktowanie usług medycznych nie jest lokalną nowością. Podobne umowy z lekarzami prowadzącymi prywatne gabinety podpisane są już m. in. w Suwałkach i Szczecinie.

W Grudziądzu funkcjonuje około 40 prywatnych gabinetów stomatologicznych. Część dentystów pracuje tylko w swoich własnych placówkach. Od dłuższego czasu przychodzi im nie mogąc rozwiązać problemu braku stomatologów. Pomyśl z kontraktami na usługi dentystyczne ma wypełnić lukę jaka powstała po likwidacji szkolnych gabinetów.

Początkowo samorząd chce objąć taką formą opieki około 2000 tysięcy uczniów klas ósmych. Jeżeli pomyśli się sprawdzi w przyszłym roku kontrakty objęłyby inne klasy.

W myśli planowanych umów uczniowie byłby leczeni w gabinetach prywatnych. Umowa określa zakres świadczeń, jakimi materiałami i jakim sprzętem posługiwać się należy przy leczeniu uczniów.

PRZYGOTOWANIE DO MATURY I EGZAMINÓW WSTĘPNYCH

MATURYZYSTO!!!

POMYŚL O SOBIE - UCZ SIĘ Z NAJLEPSZYMI

Najlepsi nauczyciele liceów i uczelni Trójmiasta

- język polski
- język angielski
- matematyka
- historia
- biologia

Nie musisz nigdzie jeździć. Próbujesz własnego nauczyciela. Sam ustalasz czas nauki.

JUŻ OD 195 zł ZA SEMESTR

Lekcja próbna - GRATIS!!!

Zajęcia mają charakter rocznych kursów korespondencyjnych. Przewidują indywidualną pracę z Twoim nauczycielem, danego przedmiotu.

Co dwa tygodnie otrzymujesz bezdarmo pakiet czterech lekcji oraz test sprawdzający jak opanowałeś zawarte w nich tematy. Twój nauczyciel będzie sprawdzał stopień przyswojenia wiedzy i wskazywał problemy, którym warto poświęcić więcej czasu.

OMNIBUS

80-381 Gdańsk ul. Słowiańska 24
tel./fax (0-58) 52-02-28 w godz. 10⁰⁰ - 20⁰⁰

VW Sharan
w kontyngencji
Nowa jakość

A3 A4
GAJOS
ul. Niepodległości 642/644
Sopot, tel. 51-5317

italmat GDYNIA-ORŁOWO
ul. Balladyny 19
tel. (058) 24-88-00

TKANINY DZIANINY WEŁNIANE PODSZEWKI

ZAPRASZAMY
PON.-PT. 8:30-16:30
SOBOTA 9.00-13.00

JEDNOSTKI SAMOBYĆÓW?

cd. ze str. 1

Chociażby w Gdyni - Orlowie czy na Helu, gdzie dwunastu żołnierzy chciało popełnić zbrodnię samobójstwa. W wielu przypadkach sprawy te nie wychodzą na światło dzienne. Co jest przyczyną takiego stanu rzeczy? Dlaczego tak wiele nieszcześliwych wypadków z udziałem broni ma miejsce w armii?

W Pracowni Psychologicznej Pomorskiego Okręgu Wojskowego nie chciał wypowiedzieć się na ten temat. Tłumaczono się służbową hierarchią i brakiem czasu, wynikającym z prac w terenie.

Z rozmów z żołnierzami zasadniczej służby wojskowej wynika, że winy nie można zrzucić na karz tzw. "fałi". - To zjawisko zanika - mówi starszy szeregowy Andrzej S. z jednostki w Pruszczu Gd.

- "Dziadki" już nie gnębą młodego wojska - twierdzi starszy szeregowy Tomasz R. z jednostki w Zegrzu Pomorskim. - Zostało

jeszcze trochę "fallowych" oby-czajów, ale nie jest to nic strasznego. Z tego powodu na pewno nikt się nie zabija, ani nie strzela do kolegi.

- Na początku zawsze straszą, ale potem okazuje się, że są całkiem w porządku - uważa Wojciech P. z jednostki w Grudziądzu.

Psycholodzy cywilni zdają się być ostrożni w swych ocenach tego zjawiska.

- Środowisko wojskowe jest bardzo specyficzne - mówi Agata Kowalska z gabinetu pomocy psychologicznej w Gdańsku. - Najczęściej przyczyną samobójstw stanowią zapewne depresja młodego człowieka, który na gle znalazł się w świecie, gdzie kompletnie nie ma rozkazów. Do tragedii może doprowadzić także nie zdiagnozowana choroba psychiczna podczas badań psychologicznych komisji lekarskiej.

Ci, którzy przewinęli się przez ręce takiej komisji wiedzą doskonale, że lekarz psychiatra

wchodzący także w jej skład, nie przeprowadza żadnych testów poborowym, no chyba że ktoś chcąc uniknąć służby, udaje kretyna.

Ostatnie badania, które przeprowadzono, gdy żołnierze z Gdyni - Orłowa zagrali zbrojnym samobójstwem, dowodzą, iż 40 proc. mężczyzn z przynależną kategorią "A", nie jest w stanie wypełnić wojskowych obowiązków. Dobnie świadczą o tym przykład jednostki na Półwyspie Helskim, ochrzczonej ostatnio mianem "jednostki samobójców". W przeciągu kilku miesięcy życie straciło tam ponad czterdzieśc osób. Większość z nich, głównie młodych żołnierzy, popełniło samobójstwo. Był wśród nich również jeden oficer. Badaniem przyczyn tragedii, zajęło się Ministerstwo Obrony Narodowej. Obecnie Wojskowa Prokuratura Garnizonowa z siedzibą w Gdyni prowadzi jedno dochodzenie. Reszta spraw została umorzona. (mp)

LUZINIANIE O POTRZEBACH

Według sondazy przeprowadzonych przez władze Luzina w 1995 i 1996 r. najważniejszą dla mieszkańców gminy inwestycją do zrealizowania jest oczyszczalnia ścieków wraz z kanalizacją. Zaraz za oczyszczalnią znalazło się utwardzenie dróg gminnych oraz rozbudowa szkoły w Luzinie.

Pierwszy sondaż przeprowadzono tylko wśród osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy. Za budowę oczyszczalni opowiedziało się 86 procent respondentów, a za rozbudowę szkoły 74 procent. Na dalszych miejscach znalazły się: wymiana rur azbestowo-

-cementowych w gminnych wodociągach, gazyfikacja, poprawa estetyki wsi, rozbudowa wodociągu.

Drugą sondazę przeprowadzono już wśród wszystkich mieszkańców gminy podczas ostatnich dożynek. Głosujący wybierał spośród dwunastu inwestycyjnych przedsięwzięć, które uważał za najważniejsze. Wśród radnych w spisie nie umieszczono kontrowersyjnej inwestycji - budowa wysypiska śmieci. W sondażu tym wzięło udział 346 osób. Za budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej głosowało 291 respondentów, za utwardzeniem nawierzchni gminnych dróg było 217, za rozbudową szkoły w Luzinie 208 osób. W dalszej kolejności znalazły się: budowa i modernizacja chodników, budowa hali sportowej i sali gimnastycznych w szkołach, budowa gazociągu gminnego.

Ziemia Pucka - bezpieczniejsza

W lipcu i sierpniu w rejonie Pucka popełniono o jedną trzecią mniej przestępstw niż w tym samym okresie w roku ubiegłym. Było ich jednak tyle, co łącznie w całym pierwszym półroczu.

W ciągu dwóch miesięcy sezonu popelniono w sumie 600 przestępstw.

Najbardziej niebezpieczną gminą na obszarze działania puckiej Komendy Rejonowej Policji jest Władysławowo. Tu w sezonie dokonuje się 56-60 procent czynów. Natomiast najbezpieczniejszą jest na Helu.

W sezonie dominowały zwłaszcza włamania do samochodów i kradzieże rowerów.

Więcej zawałów w Elbląskim

Z analizy dokumentów elbląskiego Urzędu Stanu Cywilnego wynika, że elblążanie coraz częściej umierają na choroby nowotworowe i tzw. ostre zawały.

Na 300 zgonów w 1960 r., 26 nastąpiło w wyniku chorób nowotworowych. W ubiegłym roku na 1065 zgonów 265 było spowodowanych rakiem. Z powodu ostrego zawału, w 1960 r., zmarło w Elblągu osiem osób. W 1992 r. na 1000 zgonów 122 były spowodowane ostrym zawałem, a w ubiegłym roku, spośród 1066 zmarłych 122 to ofiary zawału.

Zdaniem członków komisji ds. rodziny Rady Miejskiej rośnie liczba zabójstw i samobójstw. Ich

liczba wzrosła z 25 w 1960 roku do 46 w roku 1995. Na obszarze Elbląga najwięcej zgonów na ostre zawały w latach 1994-95 odnotowano wśród ludności zamieszkującej przy najbardziej ruchliwych ulicach: Granickiej - 80 zawałów, Robotniczej - 75, Plk. Dąbka - 69, Królewieckiej - 48. Następnie w kolejności są ulice: Malborska, Kościuszcza, Wiejska, Traugutta, Władysława IV i Mickiewicza.

Dane o zgonach wśród elblążan w latach 1994 -95 na choroby nowotworowe wskazują, że najwyższy ich procent miał miejsce wśród mieszkańców ulic: 12 Lutego, Kościuszcza, Chopina, Sadowej, Wyspiańskiego i Kwiatowej.

cd. ze str. 1

Wiemy, że zaskąd nam samochody spaliny, dymy wydobywające się nie tylko z dużych zakładów przemysłowych, ale także z wielu pojedynczych kominków na budynkach mieszkalnych. W zasadzie jednak nie wiemy dokładnie, jakim stopniu środowisko, w którym żyjemy jest szkodliwe - jakich gazów jest w nim za dużo, które zakłady, w jakiej ilości je emitują. Odpowiedź na te pytania mogą dać powstające w województwie gdańskim stacje monitorujące atmosferę.

W Polsce istnieją dopiero dwa systemy monitoringu obejmującego aglomeracje miejskie - w Krakowie i Katowicach. Kolejny projekt dotyczy regionu gdańskiego.

Fundacja pod nazwą "Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej" (ARMA-G) powstała przed trzema laty. Jej celem jest zbudowanie sieci pomiarowej, stale kontrolującej stan zanieczyszczenia w powietrzu, którym oddychamy.

Wśród założycieli fundacji są mianymi Sopot, Gdańsk, Gdynia, Tczew oraz spółka "Nederp". Fundacja powstała z inicjatywy grupy projektantów systemów pomiarowych stanu atmosfery zatrudnionych we wspomnianej firmie. Pomyślnie uzyskała poparcie Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Na początek, fundacja postawiła sobie za cel wybudowanie dziesięciu stacji monitorujących. Wyznaczyła lokalizacje stacji - w miejscach najbardziej "reprezentatywnych" dla wybranych obszarów. Wyłoniono je na podstawie

między innymi zbieranych przez wiele lat danych meteorologicznych, informacji dotyczących źródeł emisji zanieczyszczeń i gęstości zaludnienia w czterech gminach - zalicyzowanych.

Pięć spośród dziesięciu stacji znaleźć będzie w Gdańsku, przy ul. Kaczeńce - w miejscu dawniej stacji Rafinerii Gdańskiej, w Śródmieściu - przy ul.

Województwo gdańskie w monitoringu atmosfery

Powstańców Warszawskich, w Nowym Porcie - w rejonie ulicy Wyzwolenia, w Gdańsku Wzrzeszczu - przy ul. Leckowej oraz w Gdańsku Szadłach. Trzy stacje powstają w Gdyni - w Śródmieściu, Redowie oraz na Pogodzu. Stacja w Sopocie zlokalizowana zostanie przy ul. Błtów pod Płowcami, w Tczewie - przy ul. Piaskowej, w pobliżu zakładów "Metrx".

Dwie stacje już działają, obie w Gdańsku. Dwie kolejne - w Gdyni, zostaną oddane do użytku już wkrótce. Kolejna stacja - w Tczewie - ma powstać w przyszłym roku, nie wiadomo jednak czy plany fundacji uda się tam zrealizować.

- Problem polega na tym, że koszty wybudowania stacji - a także z nich wymaga 5 mid starych złotych - pokrywają województwo, szczególnie te, które mają

NIE PAL!

Warszawie ustalili, że aż 30 proc. kobiet będących w ciąży nie przestało palić papierosów, mimo ostrzeżeń lekarza. Czyż to grozi dziecku? Stwierdzono, że aż 8 proc. noworodków przychodzących na świat w naszym kraju, wadzących poniżej 2500 g. Takie dzieci z reguły gorzej się rozwijają fizycznie i psychicznie, są mniej odporne, bardziej podatne na wszelkie infekcje. Częściej też, niestety umierają.

W 1995 roku statystyczny Polak wypalił 2,5 raza więcej papierosów, aniżeli w 1960 roku. W 1994 roku zanotowano w naszym kraju 37.630 zgonów na raka płuc. Do tego dochodzi rak krtań, choroby wieńcowe, w czym niestety przodujemy w Europie. Notuje się również wzrost takich chorób jak: przewlekła rozedma płuc, częste zapalenia oskrzeli, astma, wrzody żołądka i dwunastnicy itp.

Bywają jednak palacze, którzy bez przekonania się do medykamentów, hipnozy, psychoterapii czy akupunktury potrafią z dnia na dzień rzucić palenie. Nie można jednak tym się zrażać. Jest to przejawem i po pewnym czasie minie. Poprostu organizm musi przejść proces samooczyszczenia się. Już w krótkim czasie zauważymy pozytywne zmiany - przyływ energii, zanikanie kaszlu, chrypy, i zwrotne głowy. Pozostaje też radość, że uwolniliśmy się od natogu. (dm)

W 1995 roku statystyczny Polak wypalił 2,5 raza więcej papierosów, aniżeli w 1960 roku. W 1994 roku zanotowano w naszym kraju 37.630 zgonów na raka płuc. Do tego dochodzi rak krtań, choroby wieńcowe, w czym niestety przodujemy w Europie. Notuje się również wzrost takich chorób jak: przewlekła rozedma płuc, częste zapalenia oskrzeli, astma, wrzody żołądka i dwunastnicy itp.

Bywają jednak palacze, którzy bez przekonania się do medykamentów, hipnozy, psychoterapii czy akupunktury potrafią z dnia na dzień rzucić palenie. Nie można jednak tym się zrażać. Jest to przejawem i po pewnym czasie minie. Poprostu organizm musi przejść proces samooczyszczenia się. Już w krótkim czasie zauważymy pozytywne zmiany - przyływ energii, zanikanie kaszlu, chrypy, i zwrotne głowy. Pozostaje też radość, że uwolniliśmy się od natogu. (dm)

Listy

„INNI”

p. J. Kostur w konkluzji swego artykułu (przyt. pyt. "...ale czy słusznie") odpowiada: "Słusznie! Bo przecież to Wy sami wybraście sobie świadomością taki model życia. Nie łamiecie ogólnie przyjętych norm moralnych, a przede wszystkim dziecku swemu wyborowi - jesteście po prostu szczęśliwi. A przecież to jest celom naszej tu egzystencji..."

Ja także jestem nauczycielką (tytuł ze szkoły) natomiast mam jest po "zawodowo" i pracuję obecnie w znanym z reklam "Malmie". Studuję na Uniwersytecie Gdańskim i wcale mi nie przeszkadza wykształcenie meza, który moim zdaniem jest daleko bardziej inteligentny, aniżeli większość moich kolegów "po fachu" (będących po studiach wyższych, a zachowujących się

wyrazne polecenie lekarza, który stawia pacjenta wobec alternatywy albo albo.

Osoby, którym udało się pozbyć natogu, polecają również inny, mniej "bolesny" sposób - a mianowicie wyznaczenie sobie jakiegoś konkretnego dnia np. za miesiąc czy sześć tygodni w którym definitywnie skończą z paleniem. Przez ten czas dzieląc ich od tego momentu systematycznie przygotowują się do zerwania z natogiem. Ograniczają więc stopniowo liczbę wypalonych papierosów w ciągu dnia, wydłużają przerwy między jednym a drugim papierosem, starają się zająć czymś innym, a kiedy głód nikotynowy szczególnie się nasila np. żują gumę, gryzą jabłko czy marchewkę.

Twierdzą również, że warto w tym okresie przygotować markę papierosów na inną, którą poprzednio się nie znosiło. Radzą również nie kupować nigdy papierosów na zapas. W ten sposób przygotowany organizm w decydującym momencie łatwiej zniesie całkowite zerwanie z paleniem.

To fakt, że początkowo po wypaleniu ostatniego papierosa mogą pojawić się różne sensacje. Nie można jednak tym się zrażać. Jest to przejawem i po pewnym czasie minie. Poprostu organizm musi przejść proces samooczyszczenia się. Już w krótkim czasie zauważymy pozytywne zmiany - przyływ energii, zanikanie kaszlu, chrypy, i zwrotne głowy. Pozostaje też radość, że uwolniliśmy się od natogu. (dm)

To fakt, że początkowo po wypaleniu ostatniego papierosa mogą pojawić się różne sensacje. Nie można jednak tym się zrażać. Jest to przejawem i po pewnym czasie minie. Poprostu organizm musi przejść proces samooczyszczenia się. Już w krótkim czasie zauważymy pozytywne zmiany - przyływ energii, zanikanie kaszlu, chrypy, i zwrotne głowy. Pozostaje też radość, że uwolniliśmy się od natogu. (dm)

czasami tak, jakby i zawodówki nie mieli...") Sądzę, że to nie wyształcenie decyduje o naszym zwichoczeniu i na pewno zgadzacie się z mną.

Ten list napisałam po to, by

uświadomić wam, że nie jesteście sami, że takich "innych" jest w naszym otoczeniu trochę więcej... Wszyscy oni borykają się z podobnymi problemami, choć scenariusz ich życia bywa czasem trochę inny. Wierzę, że tacy jak my - nie są skazani na zagładę. Ze potrafimy odeprzeć ataki i godnie żyć. Takim zapewnieniem kończę ten list porzucił. Was Kochani serdecznie! Życzę wytrwałości w pokonywaniu życiowych przeszkód! Jeśli chcielibyście do nas napisać, to nasz adres umieszczam na odwrocie...

Z serdecznymi pozdrowieniami
Alicja Redlicka z mężem
oraz Michałem
i Mateuszem z Malborka

PUBLICYSTYKA • PUBLICYSTYKA • PUBLICYSTYKA • PUBLICYSTYKA • PUBLICYSTYKA

NIECH MOST POŁĄCZY...

cd. ze str. 1

Trudno z Markiem Kaliszem polemizować. Nie ma najmniejszych wątpliwości, że most kwidziński mogłoby odmienić sytuację gospodarczą dziesiątków nadwiślańskich miast i gmin wiejskich.

- Skoro most byłby potrzebny przed wojną, to tym bardziej i teraz - nie ma wątpliwości co do celowości tej inwestycji - mówi Maria Gurzyńska, burmistrz Gniewa. - Nie ma bowiem większej możliwości podzielenia kraju niż rzeka rzeka. My widzimy Kwidzyn z naszych okien, a utrzymujemy kontakty z Pelplinem czy Morzeszczynem, których nie wiada. Most na pewno dałby większe możliwości dla naszej gminy. Przykładowo można by zmniejszyć bezrobocie. Kwidzyn jest przecież bardziej zasobny w miejsca pracy i możliwości rozwoju. Most to możliwości w wielokrotność.

Gniew zdobyłby się nawet na niewielkie partycypowanie w kosztach budowy. Pieniądze gmina znalazłaby jednak dopiero w 1998 roku, bowiem za rok miasto obchodzi 700-lecie swojego istnienia i jubileusz ten pochłonie sporo złotych z i tak skromnego budżetu.

Większe pieniądze na realizację inwestycji należałoby raczej szukać po drugiej stronie Wisły. W Kwidzynie działa przecież "International Paper" (dawna "Cellulosa"). Ta amerykańska firma też powinna być jak najbardziej zainteresowana budową mostu. Dzięki niemu "International Paper" uzyskałoby o wiele bliższe połączenie z zachodnią częścią kraju. Szefostwo papierniczego potentata, póki co niechętnie podejmuje ten temat.

- Nic o naszej partycypacji kosztów przy budowie mostu nie wiem - twierdzi Jerzy Majewski, zastępca prezesa "International Paper". - Ten temat nie był u nas w ogóle oficjalnie poruszany - nie przynajmniej do publicznego zgłoszenia takiej propozycji panu Majewski.

- Jeśli więc nie "IP", to kto miałby wyłożyć pieniądze na połączenie obu brzegów? Może kwidziński urząd?

- Nas nie byłoby na to stać - uważa Wiesław Gnitecki, zastępca burmistrza. - Oczywiście, jesteśmy inwestycją zainteresowanymi. Most poprawiłby znacznie sytuację i możliwości Kwidzyna. Nasze miasto teraz leży bowiem nieco na uboczu. Z dala od najważniejszych dróg przelotowych Budowa ta znacznie polepszyłaby komunikację, co wiąże się z wzrostem koniunktury gospodarczej. Kwidzyn mogłoby przyciągnąć do siebie o wiele więcej inwestorów.

Wiesław Gnitecki uważa, że pieniądze można by szukać w kwidzińskich firmach. W zamian za to miasto stworzyłoby im lepsze warunki do funkcjonowania poprzez, np. różnego rodzaju ulgi.

- Z tego co wiem kilka poważnych osób jest jednak zainteresowanych budową mostu - mówi Gnitecki. - Co prawda o konkretnych nie ma co na razie mówić, ale najważniejsze jest to, że coś powoli się robi, aby pomyślnie w przyszłości zrealizować.

Połączenie obu województw wpłynęłoby na rozwój nie tylko rejonu kwidzińskiego i gniewskiego. Krótszą przeprawą na drugi brzeg zainteresowane są także gminy oddalone nieco od Wisły.

- Most przede wszystkim skróciłby drogę do województwa elbląskiego, a nawet olsztyńskiego - twierdzi Andrzej Stanuch, burmistrz Pelplina. - Wciążaloby się to oczywiście o oszczędnościach. Być może połączenie to wzbudziłoby zainteresowanie naszą gminą potencjalnych inwestorów. Niestety, nie jesteśmy w ciągu najbliższych pięciu, sześciu lat w stanie wyłożyć na ten cel gotówki. Nasz budżet jest niewielki, a do zrobienia na naszym terenie mnóstwo.

Również Morzeszczyn z ciekawością przygląda się pomysłowi budowy mostu.

- Korzyści byłyby wymierne - uważa wójt gminy, Jerzy Kapajewski. - Przede wszystkim inwestycja ta mogłaby dać pracę wielu bezrobotnym, a tych w naszej gminie nie brakuje. W przyszłości tutejsi rolnicy mogliby sprzedawać swoje produkty poza województwem gdańskim. Dotychczas, ze względu na długą drogę transportu było to trudne.

Most wpłynąłby pozytywnie także na bardziej oddalone od Wisły gminy woj. gdańskiego i elbląskiego. O krótszej przeprawie na drugi brzeg, a co za tym idzie większymi możliwościami rozwoju, marzą także przedstawiciele miast elbląskich. Chocby Prabut, Ryjewo, czy Sztum.

Zdaniem fachowców po postawieniu budowli natychmiast ruszyłaby machina rozwoju gospodarczego nadwiślańskich gmin. Wiadomo, miasto oddalone od dobrych ciągów komunikacyjnych, skutecznie zniechęca potencjalnych inwestorów, jak również hamuje działalność miejscowych firm. Co prawda na drugi brzeg można przystąpić się przeprawa promowa w Opaleniu i Gniewie. Promy te przystosowane są jednak do przewozów pasażerskich, a nie transportowych.

Inna sprawa, że chymeryczność wód Wisły sprawia, iż prom częścię stoi unieruchomiony przy brzegu niż przewozi pasażerów. Raz przyczyna jest za niski poziom wody, kiedy indziej zbyt wysoki. Najlepszym tego przykładem jest obecna sytuacja kiedy kilkunrotnie deszcze spowodowały wzrost wody w Wiśle. Rzeka wyszła ze swoich brzegów, zalewając przystań i przybrzeżne łąki. Prom znów stoi unieruchomiony na rzecznym basenie w Korzeniowie.

Dla nadwiślańskich mieszkańców, drugi brzeg ciągle jest jak fatamorgana. Jakże bliski, a jednak nieuchwytny...

Dariusz Gajewski

W gazetach gdańskich niemal każdego dnia można przeczytać o faktach wskazujących na "dżiczenie obyczajów". - Jest to zarazem jeden z przykładów dystansu, jaki wciąż istnieje pomiędzy naszym społeczeństwem a społeczeństwami krajów zachodnich, gdzie od wielu już lat panuje wręcz obowiązująca moda na grzeczność wobec bliźnich - stwierdza Edward Pietkiewicz, wileoletni ambasador Polski w kilku krajach Europy, szef protokołu dyplomatycznego oraz nauczyciel adekwatnych dyplomacji i biznesu polskiego

Po śmierci Jana Kamyczka, redaktora "Demokratycznego savoir-vivru" w "Przekroju" wciąż jednak nie ma komu z równą znajomością tematu, wprowadzić te tematykę na łamy polskich gazet, mimo że - jak wskazują m.in. badania sopockiego Ośrodka Badania Opinii Publicznej - na Wybrzeżu gdańskim i elbląskim ponad połowa potencjalnych czytelników lokalnych czasopism chętnie czytałaby artykuły porady dotyczące zasad dobrego wychowania.

Zarazem jednak badania te wskazują i na to, że nawet socjologowie kultury - a zatem profesjonalści tej "branży" na poziomie akademickim - niewiele uwagi poświęcają współczesnym normom grzecznościowym, choć przecież już nikt ich dzisiaj nie nazywa "burżuazym przystępkim" - aby zacytować nieślawnej pamięci niedysydejszych "ojców narodu", Bieruta i Gomułkę. Przerpiliśmy się z bon tonem, sposterzegając z pod wpływem zalewającej nas brutalności obyczajów - że spostonowane jako "puste i obłudne" formuły i gesty, mają jednak głębszy sens i społeczną przydatność.

Prawdę mówiąc, nasze współczesne normy zdają się być mieszaniną galanterii i grubianstwa Polski męzczyzna, jak wiadomo, każdą kobietę caluje w rękę. Rzadko jednak ustępuje miejsca w autobusie. Młode pokolenie każdą wolną chwilę spędza przy muzyce, która, ponoć, łagodzi obyczaje. Ale tyko część juniorów potrafi nie oglądać przy okazji sąsiadów, mówić cicho i poruszać się ostrożnie, bez trawowania starszków, dzieci i wszystkiego co żyje.

Ustawiczny kontakt z brudem, przepychanką, hałasem i władcym chamstwem sprawia, że mimo woli przyzwyczajamy się do takiej właśnie "kultury". Czasem protestujemy, ale zwykle bezskutecznie, bo nikt nas nie popiera - ze strachu, głupoty, zle pojmanowej tolerancji. Stopniowo przestajemy więc reagować na lych, którzy plują, krzyczą, potrącają, miotają wyzwiska. To nie my, to oni nas, o ironio losu, wychowują. Ta ich "kultura" staje się naszą codziennością czy chętnym gościem, czy nie.

Karolina z Potockich Narkowska w trzytomowej książce "Dwór wiejski", polecającego się jako "dzieło poświęcone gospodyniom, przydatne i osobom w mieście mieszkającym" (Lipsk 1860), wyciąła oznaki nieokrzesania i podpowiadała, co człowiekowi kulturalnemu nie przystoi.

"Śmiać się głośno i nad miarę, szeptać w ucho komu w towarzystwie innych osób, siedzieć sobie wygodnie młodemu kiedy starsi stoją, brać miejsce przed innymi (...), przeważać drugim, mówić zbyt dużo i zbyt głośno, nie słuchać odpowiedzi, gminnych i pospolitych używać wyrazów, przy stole zbierać najgorsze kawalki albo tyla jada,

zmieniają i przynoszą sytuację, o jakich pani Karolinie Narkowskiej nawet się nie śniło. Jak się ma zachowywać, dajmy na to, kobieta samotna w służbowej podróży? Czy minipodrozniczka jest odpowiednim strojem dla pani profesor? Kto ma siedać obok kierownicy samochodu: z ona czy teściowa. W którą stronę należy patrzeć udzielając telefonicznej wywiadu: w sufit, w podłogę, w stronę rozmówcy czy może prosto w oczy widza?"

Zaległości edukacyjne w tej dziedzinie dają się też we znaki mieszkańcom wielu innych krajów, mimo że życie jest tam spokojniejsze i bardziej ustalibowane niż w Polsce, wolne od ciągłych wstrząsów, niekorzystnych dla kultury. Reakcją na nadmierne rozluźnienie obyczajów była sześćdziesiątych i liberalizację, która przetrzała się często w arogancję i lekceważenie, staje się tamterazista ofensywa na rzecz grzeczności, uprzejmości, zyczyłiwego sposobu bycia.

Nie jest to, jak się wydaje, moda czy nowe hobby ludzi

znuzonych, lecz zjawisko o szerszym społecznym zasięgu. Obserwuje się bowiem z niepokojem, że rozwój cywilizacji zagraża ludziom ksenofobią, izolacją jednostki, kontaktów społecznych. Uwiad formulek grzecznościowych - tak banalnych na pozór - zle się odbija na umiejętności społecznej współżycia, bywa źródłem niepowodzeń zawodowych, rodzinnych, towarzyskich.

Podobnie, jak to było w XIX stuleciu, podręczniki bon tonu baru też nie będzie naruszeniem dobrych obyczajów, pod warunkiem, iż pani nie okaze zbyt ostentacyjnego upodobania do napojów wysokowykoku.

Francuzi czują się zdezorientowani w towarzystwie "drugiej płci", która to plec wręcza im kwiaty, płaci za nich w lokalach, a jednocześnie oczekuje adoracji, podziwu dla sukni sexy i korkonoków majątek. Kiedyś, udając się z damą w miejsce publiczne, mężczyzna kroczyl przodem, aby chronić przed ewentualnymi przykrościami i niewygodami. Dzisiaj panowie chowają się za plecami swych pan, aby nie zamiewiać ich blasku.

Główne zasady savoir-vivru nie zmieniają się jednak od wieków. Dewiza człowieka ogładzonego jest przede wszystkim gotowość adaptacji, przystosowanie się do odmienności kultury, środowisk, zwyczajów. Niezbędne jest również wyuczycie sytuacji czyli fakt, który ostrzega kiedy posuwamy się za daleko. Cienka granica oddziela współczucie od ponizającej ofiotsi, nadmierne zainteresowanie od tłumionej agresji.

Mania "tykania" nie wynika bynajmniej z serdeczności; naruszając bez zezwolenia nie dystans niezależność, jaką daje forma pan, pani, zachowujemy się brutalnie i obraźliwie. Grzeczność jest sprawą przestrzeni i dystansu. Nie naruszamy nie naszej indywidualnej przestrzeni. Powiedzmy sobie, że ten drugi człowiek jest z porcelany...

Grzeczność - to również trzeba zauważyć - nie jest równoznaczna z serdecznością. Istnieje przecież pojęcie "lodowatej uprzejmości". Lepsze to pewnie od opryskiwli lub chamstwa, aby wytrawniając "savoir-vivru" u nie pochwaliali grzeczności chłodnej i usztywnionej.

Jeśli Polacy zjednali sobie kiedyś miano "Francuzów północy" (tak jest! tak jest!), to właśnie dzięki temu, że ich manieri, jak w roku 1632 za uwzględnił Francuz Beauplan - umowy nie było eleganckie, ale również naturalnością, szczerością, pogodą. Mówiło się wręcz o "sarmackiej gracji", o kurtuazji wobec niewiast, o pełnym godności zachowaniu Polek.

Czy można dzisiaj zerpać ze skarbicy obyczajów, które pod hasłami walki ze starzyzną tak skutecznie regulowano trudne warunki naszego życia, sprzyjają brutalności. Widac ją nie tylko w sklepie i na ulicy. O stosunkach w pracy, osądzając współżyciu można by napisać księgi zdziwienia. Młodzi, co to nie jest głównie ich winą, żyją w świecie rozbitych wartości. Szkoła daje wiedzę, lecz nie wychowuje, nie uczy tego, co przez wieki było podstawą polskiej edukacji: dostrzeżania człowieka, rozumienia go, szanowania. Nie bez powodu w dawnej Polsce grzeczność nazywano ludzkością...

Opr. Stanisław Grzymała

MODA NA GRZECZNOŚĆ kiedy i u nas?

znowu podbijają świat. Renesans bon tonu wykracza jednak daleko poza granice kraju, w którym się narodził. Bo oto znani z perfekcjonizmu Japończycy zainstalowali, na razie tylko w jednym z wielkich magazynów handlowych Osaki, urządzenie do trenowania... prawdziwych pokłonów. A sprawa nie jest wcale prosta, jako że ukłony okazują się zróżnicowane: wobec klientów dochodzących do sklepu obowiązują sprzedawcę pochylenie ciała pod kątem trzydziestu stopni, wobec kupującego stosuje się ukłon głębszy, takich zaś, co to tylko kręca się wśród stoisk, niczego nie nabawając - honoruje się ledwie piętnastostopniowym odchyleniem ciała od pionu...

Swobodnie, nigdyś rubaszna Amerykę też ogarnął szal dobrego wychowania. Szczególną uwagę poświęca się problemom współczesnej kiedzi, a więc niezależnej i przedsiębiorczej. No, i okazuje się na przykład, że ma ona prawo jeść kolację w restauracji samotnie, bez żadnej eskorty. Co więcej, udanie się do

znowu podbijają świat. Renesans bon tonu wykracza jednak daleko poza granice kraju, w którym się narodził. Bo oto znani z perfekcjonizmu Japończycy zainstalowali, na razie tylko w jednym z wielkich magazynów handlowych Osaki, urządzenie do trenowania... prawdziwych pokłonów. A sprawa nie jest wcale prosta, jako że ukłony okazują się zróżnicowane: wobec klientów dochodzących do sklepu obowiązują sprzedawcę pochylenie ciała pod kątem trzydziestu stopni, wobec kupującego stosuje się ukłon głębszy, takich zaś, co to tylko kręca się wśród stoisk, niczego nie nabawając - honoruje się ledwie piętnastostopniowym odchyleniem ciała od pionu...

Swobodnie, nigdyś rubaszna Amerykę też ogarnął szal dobrego wychowania. Szczególną uwagę poświęca się problemom współczesnej kiedzi, a więc niezależnej i przedsiębiorczej. No, i okazuje się na przykład, że ma ona prawo jeść kolację w restauracji samotnie, bez żadnej eskorty. Co więcej, udanie się do

KOLANA HAMBURSKIE KOŁNIERZE
RURY STALOWE RURY POWLEKANE DO GAZU
Grzejniki PURMO
INSBUD - WYBRZEŻE
Gdynia, ul. Hutnicza 16, tel./fax (058) 23-35-51 wew. 12, 32
Wejherowo, ul. Graniczna 1, tel. (058) 72-15-58

NACZYNI DO GOTOWANIA BEZ WODY I TŁUSZCZU
PRODUCENT MEBLI KUCHENNYCH
- INDYWIDUALNE ZESTAWY - BEZPŁATNA KONSULTACJA - KOMPLEKSOWA OBSŁUGA - PRZYSTĘPNA CENA -
ZLEWKOZMYWAKI I SPRZET ZMECHANIZOWANY DO ZABUDOWY KUCHENNEJ, DUŻY WYBÓR DRZWIWEK KUCHENNYCH: DĄB, SOSNA, MDF-SOLOWNE KOLORY
Meble dla każdej kuchni!
SKLEPY FIRMOWE: HURTOWNIA ART. GOSP. DOMOWEGO:
Gdynia, ul. Jana z Kolna 32, tel. 21-49-51 w godz. 9.00-17.00, soboty 9.00-13.00
Gd. Wrzeszcz, ul. Pileńskiego 3, tel. 41-19-60 w godz. 11.00-19.00, soboty 11.00-15.00
Gd. Wrzeszcz, ul. Gen. J. Hallera 132, tel./fax 41-36-64 kom. (090) 501-901 w godz. 9.00-17.00, soboty 10.00-14.00

KONTYNGENT '97 **Fota**
PRZEDPŁATY OPROCENTOWANE 30,59% w skali roku*. Gdynia, ul. Stryjska 24, tel. 29-77-55
Ford KA, nowa Fiesta, Escort, nowe Mondeo, Scorpio

- Co to jest leasing?

- Leasing jest jednym ze sposobów realizowania inwestycji. Inwestycje można prowadzić ze środków własnych, można zaciągnąć kredyt w banku, można też zwrócić się do firmy leasingowej, która kupi np. urządzenie produkcyjne i wydzierżawi leasingobiorcy. Czyli leasing jest oddaniem komuś w użytkowanie, pożyczaniem, wynajęciem przedmiotu potrzebnego do działalności gospodarczej za określoną w umowie opłatą. W języku polskim brak jest wciąż precyzyjnego określenia na tego typu czynność, stąd powszechnie używane słowo angielskie.

W wyniku zawarcia umowy leasingowej firma leasingowa pozostaje właścicielem danego urządzenia, natomiast klient - leasingobiorca używa go w okresie ustalonym umową. Może to być okres dwóch, trzech, a nawet sześciu lat, w zależności od zawartej umowy. W zamian za prawo użytkowania, leasingobiorca wplaci co miesiąc stosowne opłaty i pokrywa wszystkie koszty związane z użytkowaniem urządzenia. I to jest cała istota umowy leasingowej. Bardzo często, zwłaszcza w Polsce, strony umawiają się, że po określonym czasie, za określoną z góry cenę, klient ma prawo nabyć przedmiot leasingu. Np. po 2,3 latach i po wniesieniu wszystkich przewidzianych umową rat, klient za 10, 20 czy 30 procent początkowej wartości urządzenia otrzymuje je na własność.

- Leasing jest uważany za korzystniejszą formę inwestowania niż kredyt...

- Nie zawsze można jednoznacznie powiedzieć, że leasing jest korzystniejszy od kredytu. To zależy m.in. od sytuacji

finansowej klienta. Jeżeli jego firma wykazuje dochód i płaci podatki od tego dochodu, to wówczas, ze względu na możliwość odejmowania kosztów rat leasingowych od dochodu, leasing jest korzystniejszy od kredytu. Natomiast jeżeli przedsiębiorstwo wykazuje straty, nie ma możliwości odliczenia od dochodu rat leasingowych i traci korzystny efekt podatkowy.

Ale nie tylko ten czynnik decyduje, że leasing cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Umowa leasingowa jest znacznie łatwiej dostępna dla klienta niż kredyt. Umowę też praktycznie można zawrzeć w ciągu trzech, czterech dni i natychmiast

z całą pewnością gotowi będziemy podpisać z nim umowę.

- Czy leasing jest dostępny tylko dla większych klientów?

- Nie, leasing jest dostępny dla każdego podmiotu gospodarczego, na miarę jego możliwości i potrzeb. Mała firma ma mniejsze dochody, a więc i mniejsze możliwości comiesięcznych opłat. Jeżeli to będzie zakup dwóch, trzech komputerów, a wartość umowy wyniesie np. 10 tysięcy złotych, to będzie ją stać na miesięczne raty w wysokości 3-4 procent tej kwoty. Natomiast kupno np. 10 dostawczych mercedesów już nie dla każdego jest możliwe, wymaga sporych dochodów,

- Czy często zdarzają się przypadki nie wywiązania się z umowy leasingowej?

- Odpukać, ale dotychczas nie mieliśmy takiego przypadku. Klienci firm leasingowych zdają sobie sprawę, że urządzenie nie jest ich własnością i z chwilą zalegania z ratami leasingodawca odbierze przedmiot leasingu. Mam wrażenie, że należności leasingowe regulowane są w pierwszej kolejności, podobnie jak zobowiązania wobec budżetu.

- FUTURA Leasing SA działa dopiero od roku...

- Tak, jesteśmy młodą firmą, ale zajmujemy już miejsce w pierwszej dwudziestce firm leasingowych w Polsce. W

- To znaczy, że klient nie musi przyjeżdżać do siedziby FUTURY w Gdańsku?

- Naszą dewizą jest obsługa klienta przez doradców FUTURY na terenie jego firmy. W zasadzie całą transakcję leasingową można przeprowadzić bez wychodzenia z własnego biura.

- Często się słyszy o kontrolach pomiędzy urzędami skarbowymi, a leasingobiorcami na tle odliczeń rat od dochodu...

- W takich przypadkach klient może liczyć zawsze na naszą pomoc. Współpracujemy z kancelarią prawną, która w trudnych przypadkach służy pomocą. Niestety wyobraźnia urzędników skarbowych niekiedy nie ma granic i zdarzają się, wbrew obowiązującym przepisom, przypadki traktowania leasingu w atmosferze podejrzliwości. Na szczęście, w tym roku to są już sporadyczne przypadki. Oczywiście cały czas myślę o leasingu "cywilizowanym", z normalną liczbą rat, a nie o leasingu "noweskim", gdzie bywa, że w pierwszym okresie umowy klient spłaca 80-90 procent wartości urządzenia, a cała umowa trwa kilka miesięcy i wszystko podporządkowane jest odliczeniom transakcji od dochodu w jednym roku. Tego typu przypadki urzędy skarbowe mają oczywiście prawo podważać. Ale jeżeli leasing sięgał 40 proc. normalnego czasu amortyzacji, w przypadku samochodów np. 2 lata, komputerów - 18 miesięcy, to z reguły nie ma kłopotów z urzędami skarbowymi. Problemem natomiast wciąż była odliczenie od dochodu kwoty płaconej po spłaceniu rat, gdy przedmiot leasingu przechodzi na własność leasingobiorcy. Ustawa o podatku dochodowym mówi dość jednoznacznie, że powinien być to

zakup po cenie rynkowej. Natomiast zadania firma leasingowa nie sprzedaje częściowo zamortyzowanego urządzenia po cenie rynkowej, często są to opłaty niemal symboliczne.

- Jakże są szanse na ustawowe uregulowanie spraw związanych z leasingiem?

- W Sejmie trwają intensywne prace nad przepisami dotyczącymi leasingu. Prawdopodobnie jest to kończąca wartość przedmiotu umowy leasingowej za ile będzie od amortyzacji, że określony zostanie minimalny czas trwania umowy leasingowej co ukróci leasing "niecywilizowany". Mielibyśmy nadzieję, że ustawa o leasingu będzie obowiązywać już w tym roku. Niestety, komisje sejmowe doszły do wniosku, że kompleksowe uregulowanie problemów z leasingiem, łącznie ze zmianami w kodeksie cywilnym, wymagają czasu i dopiero w marcu przyszłego roku przewiduje się zakończenie wszystkich prac z tym związanych.

- Na świecie w leasingu realizuje się 25-30 procent inwestycji. Jak jest w Polsce? - W ubiegłym roku w Polsce zrealizowano 5 procent inwestycji w formie umów leasingowych. Dynamika leasingu jest duża, sięga 20-30 procent rocznie, choć pierwszym półroczu 1996 przysort wartości umów był wolniejszy. Brak precyzyjnych uregulowań prawnych wciąż odstrasza od leasingu część klientów, choć chętnych do zawierania umów jest coraz więcej. Myślę, że kompleksowe uregulowanie prawne w postaci ustawowej przyczynią się do dalszej popularności i akceptacji leasingu jako korzystnej formy podejmowania inwestycji.

Dziękuję za rozmowę: Jacek Mach

LEASING DOGODNĄ FORMĄ INWESTYCJI

Rozmowa z prezesem Zarządu FUTURA Leasing SA Jerzym Kobylirskim

po tym korzystając z niezbędnego urządzenia, natomiast nie słyszałem, żeby w takim terminie ktoś zaciągnął kredyt inwestycyjny w banku.

- Jakie warunki musi spełniać leasingobiorca żeby tak szybko zawrzeć umowę?

- Przedsiębiorca musi przedstawić w firmie leasingowej dokumenty wykazujące, że jest podmiotem gospodarczym, a więc dokumenty rejestracyjne działalności gospodarczej, umowę spółki, Regon/NIP oraz załączyć sprawozdanie finansowe za ostatnie półrocze. Nie może też mieć zaległości wobec fiskusa i jeżeli z dokumentów finansowych wynika, że nasz klient nie będzie miał kłopotów z regularnym spłacaniem rat leasingowych - to

chyba że leasingobiorca udowodni, że te 10 samochodów wygeneruje przychód, który pozwoli na spłatę rat leasingowych.

- Czy leasingobiorca może sam określić dostawcę sprzętu?

- Nawet powinien. My jesteśmy instytucją, która wyłącznie finansuje decyzje klienta. Nie chcemy sugerować, że np. określona marka samochodów dostawczych jest lepsza od innych, czy że jakieś komputery są najlepsze. O tym musi decydować sam klient. Natomiast musimy mieć pewną kwotę, rzędu 10-30 procent wartości umowy, która stanowi opłatę wstępną zabezpieczającą interes firmy leasingowej.

pierwszym półroczu 96 zawarliśmy umowy leasingowe na kwotę 4 milionów złotych. Od początku istnienia podpisaliśmy ponad 100 umów. W bieżącym roku średnia wartość umowy wynosi 78 tysięcy złotych, niewiele mamy umów na niższe, kilkutyśne kwoty, można powiedzieć, że nasz portfel składa się z transakcji w przedziale 25 tysięcy do miliona złotych.

- Na jakim obszarze działa FUTURA?

- Do niedawna obejmowałyśmy tylko Wybrzeże, od 1 września mamy 24 przedstawicielstwa w całej Polsce, co oznacza że jesteśmy dostępni praktycznie dla wszystkich przedsiębiorców w kraju.

Choć dochody nasze nie są z reguły wysokie i w wielu rodzinach często pojawia się problem wiązania "końca z końcem" pod koniec miesiąca, z roku na rok rośnie kwota oszczędności w polskich domach, co znajduje odbicie w wrotach lokat terminowych w bankach. Oszczędzanie na planowane w przyszłości wydatki, czy też inwestowanie posiadanych "wolnych" pieniędzy z myślą o powiększeniu ich kwoty w bliższej lub dalszej perspektywie jest cechą charakterystyczną w społeczeństwach rozwiniętych. Istnieje tam nawyk oszczędzania, choćby nawet niewielkich kwot, co pozwala po jakimś czasie na jednorazowe większe wydatki, na uzupełnienie wyposażenia domu w droższy i nowocześniejszy sprzęt, na zaplanowanie atrakcyjnego urlopu, a także na odłożenie znaczącej kwoty, która umożliwi zachowanie dotychczasowego standardu po przejściu na emeryturę. Jak z tego widać różne mogą być cele oszczędzania, a także różny horyzont czasowy naszych operacji finansowych.

W warunkach wciąż wysokiej inflacji w Polsce (od września 1995 roku do września 1996 ceny towarów i usług wzrosły o ok. 20 procent) oszczędzanie ma tylko wtedy sens, jeżeli nominalny przyrost odkładanych pieniędzy jest wyższy od wskaźnika inflacji w danym okresie. Dlatego warto się zastanowić nad najkorzystniejszymi formami lokowania własnych pieniędzy, tak by po planowanym okresie nie okazało się, że dysponujemy realnie mniejszymi środkami niż na początku okresu oszczędzania.

A tak właśnie się dzieje, jeżeli postanowimy trzymać nasze oszczędności w popularnych jeszcze przed parą latych walutach obcych. W okresie od połowy września 1995 do połowy września roku bieżącego oszczędności przechowywane w dolarach, w przeliczeniu na złote, zwiększyły swą nominalną wartość o 17,42 procenta, zaś

przechowywane w markach tylko o 16,17 procenta. Oznacza to, że przy 20-procentowej inflacji w tym okresie nasze zasoby finansowe nie tylko się nie powiększyły, ale wręcz zmalały. Tymczasem te same pieniądze ulokowane w banku w walucie krajowej dały po roku przysrost

niejczy powierzonych Pioneerowi przed czterema laty. Pomimo okresowych wahań tempa przyrostu, a nawet okresów gdy było ono niższe od inflacji, z każdego 100 złotych zainwestowanych przed czterema laty zrobiło się obecnie ponad 720 złotych, czyli znacznie więcej niż wynosiła

Jest jeszcze jedna możliwość zwiększania wartości naszych oszczędności, choć obciążona znacznie większym ryzykiem. W okresie trwałego trendu wzrostowego na rynku papierów wartościowych, a w tym roku np. z krótkimi przerwami sytuacja taka na Giełdzie Papierów

JAK OSZCZĘDZAĆ?

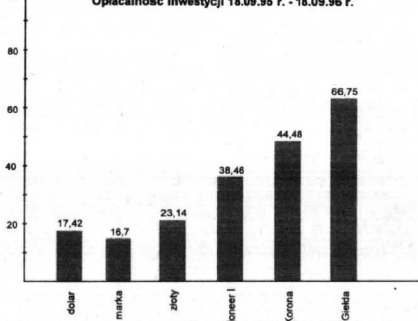
23,14 procent, a więc nieco ponad wskaźnik inflacji.

Jeżeli postanowiliśmy oszczędzać nie zakładając określonego horyzontu czasowego, korzystne może być powierzenie naszych pieniędzy jednemu z funkcjonujących w Polsce funduszów powierniczych: Pioneerowi, Koronie, czy od niedawna funkcjonującemu Eurofunduszowi I. W ciągu minionego rocznego okresu Pioneer I (fundusz zrównoważonego wzrostu) pozwolił na powiększenie naszych oszczędności o 38,46 procent, a fundusz Korona o 44,48 procent. To są już przysrosty nominalne znacznie przekraczające inflację, dające realny i odczuwalny wzrost początkowego kapitału.

W oszczędzaniu, gdy przyrost kapitału przewyższa wskaźnik inflacji, szczególnie istotną rolę odgrywa czas i jakimi powierzamy nasze pieniądze instytucji finansowej. Ten czynnik wykorzystywany jest m.in. w funduszach powierniczych, które z założenia są instrumentami długofalowego inwestowania. Może o tym świadczyć przyrost wartości pie-

niędzy powierzonych Pioneerowi przed czterema laty. Pomimo okresowych wahań tempa przyrostu, a nawet okresów gdy było ono niższe od inflacji, z każdego 100 złotych zainwestowanych przed czterema laty zrobiło się obecnie ponad 720 złotych, czyli znacznie więcej niż wynosiła

Oplacalność inwestycji 18.09.95 r. - 18.09.96 r.

KONIEC „ZAMECHU”

Przestaje istnieć spółka "Zamech", reprezentująca udziały skarbu państwa w firmie ABB-Zamech w Elblągu. Reprezentant udziałów skarbu państwa zostanie włączony do podobnej spółki "DoIme" w Wrocławiu.

Wraz z powstaniem w 1990 roku spółki z kapitałem zagranicznym ABB-Zamech, skarbu państwa, który ma w tej spółce 24 % udziałów utworzył spółkę reprezentującą interesy

państwa w Radzie Nadzorczej ABB. Z dniem 30 września tego roku spółka Zamech przestaje istnieć. Odąd reprezentant udziałów skarbu państwa nie będzie rydował w Elblągu, lecz we Wrocławiu w firmie "DoIme". Działania te, porządkujące udziały państwa w spółce z kapitałem zagranicznym w trakcie realizacji reformy Centrum i przygotowującej podstawy do utworzenia Skarbu Państwa.

LEASING

"Ekspertsi przestrzegają, by nie sugerować się najtańszą ofertą, lecz przede wszystkim brać pod uwagę kondycję firmy leasingowej i jej pozycję na rynku (...) Upadek firmy leasingowej może zakończyć się fatalnie także dla jej klientów. Wierzyciele bankruta mogą im bowiem odebrać leasingowe maszyny"

cytat z „Gazety Wyborczej” 12.10.1995 r.

NAM MOŻESZ ZAUFAC
Nasz kapitał własny to
30 000 000 \$

CARCADE INVEST Sp. z o.o.

Oddział w Gdańsku
ul. Chrzanowskiego 10
tel. 48-39-87, 45-32-19, 41-93-67
fax 48-39-86

TOWARZYSTWO INWESTYCYJNO-LEASINGOWE

EKOLEASING S.A.

Twoim partnerem w procesach inwestycyjnych!

Polecamy leasing finansowy i operacyjny:

- maszyn i urządzeń,
- środków transportowych,
- komputerów, urządzeń kserograficznych i poligraficznych,
- telefonów komórkowych,
- innych środków trwałych.

Uwaga!
Szczególne preferencje na leasing operacyjny urządzeń i maszyn proekologicznych.

Nasza dewiza: **Partnerstwo profesjonalizm!**

Szczegółowe informacje:
TIL EKOLEASING SA O/Gdańsk
ul. Nawigatorów 30, 80-295 Gdańsk-Osowa
tel./fax (058) 52-71-85, 52-77-77
CENTRALA:
WARSZAWA, tel. (022) 62-00-171, 62-09-500

AGROTECH
Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Wielgłwach
83-120 Subkowy, tel. (069) 36 85 67 ÷ 8
ogłasza
przetarg nieograniczonej na nw. sprzęt:

1. ciągnik C-360-3p	szt. 1
2. brona talerzowa U-236	szt. 1
3. opryskiwacz Termit - 400 litrów	szt. 1
4. kopaczka elewatorowa	szt. 1

oraz inny sprzęt rolniczy

Przetarg odbędzie się w dniu 10.12.1996 r. o godz. 10.00 w biurze Spółdzielni.
Zastrzegamy prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

AGENCJA WŁAŚNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA
ODDZIAŁ TERENOWY W ELBLĄGU

Drugi przetarg ustny (licytacja) na sprzedaż nieruchomości stanowiącej Zespół Własności Rolnej Skarbu Państwa po zlikwidowanym PGR Błotnik.

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO - REMONTOWE GOSPODARSTWO SKARBU PAŃSTWA BŁOTNIK
POŁOŻONE W CEDRACH MAŁYCH

Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów obrębu Cedry Małe gmina Cedry Wielkie, o powierzchni 0,9194 ha, jako działka nr 127/1, KW 50476.

W skład nieruchomości wchodzi:

1. działka nr 127/1 położona w odległości ok. 150 m od trasy przelotowej Gdansk-Warszawa, ok. 15 km od Gdańska,
2. budynek produkcyjno-biuroowy, pow. ogólna 501 m²,
3. kółkownia, pow. zabudowy 65 m²,
4. magazyn paliw, pow. użytkowa 7,4 m²,
5. magazyn części zamianowych, pow. użytkowa 114 m²,
6. budynek warsztatowy, pow. ogólna 194,0 m²,
7. magazyn blaszany, pow. użytkowa 47,5 m²,
8. plac o nawierzchni z trylinki, pow. całkowita 1450 m²,
9. rampa, dł. 16 m, szer. 5 m, wys. od 30 cm do 150 cm,
10. myjnia samochodowa, pow. 40 m²,
11. urządzenie pasażi, stalka stal ocynkowana i płat żelbetonowy
12. inna nieskiego nagrania, na dwóch stłupach drewnianych zlikwidowana

CENA WYWOŁAWCZA = 282 862,00 PLN
(słownie: dwieście sześćdziesiąt dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt dwa złote) Majątek obrotowy i ruchome środki trwałe o szacunkowej wartości 109 000,00. Otwarcie przetargu nastąpi w dniu 17.10.1996 r. o godzinie 9.00 w siedzibie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział Terenowy w Elblągu, Sekcja w Gdańsku, ul. Na Stoku 50, pok. 313.

Blizsze informacje można uzyskać w:
- ODDZIAŁ TERENOWY AGENCJI SEKCJA GDAŃSK, UL. NA STOKU 50, TEL. (058) 32-20-51 w. 231 lub (058) 32-38-17.
- ZASOBIE MIESZKANIOWY SKARBU PAŃSTWA BŁOTNIK Z SIEDZIBĄ W CEDRACH MAŁYCH, TEL. (058) 82-22-31 w. 15

Na korytarzu czekam na umówioną rozmowę z panią dyrektorką. Zza drzwi słychać ciepły głos kobiety, wielokrotnie powtarzający bez cienia irytacji tę samą prośbę:
- Tomku, spojrz na mnie. Słownie, jesteś super, spojrzales na mnie - Tomku pokaz ucho. Ciszsa, a po chwili znów: - Tomku pokaz ucho.
Tak pracuje jedna z terapeutek w ośrodku pomocy dla osób autystycznych.
Autyzm nie jest chorobą, twierdzą specjaliści, to zaburzenie rozwojowe spowodowane uszkodzeniem neurologicznym. Jest ciągle jednym z najmniej rozpoznawalnych zaburzeń. Przyczyną autyzmu jest uszkodzenie mózgu, które mogło nastąpić w okresie płodowym dziecka, w czasie porodu lub we wczesnym okresie noworodkowym. Dzieci autystyczne nie przytulają się do rodziców, nie cieszą się, nie podchodzą do osób bliskich, często nie mówią, bądź mowa ich jest zaburzona, bywają agresywne i autoagresywne. Ich świat składa

większa szansa na przystosowanie się osoby do życia. Dzięki przeprowadzonej w naszym ośrodku terapii jest możliwe przystosowanie osoby autystycznej do miare samodzielnego życia - mówi Małgorzata Rybicka, dyrektorka Ośrodka Pomocy Terapeutycznej dla osób Autystycznych. Małe dziecko, które bardzo wczesnie rozpoczęło terapię może całkowicie wyjść z zaburzenia. Problem jest tylko w tym, że władze oświatowe nie rozumieją, że im więcej pieniędzy zainwestują w małe dziecko, tym mniej będą musiały przeznaczyć na opiekę osoby dorosłej.
Jak na razie, gdy lansuje się prawo osób niepełnosprawnych i uwolnienie - upośledzonych do edukacji, nie winno wspominać się o osobach autystycznych.
W województwie gdańskim żyje około 600 autystyków. Poddanych opiece medycznej, pedagogicznej i psychologicznej jest zaledwie 200. Gdański ośrodek jest drugi w Polsce po krakowskim Ośrodku Pomocy Terapeutycznej dla osób Autystycznych w Gdańsku - Przymorzu w ogóle nie powstałby, gdyby nie stowarzyszenie,

TOMKU, POKAŻ UCHO

się z wybranych przedmiotów, zwykle małych, często błyszczących, z którymi nigdy się nie rozstają. Godzinami, miesiącami, latami obsesyjnie kręcą się w kółko, machają rękami przed oczami, uderzają przedmiotem o przedmiot albo patrzą w żarówkę bez żadnych objawów zmęczenia. Te wyżej wymienione cechy występują w różnym nasileniu u różnych dzieci.

Autystyk żyje w chaosie emocji i bodźców, z którym nie może sobie poradzić, dlatego potrzebuje oparcia w dorosłych, którzy muszą nim kierować...
Praca z takim dzieckiem, to często żmudne powtarzanie tych samych ćwiczeń, nauka mowy, samoobsługi, imitacji gestów, proste zabawy muzyczne i zabawy plastyczne. Dla niektórych nauka pisania i czytania, rozwijania indywidualnych zainteresowań. To także nauka zachowań w nowych sytuacjach, dawanie szansy na kontakty z innymi dziećmi, na wyjście z izolacji.
Terapie zaczynają się od nauki wykonywania prostych czynności, jak siedzenie spokojnie z rękami na kolanach. Ale dla autystyków, to wcale nie jest takie proste. Matki dzieci autystycznych mówią "niezwykle, niesamowite" o zdarzeniach, z powodu których matki dzieci zdrowych tylko normalnie się cieszą.

kóre zebrali fundusze na remont pomieszczeń i wyposażenie w sprzęt rehabilitacyjny.

Podczas tegorocznych wakacji utworzono filię ośrodka dla dzieci z Gdyni.

Z inicjatywy także stowarzyszenia powstała poradnia dla osób autystycznych, otwarta dla osób mających tego typu problemy z całej Polski. Poradnia diagnozuje, układa program instruktażowy, jej pracownicy prowadzą zajęcia instruktażowe dla rodziców.

W przyszłości SPOA pragnie zorganizować grupę terapeutyczną dla małych dzieci przy przedszkolach masowych, klasy dla dzieci autystycznych, wyżej funkcjonujących oraz warsztatów terapii zajęciowej dla młodzieży i dorosłych.

Sytuacja dzieci autystycznych w Gdańsku była podobna. Według badań amerykańskich na każde 10 tysięcy dzieci 3-5 rodzi się autystycznych. Nie ma rejestru dzieci zdiagnozowanych, nieznana jest skala ich potrzeb medycznych i edukacyjnych. Nadal brak wiedzy na temat autyzmu, co powoduje, że dzieci są diagnozowane późno lub błędnie. Niechętnie przyjmuje się je do szkół i przedszkoli masowych. Rodzice często zostają sami z tymi problemami.
Do niedawna sytuacja w Gdańsku była podobna. Początek zmianom dała determinacja rodzin. W 1988 roku powstało przy Towarzystwie Wałki z Kalecstwem koło służące pomocą dzieciom autystycznym. Dzisiaj jest to odrębne Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym, które od 1991 roku zrzesza około 70 rodzin z Trójmiasta i okolic. Stowarzyszenie powołało ośrodek terapeutyczny dla 29 dzieci, w wieku 3-21 lat, w którym przebywają od godz. 8.00 do 14.00, spożywają posiłki i poddawane są terapii.
- Im szybciej zostanie u dziecka rozpoznana choroba, tym jest

Osoby potrzebujące pomocy mogą zgłosić się do Stowarzyszenia i do poradni dla osób autystycznych, w której otrzymają poradę psychologiczną, pedagogiczną, pediatriczną i profesjonalną pomoc Poradnia - tel. 53-40-32 w godz. 15.00 - 19.00 i Stowarzyszenie - tel. 53-40-32 w godz. 9.00 - 13.00

Joanna Śmiół

CENTRUM LECZENIA NIEPŁODNOŚCI MAŁŻEŃSKIEJ
KRIOBANK®
DR N. MED. WALDEMAR KUCZYŃSKI
UL. WESOŁA 18, 15-306 BIAŁYSTOK, TEL./FAX (085) 44-13-78

godziny przyjęć: 9.00-16.00 od poniedziałku do piątku; 9.00-13.00 soboty, niedziele, dni świąteczne

- * pierwszy profesjonalny bank nasienia w Polsce (5 lat działalności)
- * jedyna placówka zajmująca się leczeniem niepłodności u niepełnosprawnych
- * pełna i szybka diagnostyka niepłodności małżeńskiej
  - * komputerowe badanie nasienia - jedyne w Polsce
  - * pełny profil badań hormonalnych (w ciągu godziny)
- * bogate doświadczenie i możliwości stosowania najnowszych metod leczenia niepłodności męskiej

Zapewniamy całkowitą dyskrecję, a profesjonalizm wsparty nowoczesną technologią i aparaturą medyczną gwarantuje usługi o światowym standardzie.

Pracujemy 365 dni w roku

„Bezczelni, aroganccy, wagarują, nie chcą się uczyć” ŻLI?

"bezczelni, aroganccy, wagarują, nie chcą się uczyć".

A jest to problem złożony. Emocje z reguły przesłaniają fakty, uprzedzenia wzajemne nauczycieli i uczniów tworzą mur nie do przebicia.

Zachowanie "złej klasy" niełatwo opisać. Bywa niemożliwa do pokromienia, ale często jest też kamienne spokojna: nikt się nie zgłasza do odpowiedzi, nikt nie chce kontaktu z nauczycielem ani jego pomocy; uczniowie są jak gdyby schowani za dzwinkochlonną szybą. Izolacji takiej nie znieśnie najodporniejszy nawet nauczyciel. Nie wytrzyma nerwowo.

Nieczęsto się zdarza, by uczniowie lubili szkołę, wszak jest ona instytucją przymusu - trzeba mieścić się w określonym standardzie stroju i zachowań. Ale "zła klasa" szkoły wprost nie cierpi. Przy czym rzecz charakterystyczna - uczniowie z takich klas czują się fatalnie także i we własnym gronie. Jeden z zaprzyjętych wagarowiczów ujmuje to tak: "gdy tylko pomysł się rano, że znów ujrzę za chwilę ich geby, wszystko się mi mnie wywraca. No, i wolę iść w miasto, niż do szkoły".

Niechęć do kolegów może wydawać się dziwna, skoro klasa jako całość uznaje jednakowe wzorce postępowania. Rzecz w tym, iż owa wspólnota bywa oparta na swoistym terrorze psychicznym (czasem i fizycznym) oraz lęku.

SPEDPOL
Na czas. Na miejsce. Na pewno

Spedycja Polska Spedpol Sp. z o.o.:
Rejon Gdynia (058) 640140/46
Filie: Gdańsk (058) 314631
Starogard Gd. (069) 232-56
Malbork (055) 723939
Elbląg (055) 336844
oraz ponad sto placówek w całej Polsce

- Wewnątrz krajowe przewozy i dystrybucja paczek, przesyłek drobnicowych i całopojazdowych
- Dom-Dom: wszystkie przesyłki odbieramy od nadawcy i dowozimy do odbiorcy
- Dodatkowe zabezpieczenia przesyłki (pojemniki, foliowanie)

W województwach gdańskim i elbląskim - jak poinformowali przedstawiciele kuratorów - zabraknie pieniędzy na zatrudnienie pedagogów i psychologów szkolnych.
- Jest to sytuacja niezwykle niepokojąca - mówi wizytator Janina Tkaczyk - gdyż problemy natury wychowawczej i psychologicznej stały się faktycznie podstawową barierą w skutecznym procesie nauczania we wszystkich szkołach podstawowych i średnich
- Zamierzamy podjąć akcję protestacyjną - mówi Joanna Łoś, nauczycielka z Wejherowa - aby zwrócić uwagę władzom oświatowym na to, że olbrzymie pieniądze przeznaczone na nauczanie mogą być co najmniej w połowie zmarnowane, gdyż z powodów pozametodycznych, co najmniej co drugi absolwent opuszcza szkoły podstawowe, np. nie potrafiąc posługiwać się podręcznikiem i innymi źródłami pisanymi. Co oznacza, że nie jest w stanie dalej pogłębiać swojej wiedzy, w tym także wiedzy zawodowej.
-W szkołach jest coraz więcej tzw. złyh klas - mówi inspektor Anna Wąs z Elbląga - o których nauczyciele mówią: "Czegoś podobnego nigdy dotąd nie było!". I dodają podniesionym z emocji głosem, myśląc o jej uczniach: cd. na str. 9

AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO

maWex duży wybór
wysoka jakość

MALBORK (Wielbark), ul. Kochanowskiego 106, tel. (055) 72-51-28

sprzedaż hurtowa i detaliczna nowych i używanych opon samochodowych prod. zachodniej i krajowej opony używane i bieżnikowane do samochodów ciężarowych wulkanizacja i komputerowe wyważanie kół

Oferujemy duży wybór opon (różne rozmiary)

ZAPRASZAMY W GODZ. OD 9.00 DO 18.00

AUTO MOTO

Dział Marketingu i Reklamy
Gdańsk, Targ Drzewny 3/7 IIIp.
tel. (058) 31-48-65, tel./fax (058) 31-46-22
Tczew, ul. Gdańska 32, tel. 31-46-41

ROZRUSZNIKI
- ALTERNATORY

**NAPRAWA
- SPRZEDAŻ
CZĘŚCI**

BENDIKS

Gdańsk - Wieszcz
ul. Kmieca 34, tel./fax 45-13-45
godz. 8.00 - 16.00

OKAZJA!

ESCORT z Płońska z najtańszym ubezpieczeniem w PZU!
OC, AC, NW
za jedyne 2% ceny samochodu!
+ zielona karta gratis

ESCORT KOMBI MONDEO KOMBI TRANSIT

Najtańszy leasing z ubezpieczeniem w PZU za 2,2% ceny samochodu!

Tylko u nas ESCORT z Płońska w NOWEJ WERSJI! ODBIÓR NATYCHMIASTOWY! UWAGA! Ilość pakietów promocyjnych ograniczona

TYLKO Euro-Car

81-020 Gdynia, ul. Owsiana 13, tel. (058) 23 68 08, 29 73 65, fax (058) 23 69 98

MERCEDES - BENZ

- wszystkie typy pojazdów
- AUTOSAN, JELCZ, STAR
- ciężarówki, autobusy
- pełny asortyment części zamiennych w cenach producentów

SALON SPRZEDAŻY - TCZEW

LEASING, RATA, GOTÓWKA

FPS

Fabryka Przekładni Samochodowych SA

Zasada Group
83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 55
tel./fax (069) 31 04 61 wew. 400
fax (069) 31 03 80, 31 18 40

NISSAN W GDAŃSKU

AUTO GDAŃSK MICHNIEWICZ 80-180 GDAŃSK, ul. Piekarnicza 6

MICHNIEWICZ
AUTORYZOWANY
DEALER

Samochody NISSAN w cenach kontyngentowych i pozakontyngentowych

Auto - Komis
- gwarancja do 6 mies.
ZOSTAWIAJĄC SWOJE UŻYwane AUTO WYJEDZISZ NOWYM NISSANEM

LEASING • RATA
Autoryzowany serwis (oryginalne części i akcesoria)
Kompleksowe naprawy powypadkowe wszystkich typów samochodów
rozliczenia bezgotówkowe PZU, WARTA

NISSAN PAN EUROPE SERVICE

GWARANCJA 3 LATA

TEL. (058) 32-03-52, fax (058) 32-03-52
TEL. KOM. 090 50-27-24

HYUNDAI

ACCENT, LANTRA, LANTRA WAGON, DOSTAWCZY H-100

WIELKA PROMOCJA ACCENT

3 LATA PEŁNEJ GWARANCJI 100 000 km

autoryzowany dealer MARGO

ul. Nad Jarem 28
80-148 Gdańsk
tel./fax (058) 32-03-84
32-98-49

TYLKO w „Invest Banku” S.A. **INVEST BANK S.A.**

TAKA SZEROKA OFERTA KREDYTÓW SAMOCHODOWYCH

Oferujemy:

- KREDYT ROTACYJNY
- KREDYT RATALNY
- KREDYTOWANE W SYSTEMIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA SAMOCHODOWEGO

Z NAMI KUPISZ KAŻDY SAMOCHÓD NOWY LUB UŻYWANY!

SPŁACASZ W TYLKO 1 MIESIĄCY!

Zapraszamy:

PBB „Invest-Bank” S.A. O/Gdańsk
80-958 Gdańsk, ul. Waly Piastowskie 1 (ZIELENIAK)
tel. 31-33-51; 374-331; 374-241; 374-299

Filia Gdynia ul. Mściwoja 5
tel. 61-23-01, 61-22-85;
fax 20-00-93
Filia Elbląg ul. Hetmańska 3M
tel. 35-44-45, fax 35-15-65

EUROPEJSKI FUNDUSZ LEASINGOWY

Nr 1 w Polsce

- wpłata początkowa od 10 % wartości klientów
- specjalne warunki dla stałych klientów

Nasze przedstawicielstwa:
Gdańsk, ul. Heweliusza 11, p. 1510
tel. 462-462, 314-247, fax 310-153
Gdynia, ul. Śląska 35/37, tel./fax 211-463

SAMOCHÓD CIĘŻAROWY W KAROSERII OSOBOWEGO
TEL. 090 505-976

AUTO GLAS GDAŃSK

SZYBY do samochodów OSOBOWYCH DOSTAWCZYCH CIĘŻAROWYCH AUTOBUSÓW DASZKI UCHYLE

sprzedaż-montaż
Gdańsk - Oliwa ul. Grunwaldzka 487
tel. 52-22-31, 52-28-14
fax 52-28-41

WILCZANEK, ul. Mszczysłowa 5 tel. (054) 26-26-91
BYDOSZCZ, ul. Młocznikowa 7 tel. (052) 61-37-69
CHODANIEC, ul. Tucholska 37 tel. (0531) 72-766
BRANIEWO, ul. Krzywiewicka 61 tel. (0-55 43) 28-47

SUZUKI

Salon Motoryzacyjny PROKAR

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z interesującą ofertą Suzuki. Od ekonomicznego Alto poprzez atrakcyjnego Swifta, eleganckiego Baleno po przebojową Vitareę i Samuraira

- u nas każdy znajdzie coś odpowiedniego dla swoich potrzeb i temperatury.

BALENO SWIFT ALTO

RATY - LEASING. ODBIÓR -24 h

Autoryzowany dealer Suzuki Motor Poland LTD.
Gdynia, ul. Traugutta 2, tel./fax 21-67-14

Sprzedaż samochodów, części zamiennych i akcesoriów do wszystkich modeli Suzuki oraz silników zaburtowych.

A.S.O. - Gdynia ul. Wielkopolska 244, tel. 22-37-46
Zapewniamy serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.

FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY

Purchawka gigant

Jak się okazuje, podczas akcji "Sprzątania Świata" można było w lesie natrafić nie tylko na zanieczyszczenia. Otóż pracownicy Nadleśnictwa Zaporowo natrafili w jednym z lasów w Płoskini na purchawkę-giganta. Okaz grzyba-monstrum dostarczyli oni do Szkoły Podstawowej w Płoskini, gdzie został on "obmierzony" - pomiary wykazały, że średnica "purchawy" wynosiła... 68 centymetrów (!), czyli że grzyb jest wielkości "przyzwolonej" piłki plażowej.

W. Z. H. **Piomir**
sp. z o.o.

83-110 Tczew, ul. Warsztatowa 2
tel. (069) 31-20-66, fax (069) 31-53-96

HURT - DETAL

BOSCH

MELL

Valeo

elementy karoserii, reflektory, lampy, zderzaki, atrapy, chłodnice, wahacze, sprężyny
do samochodów marki: Audi, Opel, Mercedes, Fiat, Ford, Volkswagen i samochodów japońskich
Dla sklepów, warsztatów atrakcyjne rabaty.
Polecamy szeroki asortyment
reperatur naprawczych, prog, nadkola.

HURTOWNIA MOTORYZACYJNA

BIG MOT

FIAT - POLONEZ - ZASTAWA - MERCEDES - VW

ponad 4000 pozycji

- klocki hamulcowe, szczęki, tarcze
- tłumiki, rury wydechowe, oleje
- układy kierownicze, zawieszania, przeguby
- filtry, uszczelki, pierścienie, linki
- zbiorniki paliwa, oleje
- amortyzatory, blachy, narzędzia
- prostowniki, żarówki, reflektory
- kosmetyki, akcesoria
- wiele zbrojone, ogrodowe, żyzyska

CZĘŚCI FABRYCZNE

ZAPRASZAMY
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK 7.00-16.00, SOBOTA 8.00-14.00

PRUSZCZ GD., ul. Sikorskiego 6a (hoczna od Grunwaldzkiej)
tel. (058) 82-22-24 wew. 19, fax (058) 56-65-29
tel. kom. 090/502130

NOWOŚĆ

143 Ah - prąd wyładowania 500 A

P.H. „MAKRO” HURTOWNIA czynna od 8.00 do 16.00
tel. 39-00-71 wew. 309, 347, tel. kom. 090 50-93-95
Gdańsk - Orunia, ul. Jedności Robotniczej 253
(na terenie Transbudu)

SPRZEDAŻ DETALICZNA

● Tczew, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. 1 Maja 31, tel. (069) 31-00-42 ● Tczew „CARO”, ul. Chmińskiego 16, tel. (069) 31-13-01 ● Starogard Gd., ZAKŁAD ZAPATRZENIA ROLNICZEGO, ul. Lubichowska 172, tel. (069) 289-54 ● Sztum, SKLEP MOTORYZACYJNY Mirostów Krupa, ul. Mickiewicza 1 ● Kartuzy AUTO MOTO CZĘŚCI, ul. Kościelna 10c ● Kartuzy, T. DERA, ul. Gdańska 28 ● Kościerzyna „MASZ-ROL”, ul. Przemysłowa 3a, tel. 86-39-58 ● Kościerzyna AUTOCENTRUM, ul. Wejhera 16, tel. 86-33-61 ● Kwidzyn, SKŁADNICA MASZYN ROLNICZYCH I CZĘŚCI WYMIENNIANYCH, ul. Toussauka ● Wejherowo „WELPO”, ul. Otar Planiny 1, tel. 72-56-03 ● Wejherowo, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. Gdańska 14, tel. 72-55-84 ● Władysławowo, ARTYKUŁY MOTORYZ., ul. Żytnia 25, tel. 741-484 ● Bytów Z.U.P.H. SKUP SPRZEDAŻ L. Hering, ul. Tartaczna 7b, tel. 0593-36-93

Tym z Państwa, którzy pamiętają moje ostre przeciwko organizowaniu "olimpiad inaczej" - czyli "igrzysk niepełnosprawnych" sprawię dużą niespodziankę!

Otóż przeczytałem w "Życiu Warszawy" o dwóch inwalidach, pp. Dariuszu Mokosie i Mirosławie Pawłowski, którzy zajęli na swoich wózkach aż do koła podbiegunowego na Ziemi Ognistej, i tego drugiego (na Alasce - o czym osobno) a obecnie wybierają się na Mount Everest.

No - może nie całkiem na szczyt, ale do podstaw strzemiźny, na 6000 metrów. To też jest coś! Przyznaję, że to mi się podoba!

Ci ludzie, zamiast jęczać i kwękać, zasuwać na swoich wózkach aż do milo. Widziałem zresztą kiedyś takiego jednego w Warszawie, na ul. Gagarina (ale to nie tego słynnego księcia - ministra, tylko jakiegoś lotnika) - aż przyjemnie było popatrzeć, z jaką gracją pokonywał kręweżnik. Spytaj kogoś: "A jaka to różnica, w porównaniu do tych paraolimpiad?"

Ano taka, że olimpiady są widowiskiem. Dla widzów - a nie dla sportowców! Sportowcy, by się zmierzyć, nie muszą zbierać się w jednym miejscu! Szpadziści mogą gdzie indziej, hokeiści na trawie kiedy indziej... Zbiera się ich - dla wygody obserwatorów, oczywiście. A widok taki jest na ogół - powiem wprost - żalną parodią sportu. Więcej, jest to niejako "antysport" (o czym już pisałem).

Ci ludzie natomiast nie robią z tego widowiska, nie robią tego

Janusz Korwin-Mikke:

W góry, w góry....!

na pokaz - po prostu chcą wypróbować Swoje siły i Swoje wózki w Himalajach!

I sądzę, że producenci wózków wysuwających na taki wycieczny parę tysięcy dolarów - niezła reklama!
I bardzo dobrze!
Oczywiście - pod warunkiem, że nie idą na to pieniądze podatników!
Ktoś może uważać, że jazda wózkami inwalidzi na biegun jest bez sensu. Niech sobie uważa - póki nie musi na to płacić, niech siedzi cicho! Jeśli są natomiast tacy, którzy dadzą na to pieniądze - a zazwyczaj są - to co to obchodzi tych, co nie płacą? Nie ich pieniądze!

Amundsen zdobył biegun południowy za prywatne pieniądze. To TEŻ było zupełnie nieuzasadnione dla Ludzkości - może poza podbudowaniem świadomości części tejże Ludzkości, że Człowiek Potrafi; jeśli wycieczny tych dwóch Panów podbuduje część inwalidów, że Kaleka Potrafi - to bardzo dobrze! Tego nam właśnie trzeba!

Coprawda cytowane w "Życiu" wypowiedzi p. Mokosy budzą podejrzenie, że jest to nie tyle "inwalida", co "zawodowy działacz" (są zresztą członkami Międzynarodowego Teamu Wózków Polarnego, a tam... toaleta dla niepełnosprawnych - opowiada Krzysiek.
Przyznajcie Państwo, że brzmienie nad wyraz podejrzane? Ja

myślałem, że oni przez parę tysięcy kilometrów kręcili tylko wózkami, nie wsiadając do samochodów!! A oni po prostu jechali sobie samochodami wprost do toalety dla niepełnosprawnych!

Przypominam mi się jak żywe dęty sprawdzania z bicia rekorderów przez "przewodników pracy". Nie jestem pewien, czy o to chodziło sponsorom tamtej wyprawy! Ale to ich sprawa - oni placili...

Jeszcze jeden cytat:
Alaska i Ziemia Ognista to praktycznie to samo. Ta sama strefa klimatyczna. Te same widoki podobny układ spieniężny górskich i zbliżona temperatura. Tylko zupełnie inne podejście do niepełnosprawnych.

Jak widać, działacze w każdym calu! Proszę sobie wyobrazić kandydata na Bohatera Zdobycy Marsa, który po powrocie narzeka: "Ci Marsjanie to nawet dobrych amortyzatorów nie podstawili nam pod rakietę, więc trzęsło jak wąż cholera! Albo taternik narzekający, że gorale nie wyrównali mu perci. Widzą Państwo to "sportowe zacięcie". Ech...

Ale może i z nich coś wyrosnie?

Więc, co do tych Himalajów - to teraz ja zaryzykuję: proszę niniejszym Redakcję, by honorarium za ten felieton przekazała na fundusz tej wyprawy. Niech tam! Niech nawet zajądą na szczyt Chomolungmaweternem Albo zajądą balonem jeśli nie mają nóg - to przecież też nie odrodzą ich sobie!

Powodzenia, Panowie! I pospieszcie się, proszę, bo za rok może się okazać, że naszycie Eyebrestu, też jest toaleta dla niepełnosprawnych.

Wierzyć na słowo

Wszczęświat wciąż odkrywany

odkształcona przez ciała niebieskie - będzie ta droga, tym bliższe będą meandry światła i promienia.

Jest to tak, jak z cieniem samolotu biegnącym po ziemi: wspinia się na góry, spada na doliny, zakręca - podczas gdy sam samolot porusza się po linii prostej. Lot samolotu odbywa się w przestrzeni trójwymiarowej, a jego cień odwzorowany jest w przestrzeni dwuwymiarowej, jaką jest powierzchnia ziemi.

Wyobraźmy sobie, że istnieje przestrzeń czterowymiarowa, a my żyjemy w świecie trójwymiarowym i jesteśmy w stanie dostrzegać tylko to, co daje się wyrazić tymi trzema wymiarami. Poza naszym postrzeganiem dzieć się mogą rzeczy dla nas nie do pojęcia. Tak właśnie twierdzą niektórzy naukowcy. Przeprowadzili oni skomplikowane wyliczenia, z których wyszło im, iż możliwe jest poruszanie się w czasie i przestrzeni... na skróty!

Jeżeli czasoprzestrzeń jest pofalowana, to mogą istnieć "mosty" czy "tunele" umożliwiające ominięcie owych nierówności. Drogi owe nazwano "robaczymi dziurami". Taki termin, na przykład, aby się dostać na drugą stronę drewnianej ściany nie musi obchodzić jej okrężną drogą, lecz po prostu przegrzezać przez nią - stąd "robacze dziury". (Teoretyczna możliwość istnienia mostów łączących dwa różne punkty czasoprzestrzeni została wysunięta już w 1936

uwagę krótkotrwałość ludzkiego żywota. Jest praktycznie niemożliwa. Wyprawy na najbliższe planety muszą trwać lata, dotarcie w pobliże innych układów słonecznych musiałyby być kwestią tysięcy lat.

Niektóre teoretyczne skutki istnienia czasoprzestrzennych skrótów są więc bulwersujące. Otóż umożliwiałyby one to, co dotąd śniło się tylko pisarzom powieści science fiction, np. H. G. Wellsowi, mianowicie podróżę w czasie!

Teoretycy rozważali już tzw. "paradoxa bliźniąt". Gdyby jeden z braci bliźniaków udał się w podróży kosmiczną z okłoświatną prędkością, to po dwóch latach podróży, wrówszy na Ziemię, zastałby swego brata o 48 lat starszego od siebie. Otóż w hipotezie dotyczącej podróży za pośrednictwem "robaczyczych skrótów" istnieje możliwość podróży w czasie "pod prąd". Czyli można by, na przykład, spotkać się nawet z... samym sobą. Wyobraźmy sobie, że ktoś udałby się w przeszłość i poprzestawiałby coś w przebiegu historycznych wydarzeń. Strach pomyśleć! (Znany amerykański astrobiolog, a zarazem pisarz i popularyzator wiedzy, Carl Sagan, wydał powieść pt. "Kontakt", opisyując dzieje wymarłej cywilizacji, która skonstruowała właśnie taki czasoprzestrzenny most).

Jak bardzo zwirowane wydawałyby się podobne rozważania szarym zjadaczom chleba, nie zmienia to faktu, że "robaczymi dziurami" zajmują się obecnie najświeższe umysły, między innymi Stephen Hawking genialny brytyjski astrofizyk, unieruchomiony w inwalidczym wózku przez postępującą straszną chorobę, która zdołała już sparaliżować jego ciało - ale nie mózg.

JA WYBRAŁAM

Candy

TRADYCJA

ACTIVA 60

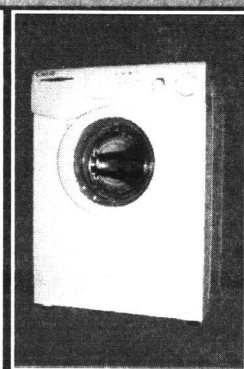
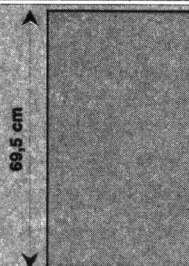
* Cena
1469 zł

- PRALKA AUTOMATYCZNA
- 600 OBR/MIN
- 12 PROGRAMÓW PRANIA
- POJEMNOŚĆ UŻYTKOWA 5 KG
- DOWOLNY WYBÓR TEMPERATURY
- PRZYCISK WYŁĄCZENIA ODWIROWANIA
- PRZYCISK STOP Z WODĄ W PRALCE
- WYS. 85 CM, SZER. 60 CM, GŁĘBOKOŚĆ 52 CM

NOWOCZESNOŚĆ

NAJMNIJSZA PRALKA

- PRALKA AUTOMATYCZNA
- 600 OBR/MIN
- 12 PROGRAMÓW PRANIA
(DELIKATNE PRANIE WEŁNY)
- POJEMNOŚĆ UŻYTKOWA 3 KG
- DOWOLNY WYBÓR TEMPERATURY
- SYSTEM COMBI WASH
- PRZYCISK WYŁĄCZENIA ODWIROWANIA
- PRZYCISK STOP Z WODĄ W PRALCE
- WYS. 69,5 CM, SZER. 51 CM, GŁĘBOKOŚĆ 43 CM

AQUAMATIC 6T

* Cena
1369 zł

* SUGEROWANA CENA DETALICZNA

DYSTRYBUTOR:

HURTOWNIA B&J S.C.

84-200 Wejherowo, ul. Przemysłowa 3
tel. (058) 72-59-56

PUBLICYSTYKA O PUBLICYSTYCE O PUBLICYSTYCE O PUBLICYSTYCE O PUBLICYSTYCE

„Pryśły zmysły”, śpiewa bodajże Wiesław Michnikowski, pozując na rozczarowanego swą wybranką amanta. Słowa tej piosenki trafnie określają popularne i oczywiste błędne pojęcie, czym są ludzkie zmysły. Podobno lekarze, znawcy tematu twierdzą, że z każdym dziesięcioleciem człowiek zatracza umiejętność pełnego korzystania ze wszystkich swoich zmysłów, czym nieodwracalnie bardzo zubaża swój świat przycię. Czy to prawda?

- Tak to prawda, choć nie jest to raczej proces nieodwracalny, bo młody człowiek wrócić po przysiu na świat potrafi doskonale korzystając ze wszystkich swoich zmysłów - aby lepiej i szybciej poznać otoczenie.

Obserwując małe dziecko, badające dopiero co otrzymaną zabawkę, trudno oprzeć się wrażeniu, że próbuje ono poznać ją za pomocą wszystkich zmysłów, w które wyposażony (a siośsie każdego człowieka) natura. Tak więc dotyka uważnie i ogląda, bierze do buzi, liże, wacha, potrasa i nastuchuje czy wydaje jakieś dźwięki. W miarę lat dorosły ucza dziecko, że są sytuacje i to nestety doświadczone, w których takie wielozmysłowe poznawanie rzeczywistości jest raczej nieostrożne i nie przystoi; całkiem już dużemu człowiekowi.

Co prawda zdarza się nam niejednokrotnie dokonywać dyskretnych prób, np. wachając potrawę, ale tego rodzaju testy nie są na ogół miłe widziane przez otoczenie i poczytywane za przejaw złego wychowania. Trening społeczny odcuza nas wielozmysłowego poznawania rzeczywistości, nawet jeśli czynimy to z bezpretensyjnym wdziękiem dziecka. W konsekwencji pozbawiamy nasze zmysły wrażliwości na wiele bodźców, a równocześnie tracimy możliwość głębszego i pełniejszego kontaktu w sytuacjach, gdy takie właśnie reagowanie, a raczej przeżywanie rzeczywistości byłoby potrzebne. Wielokrotnie zubożamy swoje przeżycia z powodu spycenia doznana.

- Jakiej dziedzinie życia dotyka to przede wszystkim?

- Głównie życia erotycznego, przy czym nie należy rozumieć tego wąsko jako seksu, ale ogólnej wrażliwości człowieka i zdolności do czynienia dobra, uźródło czego zawsze leżąc będą naturalne instynkty erotyczne, czego nie negują nawet nauki ojców kościołów, także Kościoła katolickiego.

Warto więc zadać sobie pytanie, jak dalece angażujemy się w taki właśnie wielozmysłowy kontakt z partnerem świadomie odrzucając balast wspomnianego uprzednio „treningu społecznego” i w pewnym sensie stając się znów dzieckiem, które spontanicznie angażuje się „całe” w poznawanie swojej zabawki. Wydaje się bowiem że właśnie w kontakcie seksualnym partnerzy są dla siebie „zabawkami”, oczywiście w najbardziej pozytywnym a nie metaforycznym tego słowa znaczeniu.

- Jaki ludzki zmysł jest najważniejszy?

- Z punktu widzenia fizjologii szczególnie wyróżniony jest zmysł dotyku. Receptory dotykowe są bowiem rozmieszczone na całej powierzchni ciała, choć ich skupienie różni się w zależności od miejsca. Ważne, że u osobników dojrzalszych, niektóre skupiska receptorów dotykowych mają specjalną właściwość, a mianowicie (w pewnym uproszczeniu) transformują bodźce dotykowe na sygnały, które następnie wywołują reakcje.

Równocześnie dotyk jest chyba najwcześniejszym bodaj czy nie wrodzonym sposobem przekazywania uczuć jego rolę w bezpośrednim kontakcie matka-dziecko została wielokrotnie dowiedziona. Zatem pieścić aby spełnia swoją funkcję, musi być równocześnie nośnikiem uczuć - jakie zjemy do partnera.

„Fizjologicznego uprzywilejowania” dotyku wynika jeszcze jeden ważny wniosek. W wyrazim i odbieraniu czułości za pomocą tego zmysłu można angażować dosłownie całe ciało.

- Co „idzie” po dotyk?

- Kolejnym zmysłem istotnym ze względu na przebieg i jakość kontaktu jest wzrok. Niektórzy badacze wskazują, że jego dominująca rola występuje przede wszystkim u mężczyzn. Generalnie można stwierdzić, że wzrok pełni ważną funkcję w odbiorze tych elementów, które w danej kulturze są wyznacznikami atrakcyjności: partnera. Ciekawą ilustracją powyższego stwierdzenia są wypowiedzi osób o urodzeniu pozbawionych wzroku. Formułują one swoje preferencje tak, jakby rzeczywiście widziały partnera, mimo, iż wrażenia odbierają

doznaniami smakowymi, które zależą od składników sliny. Tak więc cytowane na wstępie zwroty nie mają jedynie charakteru metaforycznego.

Błiski zmysłowy smaku jest wech, którego rolę w kontaktach między ludźmi, też zdaje się być zupełnie niedoceniana. O tym, że może być naprawdę ważny świadczą chociażby następujące fakty. Różne ośrodki w mózgu są po części połączone anatomicznie i funkcjonalnie z ośrodkami wechu, a ponadto u naszych „braci w ewolucji” czyli zwierząt, sygnały zapachowe odgrywają kluczową rolę, na przykład w całym niemal zachowaniu seksualnym.

Stwierdzono również, że człowiek wydziela dostrzeżone chemicznie substancje, które dla niektórych osób zwłaszcza płci przeciwnej, stanowią czynnik silnie przyciągający. Eksperymenty polegające na dodaniu do perfum tych właśnie substancji (zwanymi feromonami), potwierdziły w całej rozciągłości istnienie „atrakcyjności zapachowej”.

Ponadto każdy człowiek ma swoją niepowtarzalną, jak odciśniętą palca „wizytówkę zapachową”. Składają się na nią naturalne zapachy ciała, zapachy używanych kosmetyków, zapach domu. Tę właśnie aurę zapachową modyfikuje stan zdrowia, a nawet aktualny stan psychiczny, stopień utrzymania higieny, rodzaj odżywiania itd.

Ciekawe, że wiele osób o wrażliwym powonieniu jest w stanie rozpoznać u znanych sobie osób „zapach uczuć”, jakie w danym momencie osoby te przeżywają. Stąd powiedzenie, np. „śmierdził łobozem”, nabiera zupełnie realnego wymiaru.

Mozna więc przypuszczać, że osoby u których z różnych powodów zmysł wechu bywa upośledzony, są pozbawione ważnych sygnałów, mogących mieć znaczenie dla wywołania reakcji w różnych sytuacjach i okolicznościach. Rzeczywiście niektóre spostrzeżenia kliniczne zdają się - po części przynajmniej - te założeń potwierdzać. Nawiasem mówiąc, jest to kolejniy czyn dla namiętnych palaczy, u których zazwyczaj obserwujemy wyraźne osłabienie wrażliwości zmysłu powonienia.

- Coś mi to wszystko pachnie dużymi uproszczeniami...

- Bo i też możemy pewnymi skrótami myślowymi. Opisane wyżej zjawiska wymagają zapewne dodatkowego komentarza. Otóż pozytywna lub negatywna rola poszczególnych bodźców w „uruchomieniu” reakcji człowieka może być bardzo zróżnicowana. Zależy to od wielu czynników pogłębiających lub zakłócających różne przeżycia, z których najważniejsze to: stan „odbiorcy”, osoba „nadawcy”, a siośsie jego znaczenie dla „odbiorcy” oraz cała konfiguracja, w jakiej bodźce występują.

Dodatkową komplikację stanowi fakt, że przynajmniej niektóre bodźce mogą oddziaływać w sposób całkiem nieswiadomy. Np. partner odczuwa, że coś go „odrzuca” i przeszkadza mu, mimo iż generalnie dana osoba jawi mu się jako atrakcyjna. Nie jest jednak w stanie sprzeciwić, co to takiego?

Dopiero dokładna i wnikliwa analiza kolejnych bodźców ze względu na ich znaczenie dla partnerów pozwala odkryć przeszkodę. Bądź odwrótnie mimo iż „obiektywnie” nie istnieją przyczyny, dla których ktoś bardzo silnie przyciąga, to jednak jest w nim jakieś niesprecyzowane „coś”, co przynajmniej dla niektórych czyni go właśnie szczególnie atrakcyjnym.

- Dziękuję za rozmowę.

ABY ZMYŚŁY NIE PRYSŁY

Z dr. Wiesławem Sokolukiem rozmawia Alicja Kalinowska

innymi zmysłami. Np. „podobają mi się mężczyźni postawni; tacy, którzy mają szerokie bary” lub „gdy widzę (sic!) kobietę w obcisłym sweterku z dekoltem, miałam na nią ochotę”.

Wzrok pozwala też na spostrzeganie takich reakcji, jak np. zmiana zabarwienia skóry, rysunek ziny, zmiany mimiki itd. Ale nie tylko. Takie bodźce jak rodzaj oświetlenia, barwy otoczenia, czy w ogóle jego estetyka, „geometria” ciała, mogą mieć przynajmniej dla niektórych osób, istotne znaczenie na cały klimat bliskości z drugim człowiekiem lub na to, że wobec kogóż decydujemy się na zachowanie dystansu.

- A słuch?

- Słuch z kolei zdaje się być dominującym zmysłem u kobiet. Stąd być może ich szczególna wrażliwość na czułość wyrażaną słowami, bądź zawartą w muzyce. Ważnymi bodźcami dźwiękowymi są głos i szepot ukochanego - ukochanego, zwłaszcza zaś niektóre ich odciśnienie, westchnienia, przyspieszony oddech, krzyk lub inne nieartykułowane dźwięki, szeszel jak wyduje przesuwając dloni po włosach, rytm serca itd. Warto też zwrócić uwagę, że istnieją pewne subtelne powiązania pomiędzy stymulacją dźwiękową i dotykową. Jeśli np. szepcemy komuś bezpośrednio do ucha (uszu) partnera, nawet tak niewielka energia fal dźwiękowych powoduje ruch powietrza, który delikatnie drażni przede wszystkim receptory dotykowe, podobnie jak wydechane lub wydechane powietrze zmienia lokalnie temperaturę powierzchni skóry, co z kolei również może stanowić łagodny i przyjemny dla odbiorcy bodźec.

- Na co teraz kolej?

- Na smak, chociaż różni zmysł smaku nie jest jeszcze dostatecznie poznana w odbiorze bodźców poza „kulinarnymi”. Z drugiej jednak strony roli takiej można się domyślić. Wystarczy wymienić takie zwróty, jak „smak pierwszej miłości”, „stodcy pocałunków” itd. Niewątpliwie, zwłaszcza pocałunek erotyczny połączony z różnymi

cd. ze str. 5

ŻLI?

Byłem skryty, z nim w klasie nie liczyłem na przetrwać kryłem się gdzieś w kącie. To dlatego że „fermentacja” właśnie mnie sobie upodobał do ciagnia za uszy bil przy każdej okazji dokuczał. I żaden z chłopaków nigdy nie wystąpił w mojej obronie, nawet nie zagadnął. Nikt nie chciał okazać mi sympatii, bo by się tamtym naraził. Dopiero leraz zrozumiałem, że każdy z nas istniał osobno, a on trzej stanowili grupę i stąd się brało ich panowanie nad resztą” - cytuje inspektor Anna Was zwiernienia uczniów Zespołu Zasadniczych Szkół Zawodowych nr 1.

Ów lek zdawał się blokować wszelkie w ogóle próby zachowań pozytywnych - uniformizował w złym.

Moja sytuacja była nietypowa, ani nauczycielom, ani kolegom nie wyrażałem przykrości, ale nie było warunków, by wyśkakiwać z wiadomościami lub chwalić się pracą społeczną (poza szkoła jestem młodzieżowym instruktorem społecznym PCK). Trzeba było na równi z innymi znosić epitetu nauczycieli i ty chuliganie, leniu, głuźcie i tym podobne określenia. Nieświeżość ironizująca. Oplacasz się jak wszyscy” - mówi inny.

„Bolało mnie, że ktoś dręczył, ale inni patrzyli na to obojętnie, więc ja się nie wychylałem. Nie lubiłem dręczycieli ani męczonych, ani obojętnych, ani siebie. Poprzecież w jakis sposób uczestniczyłem w tym wszystkim, godziłem się na to, co budziło we mnie sprzeciw” - dodaje jego kolega.

- Życie w „złej klasie” jest trudne zarówno dla uczniów, jak i dla wszystkich, z którymi się oni kontaktują. Bezsilny nauczyciel zawodu i bezradna matka często reagują na dzie postępowanie dziecka epitetem (jego uczy-

dowodzi niewiedzy pedagogicznej i beżsilny). To z kolei przekreśla szanse poprawy, przeciwnie, raczej le naganne zachowania utrwala - ocenia pani Was.

Wychowawca klasy, z której zaczętnięto powyższe cytaty, Jerzy Bubel wspomina, iż „jego” uczniowie tworzyli „najgorszą klasę” w historii szkoły! Brak dyscypliny - zupełny (obecność chłopców w warsztatach zawsze lączyła się z ryzykiem wypadku), absencja - najwyższa, zachowanie - tak aroganckie, że każdy nauczyciel tracił równowagę, a przy tym ułajony terrorizm. Wyczuwało się, że chłopcy bali się siebie wzajemnie. No, i rodzice - nieobecni lub beżradni. Obietnice poprawy nie były dotrzymany nawet przez pięć minut, nie działały prośby ani groźby wręczona lub zrozwiązana klasa.

Była jednak możliwość zażuczenia psychologa. Wypadło na panią Bożenę Kisiel, która nawet nie przypuszczała, że tak znacznie się jej kariera „uzdrowiciela trudnych klas”, jako że efekty jej pracy zadziwiająco szybko przyniosły efekty. Chłopcy stawali się zgrana, zżyła grupa, jednocześnie poprawiali się ich wyniki w nauce - tak zależnie od samo-poczucia oraz odmienna się diamentralnie ich wewnętrzna skala wartości. No i oczywiste zachowanie, które się zawsze wyrażem owej skali.

Warto zatem postawić pytanie, co leży u podstaw tego podwodzenia. Pani Bożena Kisiel ocenia, iż chyba to, że w tym przypadku celnie udało się ustalić przyczynę zła, ściślej mówiąc - bariery uniemożliwiającej porozumienie. Było to „poczucie samotności, wyobcowania ucznia (a właściwie myśli, że jest sam), a wobec tego nie będzie się w nic angażował lub jeśli będzie, poniesie klęskę” - tak to

dziś komentuje jeden z uczniów. Owo poczucie osamotnienia udało się przelamać poprzez stworzenie warunków do szczerych publicznych wypowiedzi i autoanaliz w gronie zainteresowanych.

„Po paru spotkaniach osiągnęliśmy coś, czego nie udało się, zdobyć w ciągu dwóch lat zawodówki - głębokie poznanie się wzajemną życzliwość i pomoc. Nawet nie podejrzewaliśmy, że jest nam to aż tak potrzebne i tyle sprawi radości”.

Poznanie się to pierwszy czynnik ułatwiający integrację. Powyższe założenie psychologów potwierdziło się w całej pełni. Uczniowie z niesfornej klasy zaczęli uświadamiać sobie, że myślą i czują podobnie. Jednocześnie uczyli się tolerancji wobec wstępnej odmienności. Zaczęli tworzyć wspólnotę, która tym się m.in. odróżnia od uniformizacji, że polega na szanowaniu indywidualności poszczególnych członków grupy.

„Cieszę się, że zaczęłam lepiej rozumieć koleżków i że nie zamykam ust tym, którzy myślą inaczej”, sprzecząmy się, ale dajemy się wypowiedzieć każdemu”.

• Z kolei dziewczęta z jednej z klas największej gdańskiej „odzieżówki” - mówi o innym swoim eksperymencie pedagogicznym pani Bożena Kisiel - były jak ciche i bierno, że wydawało się iż cierpią na jakąś zbiorową anemii. Okazało się, że uczennice panicznie bały się - pani od polskiego, a ich strach pogłębiał jeszcze nieśmiałość. Nie odważyły się więc z obawy przed złym słowem, reprimendą i także ze strachu, że się ośmieszą w oczach nowych koleżanek, tracią w ten sposób szansę na przyjaźń, który potrzebę głęboko odczuwały.

Taktyka psychologa była w tym przypadku prosta. Najpierw stworzono dziewczętom sytuację umożliwiającą zrozumienie, że przeżywały ten sam problem (wiec są w jakimś sensie wspólnotę) po to, by mogły się sobie wzajemnie zwierzać, a w końcu,

by zaczęły myśleć głośno, co zrobić, żeby się nie bać (Zauważamy - „udzrawiacz” klas nie polecają, ani nawet nie doradzają!). No, i w czasie którejś lekcji polskiego jedna z uczennic wstała i poprosiła panią Jolantę Jarłachyńską o rozmowę na temat złej opinii o klasie.

To był przełom. Milczenie przerodziło się w autentyczne negocjacje, podczas których ustalone obowiązujące „obie strony” zaczęły postępowania. Dziewczęta zobowiązały się, że będą się wypowiedzieć, językową, nauczycielka - uradowana inicjatywą uczennic - uznała, że będzie je uprzedzała, o co zapła na następnej lekcji. Ilek dźwięczni, dziewczęta żyły! Prosiły same o następne spotkania z psychologiem, bo „w domu nas nie rozumieją, nie ma z kim porozmawiać, a może jakieś nowy, „nierozwiązany” problem się pojawi”.

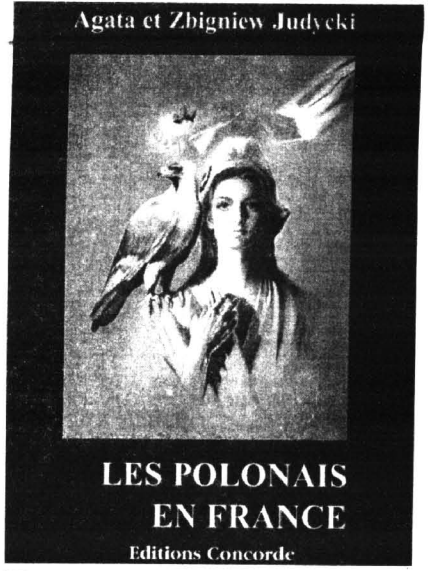
Żeby nie poprzestać na przykładach ze szkół zawodowych, przytoczymy jeszcze opinie gdańskich licealistów na temat integrującej roli psychologa w szkole.

„Moje opinie na temat kolegów zmieniły się na lepsze, a bałem się, że trafiłem do grona kujonów”, „mam większą odwagę zabrać głos, nie czuję takiej trzemy podczas odpowiedzi na lekcji, nawet gdyś się odmiewa, bo już wiem, że po prostu lubimy to robić, a nie by wyszydzić”. W liceum radość i pozycję te spotkać są podobne do tych w zawodówkach kolegów.

„I znów młodzież omania to dojrzała - uważa pani Joanna Kos - bo najlepiej zna potrzeby swoje i swoich rówieśników. Jak więc im wylumaczyć, że muszą sobie radzić sami, bo kuratoriom brak środków na zatrudnienie specjalistów, którzy dał już wiele dowodów, iż potrafią skutecznie rozwiązywać problemy „złych klas”?

Zebrała

Alicja Kalinowska

Polacy Francuzom

Nakładem wydawnictwa „Concorde” Polskiej Biblii Katolickiej we Francji ukazał się w języku francuskim tom słownika biograficznego pt. „Les Polonais en France”. Książkę autorstwa Agaty i Zbigniewa Judyckich przełumaczył Ryszard Zienciewicz, a okładka zawierająca alegorię Marianne i Orła Białego jest dziełem specjalnie wykonanym dla tej publikacji przez Wojciecha Sudmaka - wybitnego artystę malarza zamieszkałego do tej dni we Francji.

Przedmowa, która dokumentuje historyczny i współczesny wkład Polaków praktycznie we wszystkie dziedziny życia francuskiego, napisała zona prezydenta Republiki Bernadette Chirac, która w niej pisze m.in. „Książka jest wspaniałym przewodnikiem dla Francuzów, którzy chcieliby lepiej poznać stosunki polsko-francuskie oraz dobitnie uświadomić zastrugi Polaków, jakie oddali dla Francji. To „Who's Who” doskonalnie wpisuje się w tradycję wielkiej przyjaźni łączącej nasze narody”.

Książka rozpoczyna pionierską, kilkutomową serię dokumentującą wkład Polaków i osób polskiego pochodzenia w kulturę, naukę i historię Francji. Polska, to naród, w którego dziejach mocno zaznaczyła się emigracja. Nasi rodacy i ich urodzeni już poza granicami kraju potomkowie, twałe wypościnali się i wpisują w rozwój kulturalny, cywilizacyjny i materialny krajów osiedlenia. Dokumentacja takiego dorobku to świadectwo dla przyszłych pokoleń emigracji, to ukazanie gościnnym krajom, że przybyłszy z Polski, potrafili również wiele dać jak brać.

BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI

PRODUCENT OKIEN PCV
SYSTEM PANORAMA
OKAZJA!

...DOMIX • najtaniej • najszybciej • najlepiej

• MONTAŻ • RATY • SPRZEDAŻ

MALBORK, ul. DALEKA 117, tel. (055) 72-80-42; 72-36-08

Posiadamy w sprzedaży: **PANELE PCV (siding)**
PARAPETY PCV

- Panie inżynierze, dwa w jednym.
- Jak to?
- No tak, oto połączenie grzejnika wodnego z elektrycznym, zimna mocna - zasilanie 220V lekki chłodek - zasilanie 220V - i nie włączam całego ogrzewania!

W stałej ofercie również grzejniki systemu wodnego oraz elektrycznego c.o., rury, otuliny, kotły BERETTA / VAILLANT, zawory termostatyczne DANFOSS / HERZ itp.

Filia handlowa
GDYNIA, ul. Inżynierska 111
tel. 058 24 81 44, fax 57 85 52

Dystrybutorzy:
GRAZYNA KLUK, Bydów, tel. 34 84
GRAZYNA, Gdańsk, tel. 41 01 33
R. SWONETI, Gdańsk, tel. 41 01 33
MATUJS: Lębork, ul. Słupska 16
SKNIERCZ-INSTAL., Pochowo, tel. 73 20 89
ECO-COMPLEX, Ręba, tel. 78 31 78
EKO-LUX, Słupsk, tel. 43 30 97
GAZ-KOMFORT, Słupsk, tel. 44 41 44
INSTALCO, Władysławowo, tel. 74 09 15

colvector

**OKNA I DRZWI
PCV I ALU**

PRODUKCJA - MONTAŻ

**SUPER
Raty!**

- ZAŁUŻE WSZYSTKICH TYPÓW
- MARKIZY, ROLETY, PŁYSY
- REKLAMY WSZYSTKICH TYPÓW
- ROLETY ANTYWŁAMANIOWE

83-110 Tczew, ul. Wojska Polskiego 17, tel. 312-534
84-230 Rumia, ul. Myrska 8, ul. Sobieskiego 14
tel. 710-037 711-845, tel./fax 712-282
81-858 Sopot, ul. 3 Maja 56, tel. 50-29-68

TECHNIKA GRZEWICZA

KLIMA
tech

Kisan

✓ rury PEX-AL-PEX
✓ grzejniki **Electrolux**

HERZ Buderus

✓ piecze c.o.: elektryczne, gaz, olej, drewno,
✓ projekty i wykonawstwo instalacji grzewczych

F.H.U. „KLIMATECH”
83-010 Straszyn, ul. Starogardzka 44, tel./fax (0-58) 83-28-79
Biura Handlowe - RDT „ROLNIK”
83-200 Starogard Gd., ul. Chojnicka 1, tel. (0-69) 230-54;
82-200 Malbork, ul. Kościuszki 5A, tel. (0-55) 72-31-12

30 LAT OBECNOŚCI NA RYNKU PRODUCENTÓW
MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

DBASZ O ZDROWIE SWOICH BLISKICH
KUPUJĄC
**EKOLOGICZNY
BETON KOMÓRKOWY**

OFERUJEMY RÓWNIEŻ
CIEPŁOCHRONNĄ ZAPRAWĘ MURARSKĄ

TERMOR

**PREFABET
REDA**

centrala 058 - 78 32 41 do 43 PPU „PREFABET” REDA
dział handlowy 058 - 78 31 15 84-240 REDA
marketing 058 - 78 32 41 wew. 32 ul. Gniewowska 5
fax 058 - 78 31 01 NIP 568-000-78-46

83 - 000 Pruszcz Gdański
(NOWY ADRES)
ul. Łukasiewicza 2
tel./fax 82-35-59
tel. 82-22-51 wew. 224

DACH - DEK

NAJWIĘKSZY WYBÓR POKRYĆ DACHOWYCH

☐ Dachówki ceramiczne i cementowe
☐ Gąsioły do dachówek i pełen zestaw asortymentów
☐ Cegły licowe elewacyjne ☐ Bitumiczne płyty faliste
☐ Taśmy uszczelniające „EkoBil”
☐ Popy grzewcze i sprzęt do ich układania
☐ Folie dachową zbrojoną (zastępującą deski i papę)
☐ Okna i wyłazy dachowe ☐ Rynny PCV
☐ Schody strychowe
☐ Środki do konserwacji pokryć dachowych

Serdecznie zapraszamy pn.-pt. 8.00-16.00
sob. 9.00-13.00

SAKOR

POLECA

- GLAZURE, TERAKOTE
- TAPETY KRAJOWE I IMPORT
- FARBY, LAKIERY, IMPREGNATY, PĘDZLE
- ARMATURE SANITARNA
- WODOCIĄGOWA I GRZEWICZA
- KOMPAKTY, MISKI USTĘPowe, UMYWALKI
- BATERIE
- RURY I KSZTAŁTKI MIEDZIANE I PLASTIKOWE
- WANNY BLASZANE I AKRYLOWE
- ZŁEWOZNIYWAKI EMALIOWANE I NIERDZEWNE "FRANKE"
- KUCHNIE "AMICA"
- LUSTRA, SZAFKI I KOMPL. ŁAZIENKOWE
- ZAMKI I NARZĘDZIA
- OTULINY NA RURY
- DRZWI ANTYWŁAMANIOWE IZRAELSKIE
- DRZWI DREWNIANE, HARMONIKOWE

**HURT, DETAL
RATY !!**

ADRES: TCZEW, ul. Żwirki (obok Manhattanu)
tel. 31-05-64; tel./fax 31-52-37
czynne: pon.-piątek 8.00-17.00
soboty 9.00-13.00

ZAPRASZAMY !

APARATURA
KONTROLNO-POMIAROWA
AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA
PRODUKCJI POLSKIEJ

ATA-TECH s.c.

manometry - K.F.M. Włocławek
termometry - K.F.M. Włocławek
zawory regulacyjne - POLNA Przemysł
rejestratory - KFAP, LUMEL
przetworniki - KFAP, Falenica
wodomierze - METRON, POWOGAZ
ciepłomierze - METRON, POWOGAZ

przekładniki, styczniki
relpol s.a.
złącza, listwy - POKÓJ Łódź
końcówki kablowe - Olsztyn
oznaczniki - POKÓJ Łódź
lampki, przyciski - PROMET Sosnowiec
przełączniki - PROMET Sosnowiec

ZADZWOŃ, PRZYJEDŹ, ZOBACZ, KUP

SOPOT, ul. 3 Maja 6A (od podwórka)
tel./fax (058) 51-54-32

**CIEPŁOMIERZE
Supercal**

sprzedaż - obsługa serwisowa

AQUATHERM

WODOMIERZE MIESZKANIOWE I PRZEMYSŁOWE
ZAWORY KULOWE
ZAWORY REGULACYJNE
ZAWORY I GŁOWICE
TERMOSTATYCZNE
ODPOWIETRZNIKI
REDUKTORY

Oddział Handlowy:
81-304 GDYNIA, ul. Słaska 64, tel.(058) 21 13 26, fax 21 16 85

GLAZURA - TERAKOTA

Jasienica

glazura 26,16 zł/m² - 27,89 zł/m² z VAT
terakota 20x20 - 25,57 - 26,74 zł/m² z VAT
terakota 33x33 - 28,48 - 29,64 zł/m² z VAT

POLECAMY RÓWNIEŻ TERAKOTE MROZOODPORNA I PŁYTĘ ELEWACYJNĄ PRODUKCJI CZESKIEJ PŁYTY GIPSOWE - RIGIPS

GDĄŃSK - OLIWA, ul. Droszyńskiego 13, tel. 52-00-71-6 wew. 2349
GDYNIA, ul. Pucka 28, tel. 23-35-21 wew. 51
ELBLĄG, ul. Warszawska 66, tel. 32-84-11
GDĄŃSK, ul. Jedności Robotniczej 3, tel. 39-03-33 wew. 33

UPUŚTY CENOWE PRZY ZAKUPIE
GLAZURY I TERAKOTY
40 M² - 1,0 ZHM
60 M² - 0,5 ZHM
80 M² - 2,0 ZHM
60 M² - 1,5 ZHM

MARLEY®

RYNNY

Z WYSOKODAROWEGO u PVC
DLA KAŻDEGO BUDYNKU I NA KAŻDY DACH
KOLORY: BRAZ, CZERN, BIEL, POPIEL I KOLOR MIEDZI
OFERTA SPECJALNA: RYNNY W KSZTAŁCIE GZYMUSU I RURY O PRZEKROJU KWADRATU I RURY SPUSZTOWE RYNNY I RURY SPUSZTOWE Z WYCISKANEGO, TŁOCZONEGO I LANEGO ALUMINIUM LAKIEROWANEGO PROSZKOWO NA DOWOLNY KOLOR

Nowości:
Autoryzowany dystrybutor Firma VANTONA
80-394 GDĄŃSK, ul. KOŁOBRZEŃSKA 30
TEL. 57-26-15 wew. 313, FAX 57-28-53
POSZUKUJEMY DEALERA

Planety sprzedaży:
„BUDART”-GDĄŃSK, TEL. 42-15-70
„DEBIUT”-STAROGARD GD., TEL. (090) 52-29-29
„KONCEPT”-GDYNIA, TEL. 23-14-50
„TECH-BUD” s.c. ELBLĄG, TEL. 32-79-08
„SAMBOR”-TCZEW, TEL. 31-17-24
„UNIVERSAL SYSTEM”-KARTUZY, TEL. 81-08-86

„J STASIA”-NOWY DWÓR GDĄŃSKI, TEL. (055) 2379
„KLIF”-PUCK, TEL. (090) 50-34-48
„ZET-ZET”-SIERAKOWICE, TEL. 81-94-98
„MIRIAN”-MALBORK, TEL. (055) 72-33-11
„AGROMA”-MALBORK, TEL. (055) 72-33-03
„PRIMER”-KOSCIERZYNA, TEL. (058) 86-40-74
„SAMOPOMOC CHŁOPSKA”-KOLBUJ 827-317, 827-323

NOWOCZESNA
TECHNIKA GRZEWICZA

WMAN

**RURY
KSZTAŁTKI
MIEDZIANE**

GDYNIA, ul. Morska 122A
tel./fax (058) 23-52-77
GDĄŃSK-Jasień (centr. handl.)
tel./fax (058) 32-54-63
ELBLĄG, ul. Stary Rynek 11
tel./fax (055) 32-81-25

**KOTŁY
GRZEJNIKI
ZAWORY**

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

DRODZY CZYTELNICY!

Od 1.09.1994 r. proponujemy Państwu nową formę zamieszczenia ogłoszeń drobnych. Każdy może nadac ogłoszenie z miejscowosci, w ktorej mieszka, bez potrzeby udawania sie do naszych biur ogloszen.

OGŁOSZENIA DROBNE OGŁOSZENIA DROBNE

Imię i nazwisko: Adres: Dział: Treść ogłoszenia (do 20 słów): Cena 1 słowa: 50 gr (5 000 zł) brutto - dla osób fizycznych, 47 gr (4 700 zł) + 22% VAT dla firm.

OGŁOSZENIA DROBNE OGŁOSZENIA DROBNE

Jeżeli pragniesz zamieścić ogłoszenie matrymonialne, a nie chcesz podać swojego adresu - możesz skorzystać z naszej pomocy podając adres Wydawnictwa. Kontakt: Renata Jackiewicz (069) 31-46-41; (069) 31-31-18; (069) 31-25-70.

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM dom jednorodzinny o pow. 350 m². Starogard, tel. (069) 288-54, po 20.00. SPRZEDAM dom w Starogardzie ul. Lange 12 (prostod. padła do Lubichowskiej) pow 110 m², działka 393 m². Starogard, tel. (069) 255-48, po 17.00.

SPRZEDAM dom ze sklepem w Ostaszewie, działka 80 arów. Łosin, tel. (055) 47-13-20. SPRZEDAM działki budowlane za lasem Freda. Kazimierz Krzykowski, Dąbrowka, gm. Starogard, tel. 213261. POSZUKUJE kawalerki, pokoju w Starogardzie Gd. do wynajęcia Jaroszewy, tel. (069) 88-11-12, po 19.00.

Agencja „Kwadrat” pośrednictwo. Tczew, ul. J. Dąbrowskiego 18, p. Tel. (069) 132-47-97.

SPRZEDAM działkę budowlaną w Sucumnie Piotr Maleszyk, Sucumnie 59, gm. Starogard. KUPIE kawalerkę w Starogardzie. Starogard, tel. grzechno. (069) 286-57. M-3. 37 m², własnościowe w Skarszewach, 850 zł/m² - sprzedam. Tel. (058) 87-61-19, w. 47, po 20.00.

SPRZEDAM pawilon handlowy (prań, woda) na terenie bazaru w Starogardzie. Starogard, tel. (069) 248-38. STAROGARD Gd. Centrum, lokal użytkowy o powierzchni ca 85 m², komfortowo wyposażony, położony na I piętrze - oddam w najem. Poznań, tel. (061) 66-55-19.

ZAMIENIE pół domu, 3 pokoje, garaż, działka, ogrzewanie gazowe, oddzielne na os. Kopenhaga na mieszkanie własnościowe w bloku, mniejsze z dopłatą. Starogard, tel. (069) 245-98. KAMIENICĘ na Starym Mieście sprzedam. Elibag, telefon 33-44-77, 32-40-35.

SPRZEDAM stary dom - Stromecki, Nabrowo Wielkie, 181230. SPRZEDAM działkę 4, 30 ha ziemi, Andrzej Piotrowski, Łaskowice, gm. Prabuty, 181116. SPRZEDAM zlewnię mleka w Nabrowie Wielkim - Stromecki, 181230a. KIOSK handlowy, 20 m² z wyposażeniem - sprzedam, Tel. (069) 31-10-07.

DOM mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi oraz 1 ha ziemi sprzedam. Szymankowo, tel. (055) 71-11-17. TANIO! Działkę budowlaną sprzedam w Malborku. Tel. (055) 72-46-24, 72-38-28.

SPRZEDAM dom jednorodzinny wraz z budynkiem gospodarczym. Malbork, ul. J. Wejhera 14. SPRZEDAM dom dwurodzinny, 110 m², działka 800 m², garaż, telefon, c.o.-gaz, cena 92 000 PLN. Malbork, tel. (056) 72-20-07.

POSREDNICTWO nieruchomości DaW sprzedaż: mieszkanie typu M-4, dom w Tczewie, pół bliźniaka - 10 km od Tczewa, działki budowlane: Tczew, Pszczółki, Prabuty. Posiadamy oferty na zamianę nieruchomości, do wynajęcia, M-3, M-4. Tczew, tel. (069) 33-80-01.

DOM wolno stojący w Tczewie - sprzedam, 95 tys. Tel. (069) 31-68-63. SPRZEDAM garaż, telefon (069) 31-51-35, wiew 258, do 15.00. NIERUCHOMOŚCI „Michał” Tczew, J. Dąbrowskiego 6, tel. (069) 31-36-37, godz. 12.00 - 16.00 - kupno, sprzedaż - domy, mieszkania, działki. Sprzedamy: M-2, 30 m², ul. Warskiego, IX p., działki pod zabudowę szeregową przy ul. Czatkowskiej.

SPRZEDAM działkę budowlaną, uzbrojoną w Bożeczewie, 1216 m². Tel. (069) 31-23-29, po 18.00. SPRZEDAM pół domu z budynkami gospodarczymi, 0,5 ha młodego, owocującego sadu w Nabrowie Wielkim k. Kwidzyna. Telefon grzechno. (055) 75-13-42.

POSZUKUJE pomieszczenia na biuro w Starogardzie. Starogard, tel. (069) 215-58. LOKAL do wynajęcia w centrum Kwidzyna przy ul. Braterskiej Narodów 40. Tel. 34-43. SPRZEDAM mieszkanie dwupokojowe, 36 m² w Borkowie. Tel. (069) 35-24-74.

SPRZEDAM mieszkanie, 50 m², dwupokojowe. Nebrowo k. Kwidzyna, telefon (055) 75-15-27.

ODDAM w najem lokal na działalność usługowo-handlową lub na biura, 80 m² w centrum. Wiad. Kwidzyn, ul. Hallera 6/2.

SPRZEDAM mieszkanie 56 m², duża pokoje, duża kuchnia, łazienka i balkon oraz działeczka 30 m² w Malborku, ul. Sucharskiego. Wiadomość: Kwidzyn, ul. Wschodnia 7/11.

POSZUKUJE pomieszczenia sklepowego, minimum 300 m², wysokość od 3,5 m, parter, duże obciążenie stropu, dobry dojazd ciężarowy.

ODDAM w dzierżawę dobrze usytuowany zmodernizowany lokal w Malborku o pow. ok. 100 m² (c.o. telefon) z przeznaczeniem na działalność usługową lub handlową.

ZAMIENIE mieszkanie własnościowe w starym budownictwie 78 m² ogródek; na mniejsze w nowym budownictwie. Tczew, tel. 31-12-88.

KUPIE M-2 lub M-3 w Malborku. Tel. (055) 72-49-94.

ZAMIENIE mieszkanie jednopokojowe w nowym budownictwie na większe z dopłatą. Malbork, ul. Grudziądzka 31b/12, po 18.00, tel. 72-29-51.

ZAMIENIE mieszkanie 2-pok., 53 m², pieca na 2-3-pok w budownictwie nowym lub starym (obowiązkowo c.o.). Tczew, ul. 1 Maja 36/4, (więcej od ul. Bocznej).

SUCHOSTRZYGI, 3 pokoje, IV p. z tel. - sprzedam lub wynajmę. Tel. (069) 33-79-44, po godz. 18.00.

KUPIE w Tczewie mieszkanie o pow. ok 40 m², zdebydowanie Śródmieście II. Tel. fax (069) 31-55-88.

SPRZEDAM mieszkanie 3-pokojowe, I piętro, telefon, ogródek w starym budownictwie. Tel. (069) 31-79-10.

SPRZEDAM działkę budowlaną na Górkach, 543 m², wolno stojąca, własność hipoteczna. Tel. (069) 31-02-33.

POSZUKUJE do wynajęcia mieszkanie M-3 na terenie Tczewa. Wiadomość: (069) 33-76-34.

WŁASNOŚCIOWE M-4 zamienie na kawalerkę. Tel. (069) 31-42-25.

KUPIE 1-pokojowe w Malborku. Natychmiastowa zapłata gotówką. Tel. (055) 72-72-19, (055) 43-22-51.

MIESZKANIE M-3 lub M-4 - kupię. Tczew, telefon (069) 31-57-00.

ODNAJMIEM mieszkanie w domu. Tel. (069) 31-44-58, godz. 10.00 - 11.00.

ODDAM w najem niewykończony pomieszczenie - dom mieszkalny pod działalność gospodarczą, handlową. Starogard Gd. 83-200, ul. gen. Maczka 1.

ODDAM w najem pomieszczenie pod działalność handlową, o pow. 25 m². Starogard, ul. Kościuski 31, Starogard, tel. (069) 245-99.

ODDAM w dzierżawę lokal na sklep mięsny w Malborku - Śródmieście o powierzchni 61 m² z kompletnym nowym wyposażeniem technicznym - gotowy do działalności handlowej. Wiadomość: Malbork, tel. (055) 72-40-53.

NOCLEGI niedrogo, przytulnie. Pensjonat u Błażeja. Malbork, Piasni Saperów 4, tel. (055) 72-30-81.

MŁODE małżeństwo poszukuje mieszkania do wynajęcia 2 pokoje lub kawalerka. Malbork, tel. (055) 72-36-41 wew. 349.

ODNAJMIĘ na działalność gospodarczą warsztat o pow. 80 m² z ogrodzonym terenem w Malborku przy ul. Dalekiej, tel. (055) 72-53-30.

ODNAJMIĘ parter budynku w centrum Tczewa na usługi, biura. Tel. (069) 31-23-14, po 16.00.

WYNAJMIĘ stoisko handlowe w pawilonie wielobranżowym obok Manhattanu. Tel. (069) 31-01-49.

POSZUKUJE domu, mieszkania do wynajęcia w Tczewie. Tel. (069) 33-80-01.

HANDLOWA Spółdzielnia Inwalidów w Tczewie wydzierżawi lokal przy ul. Sobieskiego 1 o pow. 60 m² na hurtownię lub inną działalność usługową. Informacje: telefon (069) 31-50-60 lub 31-40-65.

ODDAM w dzierżawę kurnik, 500 m², z możliwością zamieszkania w Baldowie. Telefon kontaktowy (069) 31-41-27, po 17.00.

WYDZIERŻAWIĘ lokal na handel lub usługę (nowy) o powierzchni 55 m². Tczew, ul. Gdańska 48, tel. (069) 31-53-94, dzwonicz po godz. 20.00.

WYDZIERŻAWIĘ sklep o powierzchni 60 m² w nowym Centrum Handlowym przy ul. Zwycięstwa w Tczewie. Tel. (069) 31-38-32.

WYNAJMIĘ domek jednorodzinny z telefonem w Starogardzie Gdańskim. Wiad.: 031163.

WYNAJMIĘ sklep, 56 m² Tczew, ul. Zwycięstwa, telefon (069) 31-31-86.

STOISKA handlowe w dużym sklepie w centrum Tczewa oddam w najem. Telefon (069) 31-28-34; 31-27-22.

MALŻENSTWO z dzieckiem poszukuje mieszkania. Tel. (069) 31-74-24, po 19.00.

KUPNO

KOMPUTER amiga 500 z modulatorem. Starogard, tel. (069) 281-46.

KUPIE tokarnię do metalu do 3 tys. zł Roman Sokolowski, 83-211 Jabłowo 5, gm. Starogard.

KUPIE kawalerkę lub większe w Starogardzie, do III p. Starogard, tel. (069) 235-82.

KUPIE garaż w pobliżu alei Wojska Polskiego 23 w Starogardzie. Starogard, tel. (069) 223-80.

UWAGA sadownicy! Skupuje małe jabłka, (poniżej 5.5 cm), czerwone, bez uszkodzeń. Subkowy, tel. (069) 36-85-65.

NUTRIE króliki - skóry. Skórcz, telefon (069) (82) 47-22.

WORKI paszowe. Skórcz, tel. (069) (82) 47-22.

KUPIE 3-pokojowe mieszkanie w Kwidzynie. Tel. 090-51-57-16, w godz. 8.00 - 20.00.

BARAKOWÓZ. Telefon (055) 72-22-71.

KUPIE rozrzućnik obronika. Tel. (069) 31-72-12.

CZARNY bez kupuje Ryszard Morawski, Malenin 13, p.ta Miłobądz, tel. (069) 36-94-60, 36-94-40.

ZATRUDNIĘ dwóch kierowców na jelczu przy czepca. Ocypl, ul. Leśna 5.

POSZUKUJE pilnie opiekunika do 4-letniego dziecka. Starogard, tel. (069) 230-30, w 61-14, po 16.00.

PRZYJMĘ kierowcę z kat. 'C' na 1/2 etatu. Starogard, tel. (069) 246-18.

PPHU MA-GRa zatrudni niepełnosprawnych. Tczew, ul. Gdańska 52A, tel. 31-29-85.

PROPOZYCJA zarobku - sprzedaż bezpośrednia kosmetyków na bardzo korzystnych warunkach. Tel. (069) 88-25-45, prosić Marię lub Andrzeja.

ZATRUDNIĘ fryzjerkę damską - mekską oraz uczni. Starogard, ul. Gimnazjalna 4.

AGENCJA zatrudni panie, zaskwaterowanie. Telefon (058) 52-42-57.

ZATRUDNIĘ młode, energiczne absolwentki do pracy w sklepie. Zgłoszenia osobiste w sklepie "U Ewy", Kwidzyn, ul. Kasprzycowa 18, telefon 21-30.

PRZEDSTAWICIEL do reklamowania leków ziołowych, rewelacyjnej skuteczności: łuszczycy (bezprowstnie), st. rakowe, nadzkerki, wrzody - pilnie, prowizja do 1500 zł. Kwidzyn, Krafkowa 10 c/16.

MŁODY, wykształt. wyższe, j. angielski, samochód, podejmię dobrze płatną pracę. Wiad.: telefon grzechno. (055) 79-25-44.

POSZUKUJEMY przewodnika złomu o tonażu przekraczającym 25 ton, możliwość podpisania umowy stałej. Tel. (089) 48-22-21, w 454.

ZATRUDNIĘ akwizytora. Kwidzyn, tel. 21-51.

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem. Tel. (055) 72-77-25.

AKWIZYTORA branży spożywczej z terenu Malborka z małym samochodem osobowym przyjmę. Tel. (055) 72-42-22 po 18.00.

ZATRUDNIĘ fachowców przy uboju zwa. Ubojnia tozy, tel. (055) 77-34-44.

ZATRUDNIĘ akwizytora - urządzenia alarmowe, prowizja 10%. "Asy", telefon (055) 72-17-35, po 16.00.

ELEKTRONIKÓW lub teletechników do montażu systemów alarmowych, elektroników do serwisu sprzętu audio i sprzedaży, elektronika samochodowego - zatrudnię Tczew, tel. (069) 31-28-50.

PANI w średnim wieku zapiekuje się dzieckiem. Tel. (069) 31-09-79, po 16.00.

ZATRUDNIMY stolarza i pomocnika stolarza (lub tzw. złotą rączkę) - mile widziane posiadanie prawa jazdy kat. B oraz z wykształceniem średnim pracownica do działu sprzedaży informacyjnej. Tczew, tel. (069) 31-32-34.

KRAWCOWA do szycia chalupecznego z terenu Tczewa. Tczew, tel. (069) 33-84-93.

ZUPH "Bako" s.c. zatrudni spawaczy, slusarzy. Tel. (069) 31-30-28, od 7.00 do 15.00.

AUTO-HANDEL „Merkury” Tczew, ul. Głowackiego 19, III 31-03-26. Zapraszamy do nowego AUTO-KOMISU - samochody do nas wstawione w ramach promocji będą podlegały przeglądowi nadwozia oraz myciu silnika, podwozia i nadwozia. Serdecznie zapraszamy

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

Likwidator Budowlanej Spółdzielni Pracy „FUNDAMENT” w Malborku wzywa wierzycieli do zgłaszania roszczeń (ogłoszenie drugie)

SAMOTNEGO do gospodarstwa z zakwaterowaniem - zatrudnie Marian Jurczyński, Czarni 14, Tczew 042248
ZAPIEKUJĘ się dzieckiem. Tel. (069) 31-33-85 042243
SAD przy Baldowskiemu przyjmie od zaraz pracowników do zbioru jabłek, praca akordowa! Tczew, tel. (069) 31-06-15.

ZATRUDNIĘ fryzjerkę. Tczew, Wojska Polskiego 17, tel. (069) 33-80-27, po 20.00. 031161
PIEKARZA z długoletnim doświadczeniem, dobre warunki placowe. Piekarnia Tczew, ul. 1 Maja 23, telefon (069) 31-34-78. 020103

STOLARZY meblowych, samodzielnych - przyjmie "Marion", Rajkowy, Gdańsk, tel. (058) 52-23-18. 020104
TYNKARZY na dobrych warunkach zatrudni Zakład Murarski Kazimierz Maczka, Tczew, ul. Brzozowa 2 a/21, tel. (069) 33-81-73. 020102

KURSY spawania E+G+CO₂+ARw Wejherowie. Tel. (058) 78-35-69. 460024
ROZNOŚCIEL reklamy. Tel. (032) 193-62-15. 490014
ZATRUDNIĘ stolarkę. Tczew, tel. (069) 31-04-69. 042243
ZATRUDNIĘ tapicera. Tczew, tel. (069) 31-29-97. 020104
ZATRUDNIĘ dobrego chłapnika do szycia kurtek. Tczew, ul. Mickiewicza 8/3, po godz. 18.00. 340034

MOTORYZACYJNE
SPRZEDAM części VW LT diesel benzyna Gniszewo-bar, tel. (069) 33-71-28, po 18.00. 031193
AKUMULATORY - skład fabryczny i hurt - detal. Tczew, ul. Wigury 29, telefon (069) 31-61-13. 020104

TANIE kredyty na samochody używane, wszystko załatwiamy na miejscu. Tczew, ul. Gdańska 32, Auto-komis, tel. (069) 31-32-66, 31-50-62. 031134

MOTORYZACYJNE usługi
SPAWANIE zderzaków, lamp, chłodnic itp. Starogard, ul. Zachodnia 4, 16.00 - 20.00. 213138
WYJAZDY po tanie samochody do Niemiec. Wiadomość Starogard, tel. (069) 297-19. 213109
TANIE przywozy samochodów z Niemiec. Starogard, tel. (069) 246-36. 213120
AUTOALARMY, centralizamy, immobilisery, rozkodowywanie radiododzwoniaczy. Starogard, tel. (069) 296-63, tel. 090-50-99-60. Starogard, ul. Malinowa 4. 213108
PRZYWOZĘ samochodów z Niemiec, pomogę w formalnościach celnych, wypożyczę ławetę Kwidzyn, ul. Krasnołudków 8, tel. (055) 79-40-20. 1800900401

AUTOALARMY, immobilisery, centralizamy, radiododzwoniacze, Blaupunkt - montaż, serwis, gwarancja, i certyfikaty dla ubezpieczalni. Autoryzowany punkt montażu. Kwidzyn, ul. Staszycy 52. 181154

MECHANIKA pojazdowa, geometria kół, przygotowanie do badań technicznych, konserwacja samochodu. Dąbrowska Malborka, tel. (055) 77-19-25, 9.00-17.00. 151813
ANTYKOROZYJNE zabezpieczenie podwozi, mycie ciśnieniowe, czyszczenie tapicerek, kompleksowe naprawy. AUTOCOMPLEX, Tczew, ul. Czyżykowska 1, telefon (069) 31-10-22. 020096

AGENCJA „AF” s.c. udziela kredytów na korzystnych warunkach na zakup samochodów nowych i używanych. Malbork, al. Wojska Polskiego 91, tel. 72-33-48 wew. 34. 170336

SZYBY samochodowe wszystkich marek - nowe, niższe ceny - sprzedaż, montaż. Malbork, ul. Boczna 11, tel. (055) 71-14-11. 170347

AUTO-GLAS - szyby samochodowe: osobowe, dostawcze, ciężarowe, dachy uchylne - sprzedaż, montaż. Tczew, ul. Głowackiego 2a (STW), tel. (069) 31-06-05, wew. 38. Val 11

POLMOZBYT Malbork Kaldowo, tel. 72-27-37, wykonuje prace gładzi rejestracyjne oraz wszelkie remonty samochodowe: specjalizacja osobowe - dostawcze, krajowe, faktury VAT, ceny najniższe w kraju już od 8 zł/godz. 170347

Auto-Handel
Firma „Mar-Pol” al. Wojska Polskiego 90A (obok APTKI) Malbork, tel. 72-83-33
- sprzedaż komisowa samochodów
- bezpłatne zgłoszenia do komputerowej bazy danych dla kupujących fotokatalog Samochód na raty!!! 170347

SZYBY samochodowe wszystkich marek, nowe, niższe ceny - sprzedaż, montaż. Malbork, ul. Boczna 11, tel. (055) 72-89-66. 170347

„PHENIX” - autoalarmy. Tczew, ul. Bema 3, tel. (069) 31-19-10, oferuje: autoalarmy, centralne zamki, immobilisery, blokadę mechaniczną. 430162

MOTORYZACYJNE sprzedaż

SPRZEDAM audi 80, 1.8, rok 1989, eskort 1.4, 1988, VW garbus 1300, 1969. Telefon (055) 77-24-15, 77-24-21. 151934
SPRZEDAM audi 80, cena do uzgodnienia. Telefon (069) 31-63-43. 042271
SPRZEDAM audi 80, poj. 1.6 D, 1982 rok, sztyrdach, hak holowniczy. Starogard, tel. (069) 252-89, po 18.00. 213324
SPRZEDAM audi 80, 1980 rok, poj. 1.6, benzyna. Skórcz, ul. Dębowa 2. 213320
SPRZEDAM audi 80, 1985 rok, poj. 1.6 D, cena 12 300 zł. Starogard, tel. (069) 289-63. 213301

ALFA romeo 33, 1991 rok, poj. 1.4, przebieg 101 tys. km - sprzedam lub zamienię na tańszy Skarszewy, tel. grzeź. (069) (88) 22-78. 213309

FSO 1500, 1980 r., silnik po kapitalnym remoncie, nowe dwule opony "Dębica", akumulator, stan b.d.b., cena 1 690 zł. Kwidzyn, tel. (055) 79-62-56. 181243
FIAT 126p, 79 r., nadwozie 89 r. Tel. (069) 31-37-28, kom. 090-50-39-21. 042356
FIAT 126p, 1985 r. Tel. (069) 214-70. 042361
FIAT 126p, Tel. (069) 88-24-46. 042363

FIAT 126p, 1985 rok, sprzedam. Szpegawsk, tel. (069) 214-59. 213321
SPRZEDAM fiat 126p, 1984 rok /XI. Skórcz, ul. Dębowa 2. 213320

SPRZEDAM BMW 525i, 83 r., benzyna/gaz. Tczew, Rokicka 20a/4, po 17.00. 430196
CZ-175, 89 r. st. b.d.b., asf. 3U/100 km, opłaty, przegląd, kask, 550 zł. Tczew, al. Zwycięstwa 20/33 do 10.00 po 19.00 lub Komis, ul. Gdańska 32. 042313
SPRZEDAM samochód osobowy marki Dacia, poj. 1.3, rok prod. 1984, w dobrym stanie. Tel. (069) 31-72-25. 042349

SPRZEDAM lub zamienię na osobowy daihatsu, 1000 cm³, minibus, rok prod. 1984, zuż. paliwa 5 L/100 km. Tel. (055) 72-72-41. 151936
CINQUECENTO 704, r. prod. V 94, kolor jasna czerwień, przebieg 38 tys. km. Malbork, tel. (055) 72-70-71, po 20.00. 151947

FIATA 126p, 1985 r. Wiadomość: tel. (055) 72-84-10. 151922
FIATA 125p, 1977 r. Malbork, ul. Andersa 4/3A. Telefon (055) 72-17-58. 151924
FIAT 126p, 1991 rok, stan dobry, kolor biały. Telefon (055) 72-78-18. 151926

FIAT 126p, 1980 r., po remoncie. Tel. (055) 71-52-49, po 15.00. 151929
SPRZEDAM do remontu 3 fiaty 126p, poloneza 5-biegowego, 82 r. zamienię na fiat 126p. T. Netel, Lichnowy, ul. Lachowicza 45. 151913
FIATA 126/86, 2 500 - sprzedam. Telefon (055) 72-36-18. 151931

125P, rok prod. 81/82, silnik i podwozie po kap. remoncie + gaz. Malbork, ul. Nowowojewskiego 16/1. 151950
FIAT 125p, 1985 r., kombi. Tel. (055) 77-19-24. 151908
FIAT 126p, rok prod. 90 - sprzedam Malbork, tel. (055) 72-10-03. 151933

SPRZEDAM fiat 126p, do niewielkiego remontu, 1986 r. Tczew, tel. 33-86-78. 042346
FIAT 126p, 1982/83 r., s. dobry. Tczew, tel. (069) 132-12-65. 042335
SPRZEDAM silnik fiat 126p, (650) uzbroniony, przebieg 16 000 km. Tczew, ul. Jurgo 5 c/9. 042342

NOWY fiat 126 EL, odbiór Polmozbyst, wersja, kolor do wyboru. Tczew, telefon (069) 31-49-91. 042332
FIAT 126p, 82 r., do malowania, zaniedbany, technicznie dobry, 1300zł. Tczew, ul. Sobieskiego 41/2, po 15.00. 042329

SPRZEDAM fiat 126p, rok produkcji 1980, plus silnik od fiat 126p po remoncie. Tel. (069) 31-17-55, po 18.00. 042310
FIAT 125p, 1986, fiesta 1.1, 1993, tipo 1.4, 1992. Telefon (069) 31-61-42. 042324

SPRZEDAM fiat 126p, 77 r., silnik 20 tys. km, alternator zapalany kluczykiem, cena 1 000 zł. Tel. (069) 31-61-89. 0423998
SPRZEDAM fiat 125p, rocznik 1988, skrzynia 5-biegowa, silnik poloneza, Volvo 340, rocznik 1986. Tczew, Okrzei 8. 042348

SPRZEDAM fiat 125p, 1990 r., 5-biegowy, silnik poloneza. Tel. (069) 31-28-62. 04
FIATA 126p, 1986 r. - sprzedam lub zamienię na młodszy. Tel. (055) 75-13-81. 042348
SPRZEDAM fiat 126p, rocznik 1991, cena do uzgodnienia. Wiadomość: Kwidzyn, ul. Kopernika 32 A/9, po 15.00. 042399

FSO 1500, 1980 r., silnik po kapitalnym remoncie, nowe dwule opony "Dębica", akumulator, stan b.d.b., cena 1 690 zł. Kwidzyn, tel. (055) 79-62-56. 181243
FIAT 126p, 79 r., nadwozie 89 r. Tel. (069) 31-37-28, kom. 090-50-39-21. 042356
FIAT 126p, 1985 r. Tel. (069) 214-70. 042361
FIAT 126p, Tel. (069) 88-24-46. 042363

FIAT 126p, 1985 rok, sprzedam. Szpegawsk, tel. (069) 214-59. 213321
SPRZEDAM fiat 126p, 1984 rok /XI. Skórcz, ul. Dębowa 2. 213320

SPRZEDAM fiat 126p, 1992 rok, kolor czerwony, cena 7100 zł. Starogard, tel. (069) 292-64. 213320
FIATA tipo, 1989/90 rok, poj. 1.4 - sprzedam. Starogard, tel. (069) 296-28. 213317
SPRZEDAM fiat 126p, 1991 rok, pierwszy właściciel, mały przebieg. Starogard, tel. (069) 245-97. 213315
FIATA 126p, 1990 rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 249-78, od 7.00 do 15.00. 213308

TŁUMIKI białe
ELEMENTY UKŁADU WYDECHOWEGO
AMORTYZATORY
KOMPUTEROWY TEST SPRAWNOŚCI
SPRZĘD-MONTAŻ
AUTO-ELMAR GDAŃSK
JEDNOŚCI ROBOTNICZEJ 223
(TEREN ELTORU)
Tel. 39-02-20 do 28 wew. 218

SPRZEDAM fiat 126p, FL, 1992 rok. Starogard, telefon (069) 293-08. 213307
SPRZEDAM FSO 1500, 1987 rok. Starogard, telefon (069) 231-43. 213306
SPRZEDAM fiat 125p, 1985 rok, polonez 1981 rok. Bobowo, ul. Gdańska 39, telefon (069) 217-11. 213303

FIATA 126p, 1994 rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 244-27. 213298
SPRZEDAM fiat 126p, rok 1985, stan dobry. Starogard, ul. Skłodowskiej 16, po 16.00. 213296
CINQUECENTO, 1993 rok, 1992 rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 294-53. 213294
FIATA 125p, 1987/88 rok - sprzedam. Bolesławowo 25, gm. Skarszewy. 213291

SPRZEDAM fiat 126p, 1986 rok, Lubichowo, ul. Podgórna 12. 213290
SPRZEDAM fiat tipo, 1991/92 rok, metalik, zakupiony w Polmozbyst. Starogard, tel. (069) 296-28. 213287
FIAT uno, poj. 1, 1994/95, pięciodrzwiowy, zakupiony w Polmozbyst, jeden właściciel. Starogard, tel. (069) 296-28. 213287

FIATA 126p, 1987 rok, pełny FL - sprzedam. Starogard, ul. Derdowskiego 1. 213287
FIATA 126p, 1985 rok, cena 3100zł - sprzedam. Krzysztof Kosceki, Wielki Bukowiec 60, gm. Skórcz. 213279
FIATA 126p, bis, 1990 rok, cena 5 tys. zł, stan bardzo dobry - sprzedam. Starogard, tel. (069) 287-40, do 15.00. 213259

FIATA 126p, 1980 rok, stan dobry - sprzedam. Starogard, tel. (069) 299-55. 213255
FIATA 126p, 1982 rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 285-28. 213239
SPRZEDAM fiat 126p, 650 m³, 1986 r. Tczew, Jedności Narodu 21 b/11. 042302

FIAT 126, 1981, po remoncie. Czarni 79. 042290
SPRZEDAM fiat 126p, rok 1989. Tczew, ul. 1 Maja 15 f/4, po 15.00. 042288
SPRZEDAM fiat 126p, rok prod. 1985 - tani. Telefon (069) 31-02-33. 042278
SPRZEDAM fiat 126p, rocznik 1989 r. Tel. (069) 31-72-04, po 20.00. 042259
FIATA 126p, 1986 r., stan bardzo dobry. Tel. (069) 33-82-48. 042165

SPRZEDAM Cinquecento 704 ED, 1994, zielony metalik, przebieg 17 tys. km, cena 15100 zł. Tel. (055) 79-38-34, po godz. 17.00. 181189
SPRZEDAM fiat 125 p - 1300 po remoncie (nowa blacharka) przebieg 70 tys. km, rok prod. 1974, cena 2000 zł. Elbląg, tel. (055) 35-18-02. 120057
SPRZEDAM fiat 126 p, 1986 r. przeb. 59 000 km, cena 2 950 zł, tel. 31-55-10, od godz. 17.00-19.00. 042366

SPRZEDAM fiat 126p, 84 r., stan dobry. Bahr, 82-224 Lichnowy, ul. Jesionowa 3. 04237440
SPRZEDAM fiat 126p, rok produkcji 1989, biały. Tel. (055) 72-15-69. 151871

VECTOR - AUTOHANDEL Gdynia, ul. Morska 481 tel. fax 23-60-98 wew. 44 tel. kom. 090 50-61-25
REDA, ul. Wejherowska 40A tel. 78-67-97
- osobowe, dostawcze, ciężarowe i motocykle
- **SUPERRATY** bez pierwszeństwa i bez poręczycieli
- **kup samochodów**
- **Zamiany!** przyjęcie samochodów w rozliczenie
Zapraszamy codziennie od 10.00 do 18.00

SPRZEDAM fiat 126p, rok 1980, w dobrym stanie. Tczew, ul. Jedności Narodu 12/21, po godz. 15.00. 031052
FORD Orion, "Ghia", 1,8 D, rok 1985/88 lub zamiana. Tczew, tel. (069) 31-26-89. 042312
SPRZEDAM ford siera, 1987 r. Tczew, tel. (069) 31-57-09, po 18.00. 020240
FORD escort, 1.4i, 1995 r., najnowszy model. Tel. kom. 090-53-69-66. 042309
FORD fiesta, 1981, 935 ccm, cena 5,9 tys. Kwidzyn, tel. (055) 79-70-03 lub 79-71-23. 181237

SPRZEDAM samochód ford transit, rok produkcji III/1994, 2,5 TD, elektryczne ustawianie świateł, wspomaganie, ogrzewanie przedniej szyby, radiomagnetofon, 55 tys. km, cena do uzgodnienia. Kwidzyn, ul. Owcza 1 c lub Żelazna 9. 181226
SPRZEDAM ford transit, 2,5 D, 1990/91, VW golf, diesel, 1990/91. Tel. (069) 33-79-11. 430195

FORD fiesta, 1989/90 rok, poj. 1.1, 5-drzwiowy, 5-biegowa, bogate wyposażenie, możliwość zamiany. Starogard, tel. (069) 245-98. 213289
FORD escort, 1991 rok, poj. 1.4, przeb. 95 tys km - sprzedam. Starogard, tel. (069) 284-15. 213277
FORD escort, poj. 1.4i, 1989 rok, grafitowy metalik, pięciodrzwiowy, sztyrdach, radiododzwoniacz. Starogard, tel. (069) 228-78. 213252

FORD escort, poj. 1.4, 1991 rok, 5-drzwiowy, katalizator, zabezpieczenie, przeb. 67 tys. km. Starogard, tel. (069) 280-82. 213246
FORD escort, 1.6, 88 rok, 4-drzwiowy, 13 500 zł. Bar Gniszewo. 042293
FORD escort, 1.3, 1982 r. Tel. (069) 132-11-67. 042306
FORD sierra 1.8 TD, 90/91, hak do werty orgin. Tel. (069) 31-15-25, po 18.00. 042214

SPRZEDAM ife z paszowozem lub zamienię na fiat 126p. Lubichowo, tel. (069) (85) 372. 213260
SPRZEDAM jelczka, rok 1985 z przyczepą, 10 t oraz stara 28, silnik 200. Kwidzyn, telefon 21-51. 180079
SPRZEDAM autobus jelcz PR 110, 1989 r., przebieg 18000 km, cena do uzgodnienia. Rukosin 15 a, telefon (069) 36-75-17, po 20.00. 042284

SPRZEDAM iadę samare, rok 1990. Roman Radomiński, Kwidzyn, ul. Chelmińska 4/4. 181240
SPRZEDAM iadę 2107, 1985 rok lub zamienię na fiat 126p. Starogard, ul. Kościuszki 61/5. 213318
ŁADA 2107, 1988 rok, cena 8 200 zł. Czarna Woda, tel. (069) (87) 88-17. 213254
SPRZEDAM mazde 626, 1991/92 rok, poj. 2, pełne wyposażenie, cena 24 300 zł do uzgodnienia. Tel. 090-53-71-21. 213262

SPRZEDAM mazde 626, 1993 rok. Tel. (058) 87-61-19, w 47, po 20.00. 213270
MERCEDES typ 124, 200 E, model 1989, bogate wyposażenie, stan idealny. Tczew, tel. 31-47-35. 042333
MERCEDES 123/200, diesel, 1978. Subkowy, telefon (069) 36-85-22. 042332

OKAZJONIE sprzedam samochód dostawczy mercedes 100 MB, kolor biały, stan techn. bardzo dobry - blaszak. Wiadomość: tel. 090-51-57-16, w godz. 8.00 - 20.00. 180075
MERCEDES 300 D, hak, SD, niebieski, zach. tab. Tel. (069) 31-11-32. 031260

SPRZEDAM mercedesa 207 D, 1980r. po wypadku, w części - silnik, resory, skrzynia biegów 4, most przedni, liny drzwi boczne. Kontakt telefon 72-11-31. 151848

NARG LAWETE, ocyklowana, przeczylona Starogard, ul. Derdowskiego 21 a. 213170

NISSAN chery, 1.7 diesel, 5 biegów, 84/85, 7500 zł. Łada 2107, 1300 S, 85 r., po remoncie silnika (rachunki), 5 700 zł. polonez, 86 r., 5-biegowy, oryginalny lakier, 5 200 zł. fiat 125p, 80 r., po remoncie nadwozia, 2 400 zł. fiat 126p, 82 r., oryginalny lakier, 2 500 zł. Na pojazdy może być udzielony kredyt, raty oraz zamian. Tczew, ul. Saperska 6 1/7, telefon (069) 31-54-32. 042281

NISSAN sunny 1.7 DX, 1986, 160 tys. km, zielony metalik, ok. 10 000 PLN. Tczew. Wyczółkowski. 042250
NYSZA 78 r., stan dobry, 1900 zł. Tel. (069) 31-08-99. 042329
OPEL ascona 1.6 D, 83r. Sztrum, tel. (055) 77-38-83. 151912
SPRZEDAM opala corsa, 1.2, rok 93. Tel. (055) 72-43-66, po 18.00. 151946

OPEL kadett, 1.6 D, 1986 r., stan dobry, cena 12,6 tys. Tel. 72-75-55, po 17.00. 151930
OPEL kadett, 1.3, 87 r., na białych tablicach, 2,5 tys. DM. Tel. (055) 72-50-28. 151939
SPRZEDAM opala kadetta, lezka 89 r., benzyna Malbork, tel. (055) 72-64-47. 151951

OPEL kadett, 1.3, rok 87, 5-drzwiowy, złoty metal. Tel. (069) 33-82-76. 042347
OPEL kadett, X/89 r., 5-drzwiowy, poj. 1.8, silnik vectry, stan idealny Kwidzyn, ul. Polmozbyst 7/23. Telefon (055) 79-44-83. 181236
OPEL kadett, 1.3, rok 86 Kwidzyn, ul. Polna 20 d/18. 181233

OPEL kadett, 1200 cm³ rok 1980, zmiana silnika 1993 Kanicki koto Kwidzyna, tel. 10-51 do 13.00. 181183
KADETT 1.3, 84 r. Grudziądz, tel. 386-31. 181217
OPEL vectra, 1.6, 92 r. Tel. 31-44-24, po 18.00. 340043
SPRZEDAM opala kadetta 1.3, 1981. Tel. (069) 33-80-55. 340038

OPEL kadett, poj. 1.6 D, 1985/86 rok, 5-drzwiowy, lub zamienię na fiat 126p. Starogard, tel. (069) 225-14. 213323
OPLA kadetta, lezka, poj. 1.4, rok 1990/91 - sprzedam. Starogard, tel. (069) 296-28. 213317
OPLA, poj. 1.6 D, 1981 rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 212-06. 213302

OPEL ascona, 1982 rok, poj. 1.6, benzyna, stan bardzo dobry, pełna dokumentacja. Jabłowo, ul. Pełpińska 16, gm. Starogard. 213295
OKAZJONIE sprzedam opala kadetta, 1987/XII rok. Owidz 62, gm. Bobowo, po 18.00. 213281

</

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

OPEL kadett, rok 1986, poj. 1200 cm³ z instalacją gazową. Tel. (069) 33-80-76.
OPLA kadetka kombi, r. 82, cena 6 400 zł. sprzedam Feliks Poznański, Nowa Cerkiew 55 k. Pelplina.
SPRZEDAM opłaścazone, 1,4 D, 86, stan idealny lub zamienie na większy, ewentualnie bus. Tczew, tel. (069) 31-43-48.

RENAULT 25 GTD, 1987 rok, 2 l diesel, bogate wyposażenie, cena 11 700 zł. Starogard, tel. (069) 224-19.
RENAULT 18, rok 1981, poj. 1,4 benzyna - gaz, combi, cena 3 200 zł - sprzedam. Starogard, tel. (069) 224-19.

SPRZEDAM skodę favorit, rok 1991. Telefon (069) 31-05-47.

SPRZEDAM skodę favorit 1352, rok prod 1990. Kwidzyn, ul. Graniczna 2 b/12.

SPRZEDAM skodę favorit 1245 LS, poj. 1300 cm³, r. prod. 1991, listopad. Wiadomość: Kwidzyn, ul. Polna 20 d/28.

SKODA 105 S, rok 1983, fiat 126p, rok 1988. Telefon (069) 31-58-83, po 16.00.

SPRZEDAM skodę favorit, 1991 rok. Zblewo, tel. (069) (84) 332.

SPRZEDAM skodę favorit, 1991 lub zamienie na fiata 126p w dobrym stanie. Telefon (069) 31-65-75.

STAR 29, "leyland" - izoterma, stan dobry, cena okazjna. Tel. (069) 72-51-20.

SPRZEDAM stara 200, 1978 rok. Starogard, tel. (069) 220-97, po 17.00.

SILNIKI 2400, 300 D, kompletne, tynki most i inne części do mercedesa dostawczego 207 - sprzedam. Telefon (069) 31-75-83.

TOYOTA corolla 1.3 XLI, 1992 r. - sprzedam. Telefon (055) 79-72-82.

TOYOTE corolle, poj. 1.3, 1983 rok - sprzedam Starogard, tel. (069) 251-74.

TARPAN, 1984 r. Zelgoszcz, 207 (082) 43-06.

OLVO 480, turbo, 1988 rok, 117 tys km, poj. 1,7 benzyna, czerwony, pełne wyposażenie, oprócz skóry i kluczy, uszkodzony, cena ok 6000 zł. Starogard, telefon (069) 245-72.

SPRZEDAM Volkswagen passat kombi 1.6, katalizator, biały, relingi, 150 tys. cena 19 700 nowy model. Tel. (055) 79-21-16.

GOLFA 1.5 D, 1980 r. VW jette 1980 r - sprzedam na białych tablicach. Tel. grzeznoszczynow (069) 36-85-52.

SPRZEDAM VW golfa, 1.6, wtrysk, GTI, 79 r., stansredni. Tel. (069) 31-59-92.

SPRZEDAM VW golfa I, 1981 rok, poj. 1.5 benzyna, 5-biegowy, Tczew, telefon (069) 31-68-23.

VW GOLF, 88 r., 1.3 kat, stan b. dobry. Tel. (069) 31-39-08, po 16.00.

VW GOLF, 1.6 diesel, 1989 r. Tel. kom. 090-53-69-66.

VW GOLF, 1.6 diesel, 1981 r. Tel. kom 090-53-69-66.

VW Bus, 1986, 1.6 diesel. Subkowy, tel. (069) 36-85-22.

SPRZEDAM VW golfa, rok prod. 1991, poj. 1,6 D, cena 16500 zł, honda civic, rok prod. 1987, poj. 1,5 CL, cena 11 900 zł. Tel. (055) 79-44-30.

VW GOLF, 1.3, 78 r., silnik 88 r. Tel. (069) 132-13-16.

VW GOLF, 1100 poj., rok prod. 1980, pełna dokumentacja, bardzo dobry stan, cena 5850 zł Tczew, ul. Gdańska 16/3.

GOLF 1.6 D, 1990 rok, pięciobiegowy, pięciobiegowy, sztyrdach, stan bardzo dobry. Tel. (069) 88-24-46.

TD GOLFA 1989/90 - sprzedam. Tel. (069) 31-08-32.

SPRZEDAM VW golfa, 1,6 D, 90/91 r. 5-drzwiowy, szyberdach, radio-stereo, bezwy-padkowy. Starogard Gd., tel. (069) 210-91.

SPRZEDAM VW passata, 1980 rok, diesel, w całosci lub w części, zarejestrowany w kraju, cena 3500 zł. Starogard, tel. (069) 217-11.

VW POLO, poj. 1.1, 1992/XII rok, przeb. 29 tys km, cena 17 tys. zł - sprzedam. Starogard, tel. (069) 223-80.

SPRZEDAM passata, 1980 r. D. Bobowo, ul. Gdarska 39, tel. (069) 217-11.

VW PASSATA, 1991 rok, poj. 1,8 benzyna - sprzedam. Zblewo, tel. (069) (84) 538.

VW JETTE, poj. 1,6 (84), benzyna, 1990 XI rok - sprzedam. Starogard, tel. (069) 286-47.

VW GOLFA II, poj. 1,6, diesel, 1988 rok - sprzedam. Starogard, tel. grzezn. (069) 227-81, po 16.00.

SPRZEDAM silnik VW golf, 1,5 diesel, sprawny technicznie z dokumentacją, przystosowany do skrzyń biegów 125p, cena 700 zł. Zygmunta Dahm, Barłożno 78.

VW Polo 1,3, 1989 r., cena 13 200 zł, tel. (055) 72-71-99 po 17.00.

PASSATA combi, poj. 1,6, 1987 rok, szyberdach, central-zamek - sprzedam. Starogard, tel. (069) 280-05.

PASSATA 1984 rok, golfa 1986 rok, 1,6, diesel - sprzedam lub zamienie. Starogard, tel. (069) 245-98.

VW POLO, 1994 rok, poj. 1,1, benzyna, katalizator, czarny, wersja pretty, Pelplin, tel. (069) 36-17-72, po 19.00.

VW POLO, poj. 1,3, 1992 rok, (069) 210-17.

SPRZEDAM golfa, 1,3 poj., 1986 rok. Starogard, telefon (069) 296-82.

VW PASSATA, 1984 rok, poj. 1,8, automat - sprzedam. Starogard, tel. (069) 285-28.

VW PASSATA, 1984 rok, na białych - sprzedam. Starogard, tel. (069) 285-28.

PASSATA combi, poj. 1,6, 1989 XII rok, biały - sprzedam. Starogard, ul. Starzyńskie-go 1.

VW JETTE, 1982 r., poj. 1600, benzyna, cena (ok. 63) do uzgodnienia - sprzedam. Tel. grzeznoszczynow (069) 36-85-52.

SPRZEDAM VW passata, r. 79, poj. 1,6, benzyna. Wiadomość: tel. (069) 33-81-47.

PASSAT, 79, rozbiły, 17 mln, nissan 1.7 D, 84 r., 30 mln, sierra 87, rozbita, 55 mln. Kom. Gniszewo, 8.00 - 16.00.

VW GOLF III, 1993 rok - sprze-dam. Zblewo, tel. (069) (84) 495.

SPRZEDAM VW polo, CL, poj. 1,1, 1982 r. biale tablice, cena do uzgodnienia. Tel. grzeznoszczynow (069) 31-67-65, po godz. 19.00.

VW GOLFA II, 89 r. - sprzedam. Tel. (069) 36-93-47.

SPRZEDAM VW jetta, 1,6 D, 1987 r. Tel. (069) 31-06-27.

SPRZEDAM VW golfa, 1979, 1,5 D, skrzynia 5, cena 6 300 zł. Tel. (055) 72-67-22.

SPRZEDAM VW busa, 2000 benzyna, przebieg 87 tys km, rok produkcji 82, cena 9 500 zł. Nowe n. Wisłą, tel. (0532) 271-40.

SPRZEDAM VW golfa, rok prod. 1988, stan b. dobry, wtrysk, katalizator, ABS, Malbork, tel. (055) 72-36-41, wew. 349, 72-34-57.

VW PASSAT, 78 r., 1,6, benz., 3,6 tys. zł. Tel. grzezn. (055) 72-29-57.

VOLKSWAGEN passat, 1978 r., 1,6 benzyna, cena 4800 zł. Malbork, tel. 72-36-41, w. 287.

SPRZEDAM VW passata 1,6, rok 1980, niedrogo, pilnie. Tel. (055) 72-79-18.

WARTBURG 1300, golf, rok pr. 1991, bezowy, Malbork, tel. (055) 72-82-98.

WARTBURGA 1,0, 1985 rok, stan dobry. Telefon (055) 79-74-67, po 20.00.

SPRZEDAM wartburga, 89 r., stan idealny Tczew, ul. 1 Maja 36/4 (wejście od Bocznego).

ZUK z podwójną kabiną, 1984 r., 2 700 zł. Tel. (055) 72-64-74.

ZUK skrzyniowy, opłandekowa-ny, 81 r. kabina 92 r., 4 tys. polonaz caro, 1992/XI, 11 tys. Kwidzyn, ul. Podgórna 19, tel. 33-26.

SPRZEDAM zuka skrzynia, planekda, 1977 rok, cena 1 800 zł. Zduny 30 e/4, tel. (069) 212-85.

MOTORYZACYJNE kupno

KUPIĘ opony nowe lub używane do ciagnika T-150 K, nr 21, 3-24/10. Tel. do godz. 15.00 (055) 71-56-59, po godz. 15.00 (055) 71-58-34.

KUPIĘ fiata 126p, (również do remontu). Tel. (069) 36-92-32.

KUPIĘ toyotę carinę II, 2 D, rocznik 87-88. Tczew, tel. (069) 31-25-34, do 16.00.

KUPIĘ każde auto powypadkowe lub do remontu. Elbląg, tel. 090-26-72-15.

SKUP aut powypadkowych do remontu i na części Elbląg, tel. 090-26-72-38.

ZDECYDOWANIE kupię każde auto powypadkowe lub skro-dowane i do remontu. Tel. 090-26-72-15.

SPRZET rolniczy

SIEWNIK zbożowy, 3 m szer. Smetowo, tel. (069) 16-19-012.

SPRZEDAM ciagnik Ursus C-360. Rywałd 19a, gm. Starogard.

SPRZEDAM ciagnik C-360, nowa kabina, plug 3-skbiovy. Linowatek, tel. (069) 258-89.

OKAZYJNIE sprzedam prasę zwijającą, polską Z-263, 1990 rok, stan b. db., lub zamienie na samochód osobowy. Starogard, tel. (069) 215-78.

SPRZEDAM ciagnik MTZ-82, 1989 rok. Gajewski, Nowy Bukowiec, gm. Skórcz.

PILNIE sprzedam kombajn zbożowy produkcji niemieckiej szer. robocza 2,30 m. Rapuchy 15, tel. (069) 36-16-23.

SPRZEDAM "Białorus" z osprzętem. Koteze 24, gm. Starogard.

SPRZEDAM ciagnik C-355. Wiadomość: Maresza, ul. Grabowska 12 koło Kwidzyna, tel. 72-96.

SPRZEDAM ciagnik C-360, brona ciężka, brona lekka, kultywator, plug 3-skbiovy, przetrząsacz-zgrabiarkę, 2 przyczepy. Gniewskie Pole k Kwidzyna, tel. 77-31.

SPRZEDAM ciagnik MTZ 82, (3 lata) i inny sprzęt rolniczy. Wiesław Ostrowski, Mikoradz, tel. 71-14-89.

URSUS C-385, rok 81, stan b. dobry. Leszek Niemas, Koń-czewice, tel. (055) 71-13-69.

SPRZEDAM ciagnik C-360, stan dobry. Jan Mrozowski, Małowy Wielkie, tel. (055) 71-15-85.

SPRZEDAM łańcuchowy rozle-wacz nawozów "Piast", 2 rozle-wacz nawozów typu "Lejek", rozdrabniacz "Bak", stan bardzo dobry. Wiesław Pogorzelski, Małowy Małe, gm. Mikoradz, wój. elbląski.

SPRZEDAM ciagnik Ursus 385 i 360, stan b. db. Telefon (069) 31-63-76 i 31-29-31.

SPRZEDAM kombajn ziemniaczano-buraczany "Karlik" oraz ścinak buraczany "Birkut". Wiesław Gawryjałek, Stara Jania 30, gmina Smetowo.

RÓŻNE

COMMERCIAL Union - ubez-pieczenia na życie z funduszem emerytalnym, bez-płatne doradztwo. Tel. (055) 72-28-44.

„MUZYKA I RUCH” zapraszamy dziecięciu przedskolnym na zajęcia muzykalnaja. Czwartek godz. 15.45. Mal-bork, Przedszkole nr 1 "Bra-tek" ul. Derdowskiego 1, tel. (055) 72-25-26.

NADZÓR BHP - szkolenia. Malbork, tel. (055) 72-64-12.

NADZÓR BHP, szkolenia, regu-larny. Tczew, telefon (069) 33-77-10, po godz. 17.00.

SPROSTOWANIE RSP AGRO-TECH w Wielgłochach wpra-targu zamieszczonym na stronie V zmienia się data przetargu na dzień 10 paź-dziernika 1996 r. Zaintere-sowanych przepraszamy.

TORF - Szpegawsk. Tel. (069) 214-07.

TAPICERSTWO - producent oferuje meble tapicerskie, sofy 3+2+1, komplety wy-poczynkowe, rogówki, bez-marzy, za gotówkę i na raty, ekspozycja na miejscu. Starogard, ul. Skośna 20, tel. (069) 286-19.

PUSTAKI - produkcja, sprzedaż - betonowe i szklane, trans-por zwiru Starogard, ul. Skośna 20, tel. (069) 286-19.

SPRZEDAM magiele elektryczny, uslugowy, Kwidzyn, tel. (79) 37-01.

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM działkę ogrodniczą o pow. 500 m² z altanką w Lubiszewie. Telefon (069) 31-28-62, po godz. 20.00.

DRZWIY aluminiowe, kuchenne mikrofalową. Starogard, tel. (069) 249-56.

PUSTAKI betonowe, szklane, podbruk, traktiobodne-tanio sprzedam Jakubowski, Dab-rówka, gm. Starogard. Wiadomość: Zakład Materiałów Budowlanych.

OKNA 2 i 3 skrzydłowe, słupy żelazne, deski z rozbiórki, butle tlenowe, sprężarki, rury ocynkowane 3/4 cala. Starogard, Nowa Wieś, ul. Leś-na 4.

SPRZEDAM ziemniaki ja-dalne, żółte, "Ibis", Marina, każdą ilość, możliwość dostawy przez całą zimę. Jaros-ław, tel. (069) 88-11-12.

KOPARKĘ samojedzną Castor K-602, stan dobry. Tel. (088) 48-22-21, w. 454.

SPRZEDAM piece c.o. 2,5 m³, używany, po 3 sezonach, cena 2 500 zł. S. Simson, Kanicki 8 k. Kwidzyna.

PRZYCZEPY 3,5 t, niska, wyw-rot, T 25, rok 1980. Kwidzyn, tel. 76-24.

SPRZEDAM maszyny do sprze-dazy lodow prod. NRD. Tel. (065) 20-23-74.

DOBERMANY oraz sznauery albryzmie, piękne, bezro-dowodowe, bardzo tanio. Kwidzyn, ul. Piękna 8, telefon 79-41-10.

OWCZARKI kaukaskie, bezro-dowodowe, bardzo tanio. Kwidzyn, ul. Piękna 8, telefon 79-41-10.

JAMNIKI szorstkowłose, szcze-nięta (niedrogo) sprzedam. Telefon (055) 75-18-58, (90) 52-01-63.

JAMNIKI długowłose, królicze, marmurkowe. Telefon (055) 79-49-58.

SIBIRIAN husky, szczeniata. Kwidzyn, tel. (055) 79-49-58.

SPRZEDAM nowy piec c.o., wielkość 1,2 m³. "Olsztyniak", Kwidzyn, tel. (055) 79-27-47.

SZCZENIĘTA rodowodowe - sznauer średni "pieprz 11", Kwidzyn, ul. Sienkiewicza 1, tel. 62-34.

SPRZEDAM barakowóz nada-jący się do handlu. Kwidzyn, ul. Leśna 2.

SPRZEDAM sienki 2 (Ma-zury), dmuchawę do siana dużą. Królówo, telefon (055) 71-35-75.

PIECE GRZEWcze NA BUTLE GAZOWE CENA PROMOCYJNA 315 zł

GRZEJNIKI GLAZURA od 23,50 zł/m²

WYPRZEDAŻ nowych rowe-rów górskich, cena 4 500 zł. Starogard, tel. (069) 215-58.

ZPL "MAKOP" sprze-da: samochód osobowy polonez caro 1,9 D rok prod. 1994, autobus osobowy "Autosan", miejsc 40+2, rok prod. 1983. Tel. (055) 72-33-21 wew. 227 do godz. 15.00.

SPRZEDAM poloneza, 1989 r., 6 600 zł. Malbork, ul. Wycib-kiego 20 a/10.

SPRZEDAM poloneza 1,6, rok 89, cena 65 mln. Tczew, ul. Paderewskiego 4/2.

POLONEZ 1989 r., stan dobry lub zamienie na fiata 126p. Tczew, tel. (069) 33-88-32.

SPRZEDAM poloneza caro, 1,5 GLE, 15 tys przebiegu, X 1994, pierwszy właściciel. Tel. (069) 33-82-41.

POLONEZ 1500, rok 80, karo-seria 93 r. Grzegorz Tryka, Mała Stońca 11.

POLONEZ caro, 93 r., instalacja gazowa, cena 13,5 tys. Tel. (055) 72-65-49, po godz. 18.00.

POLONEZ XII/1992, przeb. 20 000 km, pierwszy właściciel, tel. (055) 72-12-42.

POLONEZA 1987 rok - sprze-dam Starogard, tel. (069) 294-53.

SPRZEDAM poloneza caro, 1992 rok, okazynie. Lub-i-chowo, tel. (069) (85) 247.

POLONEZ, 1990 rok, poj. 1,6 - sprzedam, cena 7 000 zł. Starogard, ul. Poludniowa 21.

PEUGEOT 205, 1,9 D, 1993 r. Grudziadz, tel. (051) 238-73.

PEUGEOT 405, 1,8 SRD, 1991 r. Grudziadz, telefon (051) 238-73.

PEUGEOT 205, poj. 1,8 D, 1984 rok, 7,7 tys. zł lub zamiana na fiata 126p. 1993 rok z dopłatą. Starogard, tel. (069) 229-07, prosic sklep.

SPRZEDAM peugeot 309D, poj. 1,9, 1988 r. Tczew, tel. (069) 31-00-03.

PEUGEOTA 305, rok 1983, poj. 1476 - sprzedam lub zamienie z dopłatą na audi 100, 83-84. Tel. (069) 31-08-91, po 20.00.

PLYMOUTH sundance, 1994 r., pojemność 2,5 L. Tel. (055) 76-14-63.

PRZYCZEPKĘ samochodową na kołach od malucha, nowy typ. Tel. (055) 77-19-24.

PRZYCZEPY D-50, 8 t, 10,5 ml i tarpana - sprzedam. Tel. (069) 33-85-78, wieczorem.

SPRZEDAM przyczepę D-50, 6 ton, stan dobry, 2800 zł. Jerzy Dąbrowski, Gniew, ul. Party-zantów 7a/7.

NAJTAŃSZE reflektory oraz inne części, nowe i używane do wszystkich modeli fiata oprócz 126p. Starogard, ul. Andersa 62 a, tel. 090-53-73-05.

16 RAT auto konsorcjum, Pe zet Mot, cena 12 tys. zł, w VI/97 rozwiązanie grupy, wybór dowolnej marki samochodu. Starogard, tel. (069) 287-40, do 15.00.

SPRZEDAM renault 19, 1989 r. Subkowy, tel. (069) 36-86-34, do godz. 15.00.

16 RAT auto konsorcjum, Pe zet Mot, cena 12 tys. zł, w VI/97 rozwiązanie grupy, wybór dowolnej marki samochodu. Starogard, tel. (069) 287-40, do 15.00.

SPRZEDAM renault 19, 1989 r. Subkowy, tel. (069) 36-86-34, do godz. 15.00.

16 RAT auto konsorcjum, Pe zet Mot, cena 12 tys. zł, w VI/97 rozwiązanie grupy, wybór dowolnej marki samochodu. Starogard, tel. (069) 287-40, do 15.00.

SPRZEDAM renault 19, 1989 r. Subkowy, tel. (069) 36-86-34, do godz. 15.00.

16 RAT auto konsorcjum, Pe zet Mot, cena 12 tys. zł, w VI/97 rozwiązanie grupy, wybór dowolnej marki samochodu. Starogard, tel. (069) 287-40, do 15.00.

SPRZEDAM renault 19, 1989 r. Subkowy, tel. (069) 36-86-34, do godz. 15.00.

WYPRZEDAŻ nowych rowe-rów górskich, cena 4 500 zł. Starogard, tel. (069) 215-58.

WYPRZEDAŻ nowych rowe-rów górskich, cena 4 500 zł. Starogard, tel. (069) 215-58

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

BULLTERIERY, foxteriery, Tel. (055) 72-56-36. 151941

2 NOWE komplety wyposażone tanio. Telefon (055) 72-51-20. 151932

PIEC c.o. gazowy, 1,5 m³, kokosowy 1,3 m³. Telefon (055) 72-84-74. 151920

PILNIE sprzedam przyczepę kempingową, ponton ratowniczy, basen (śr. 5 m), Tel. (055) 72-63-92. 151921

SPRZEDAŻ gniazda uniwersalne dla nosów Malbork, tel. (055) 72-82-98. 151916

SUKNIĘ ślubną, bardzo elegancką-sprzedam. Tel. (069) 31-16-52. 042311

OWCZARKI niemieckie, rodowodowe-sprzedam Grudziądz, ul. Waryńskiego 151. 49

SPRZEDAŻ ziemniaki jadane "Mila", 250 zł/tona. Stefan Kata, Wielgów 16 przy drodze nr 1, tel. 090-50-13-49. 042308

JEZIORO, 35 ha. Telefon (069) 31-61-23. 042301

JAMNIK, 8-tygodniowy, brązowy pies-sprzedam. Tel. (069) 33-86-40, po 16.00. 042287

DALMATYŃCZYKA 17-miesięcznego. Tel. (069) 31-14-32. 042292

SPRZEDAŻ domków letniskowych. Tel. 090-30-76-02. 040122

WEŁNĘ 30 kg - okazjnie sprzedam. Tczew, tel. (069) 31-68-63. 340030

SPRZEDAŻ anteny satelitarnej. Tel. (069) 31-63-61. 340035

BOAZERIA ŚWIERKOWA
16,50 zł/m²
PARAPETY OKIENNE (wewnętrzne)
Tczew, ul. 30 Stycznia 35
tel. (069) 31-06-67

SPRZEDAŻ jarniki krótkowłose. Starogard, tel. (069) 222-81. 213338

SPRZEDAŻ organy "Casio", 110 rytmów, 220 barw i akordeon "Weltmeister", 80 basów, nowy. Tel. (069) 31-43-93. 031279

OWCZARKI niemieckie - szczeniata rodowodowe - sprzedam. Tel. (069) 31-03-81. 031223

PRALKO - wirówkę, zamrażarkę, 4 szufelki. Telefon (069) 31-42-56. 031213

PRZYWIŹE obornik. Tel. (069) 36-92-73. 031036

F.H.U. „ARKTYKA” - urządzenia chłodnicze sklepowe, ciągi chłodnicze (montaż, serwis), wagi. Raty, leasing. Os. Szpeęgawa 62 k. Tczewa, tel. (069) 33-79-93. 031041

DZIAŁKI budowlane w Orli-sprzedam. Wejherowo, ul. Modra 3. 460051

GRZEJNIKI panele - sprzedam, 70 cm, 94 cm, 97 cm, 130 cm, 168 cm. Oferty, tel./fax (058) 76-72-00, 76-46-70. 460048

SPRZEDAŻ komplet wyposażony, 330 zł. Tel. (069) 31-66-07. 430193

SPRZEDAŻ łóżecko i wózek zachodni (głęboki bl. składał) ul. Wyczołkowskiego 47 Tczew. 430192

GOSPODARSTWO rolne 16 lub 25 ha, zabudowania, sprzęt i inwentarz żywy. Zygmunt Lubecki, Tujsk, gm. Stegna. 30/GZ/96

USŁUGI

FIRMA remontowo-budowlana Wągmar s.c. oferuje najtanszy montaż blachodachówek, cięcie rur spustowych, montowanie ścianek działowych i sufitów z płyt kartonowo-gipsowych - montowanie, fry VAT. Starogard, tel. (069) 240-58. 210107

GARAŻE blaszane "Metalik", Starogard, ul. Chojnicka 47, tel. (069) 224-97. 210106

TAPETOWANIE, malowanie Starogard, tel. (069) 242-82. 213278

NAPRAWA pralek, lodówek, zamrażarek, odkurzaczy Janusz Wett, tel. (069) 232-63, Zakład Usługowy, Starogard, ul. Sikorskiego 11 (obok Urzędu Gminy). 213284

PREZENTER wesel, zabaw i studniówek - przyjmuje zamówienia na obsługę muzyczną z własnym transportem. Firma "ARO", Starogard, ul. Pomorska 11 e/21, tel. (069) 240-28. 212884

ROLETY, żaluzje, drzwi antywłamaniowe "Gerda" i inne Starogard, ul. Wybickiego 4, tel. (069) 239-23 w godz. 11.00 - 17.00. 210105

TRANSPORT zwiru. Starogard, tel. (069) 251-01. 213055

MALARZ pokojowy wykoną różne roboty malarskie, r-ki VAT, uproszczone. Tel. 18-50, 82-500 Kwidzyn. 180078

USŁUGI transportowe, star izoterma. Telefon (055) 75 15-87. 181219

KAFELKOWANIE, panele, siding, roboty ram-budowlane. Tel. (055) 72-84-74. 151920

SPRZĄTANIE mieszkań Malbork, tel. (055) 72-76-54. 151873

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów. Malbork, tel. (055) 72-27-63. 151898

KOMPUTEROWE przepisywanie. Malbork, ul. Kotarskiego 9 c/8, telefon (055) 72-78-33. 151735

KSIEGOWOŚĆ małych i średnich firm. Malbork, tel. (055) 72-44-78. 150044

BARDZO wydajne kominki piece kaflowe, VAT. ZDJUN, Malbork, tel. (055) 72-44-78. 150044

ŻALUZJE VAT. Malbork, tel. (055) 72-81-08. 151973

ALARMY, domofony - 2 lata gwarancji. Wejherowo, tel. (058) 72-18-63. 460030

MASAŻ leczniczy i klasyczny - usługi w domu klienta pod gozdz. 16.00. Zgłoszenia: tel. (058) 72-24-42. 460062

KAFELKOWANIE, nowoczesne remonty mieszkań, montaż płyt gipsowych. Swarzyn, tel. grzecc. (069) 36-92-22. 031259

UKŁADANIE podióg, boazerii, paneli. Rukosin, telefon 36-75-16, po godz. 12.00. 031153

KONSERWACJA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH i dzieł sztuki
tel. (0-58) 72 37 w. 599
tel. (0-58) 72 88 55
MALBORK
Al. Wojska Polskiego 40

WIDEOFILMOWANIE. Tczew, tel. (069) 31-48-71. 030614

INDYWIDUALNE kursy komputerowe, komputerowe przepisywanie tekstów, Centrum Obsługi Biurowej, Tczew, tel. (069) 33-81-54. 03/bauer

ŻALUZJ - produkcja, montaż, żaluzje poziome, pionowe, rolety wewnętrzne, zewnętrzne - konkurencyjne ceny, krótkie terminy. Tczew, ul. Podgórna 8, tel. (069) 31-74-14 od 9.00 - 17.00 oraz tel. (069) 31-61-28 do godz. 20.00. VAT

WIDEOFILMOWANIE. Tczew, tel. (069) 31-07-41. 020027

ZESPÓŁ - zabawy, wesela. Tczew, tel. (069) 33-71-05, 32-35-33. 030648

ZESPÓŁ muzyczny, zabawy i wesela. Tel. (069) 33-73-85. 031219

WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 31-40-81, wew. 295. 042267

KOMINKI tradycyjne i grzewcze. Tczew, telefon (069) 31-12-80. 042344/45

OGÓLNOBUDOWLANE, kafelkowanie - solidnie. Tel. (069) 33-72-74. 042318

KUŚNIERSTWO i drobne usługi krawieckie. Eugeniusz Kapczyński, Tczew, ul. Samoborowy 3 (obok rejonu energetycznego), tel. (069) 132-20-46. 042334

TANIO usługi - mercedes ład. 1,5 t. Tel. (069) 31-25-64, do godz. 9.00 i 18.00. 042297

DEKARSKIE, blacharskie budowlano-remontowe. Tel. (069) 224-11. 040216

MALOWANIE, gipsowanie ścian, płyty gipsowe i sufity podwieszane. Turze, telefon (069) 36-76-67. 042182

KAFELKOWANIE, hydraulika, elektryka, usługowe. Tel. (069) 31-23-05. 042288

NAPRAWA: pralki, chłodziarki, zamrażarki. Zbigniew Rasmus, Tczew, telefon (069) 31-01-51. 042187

UKŁADANIE, cyklinowanie podióg. Tczew, telefon (069) 31-02-86. 042189

WIDEOFILMOWANIE. Tczew, tel. (069) 33-85-57. 041374

WIDEOFILMOWANIE. Tczew, tel. (069) 31-63-59. 041915

DOCIEPLENIA budynków wytopianem - tanio. Tczew, tel. (069) 31-16-71. 042263

"CYPRUS" - produkcja, montaż - okna, drzwi, PCV-ALU, siding (elewacje budynków), rolety antywłamaniowe, żaluzje, markizy, Raty. Starogard, ul. ul. Traugotta 41, tel. (069) 240-56. 040200

ANTENY RTV i satelitarne, alarmy - sprzedam, montaż, naprawa. U nas profesjonalnie i najtaniej. Zapraszamy. Firma "TELSAT", Tczew, ul. Konopnickiej 4 a, tel. (069) 31-13-09. 040213

PIECZĄTKI - 2,1 zł/wiersz; wyciętka - 15 gr/szt. Tczew, ul. Wigury 29, telefon (069) 31-61-13. 02/NW

LECH-SAT, instalacje antenowe RTV-SAT, montaż, modernizacja. Tczew, telefon (069) 31-49-91. 070848

NAPRAWA sprzętu RTV (u klienta). Tczew, telefon (069) 33-70-89. 070753

NAPRAWA chłodziarek, zamrażarek, pralek automatycznych. Józef Kohlandt, Tczew, tel. (069) 31-14-96. 070117

CZYSZCZENIE dywanów. Tczew, tel. (069) 31-26-35, po 15.00. 340013

USŁUGI hydrauliczno-kanalizacyjne, posadzki, podłogi, prace ciesielskie, tynki, regips - rachunki VAT. Telefon (069) 31-01-87. 340039

NAUKA

STUDENTKA Kolegium Kształcenia Nauczycieli języków obcych udziela korepetycji języka angielskiego Starogard, tel. (069) 293-00. 213269

JĘZYK niemiecki, angielski - korepetycje, tłumaczenia. Starogard, telefon grzecczościowy (069) 238-88. 213282

NAUCZYCIEL gry na gitarze prowadzi kursy gitarowe. Starogard Gdanski, telefon (069) 289-77. 213149

J. ANGIELSKI dla początkujących - korepetycje, solidnie i tanio. Kwidzyn, Zeromskiego 4. 181232

NIEMIECKI - korepetycje. Malbork, tel. (055) 72-13-37. 151962

PRYWATNA nauka języka niemieckiego. Wiadomości Malbork, tel. (055) 72-23-11, 72-37-59. 151874

UDZIELAM lekcji saksofonu, akordeonu. Tel. (069) 31-73-23. 042355

ANGIELSKI matura, egzaminy wstępne, inne. Telefon (069) 33-79-97. 042280

KOREPETYCJE - j.angielski dla początkujących (dzieci) - tanio. Tczew, tel. (069) 31-72-20. 042274

J.POLSKI dla dzieci z klas 1-7. Tczew, tel. (069) 31-72-20. 042275

MATEMATYKA - zakres szkół podstawowej. Telefon (069) 31-88-41. 042257

MATEMATYKA, fizyka - korepetycje. Tel. (069) 31-15-60, po godz. 16.00. 042251

ANGIELSKI, gitara klasyczna. Telefon (069) 33-76-21. 042256

JĘZYK angielski - korepetycje. Starogard (069) 31-14-49. 031276

J. ANGIELSKI - korepetycje, szkoła podstawowa i średnia. Tel. (069) 31-48-16. 031217

ZDROWIE

LOGOPEDA, tel. (069) 33-85-15. 042364

PORADY endokrynologiczne. Anna Lewczuk, spec. chorób wewnętrznych Starogard, ul. Kościuski 5, sobota 10.00 - 12.00. 213039

GABINET Rehabilitacji Leczniczej - fizykoterapia - elektrolecznictwo, ciepłolecznictwo, światłolecznictwo - rehabilitacji ruchowej (ćwiczenia lecznicze, masaż) - gimnastyki korekcyjnej (wady postawy) - kosmetyki leczniczej i profilaktycznej. Magister rehabilitacji ruchowej - Janusz Piotr Mazur, Starogard Gd., ul. ks. J. Skorupki 4 (boczna od ul. Gdanskiej), telefon 233-58. 213037

UROLOG Adamkiewicz, USG jamy brzusznej Starogard, ul. Kościuski 5, poniedziałki 14.30 - 16.30, czwartki 18.00 - 19.30. 213038

TRENING doskonalenia umysłu. Tel. (055) 72-80-09, (055) 72-46-01. 170075

NEUROLOG, lekarz medycyny Dariusz Drzymala, wizyty domowe, codziennie godz. 16.00, tel. (055) 715-701 Malbork, Nowy Stawikowiec Prywatny gabinet lekarski Człówek, ul. Konopnickiej 23 czwartek 16.30 - 17.30. 151914

DR PIOTR Gutowski, hipnoterapia uzależnień, jednorazowe kodowanie antyalkoholowe, antynikotynowe. Bioterapia ogólna - 14.00 - 17.00, seanse odchudzające 17.00-18.00, 27.10.96r. Hotel "Pałacowa" koło Sztummu. Zapisy tel. (055) 73-39-39. 151955

DARIUSZ Dąbrowski, pediatra - wizyty domowe Malbork i okolice, tel. (055) 71-58-55. 151980

ECHOKARDIOGRAFIA (doppler), USG Malbork, ul. Miłchałowskiego 22, od pn. - czw., od 16.00, tel. (055) 72-50-72. 151725

GINEKOLOG - Krystian Zwirbulis, Pchłochydzka, Tczew, ul. Niepodległości 3, pokój nr 208, piątek od 15.30 do 17.00. 042026

UPRZEJMIJE zawiadamiam swoich znajomych i przyszłych pacjentów, że aktualnie przyjmuję: poniedziałki, czwartki 16.00 - 17.00 w Tczewie, ul. W. Polskiego nr 5, pokój 117. Halina Bombier-Mrowińska, specj. neurolog. 340033

LARYNGOLOG - specj. Edward Lange - przyjmuje wtorki - czwartki 16.00 - 17.00 Tczew, al. Zwycięstwa 3e/3, tel. (069) 31-59-04. 031025

MATRYMONIALNE

BIURO Matrymonialne "OLA" wysła oferty Starogard Gd. 4 skrytka 25. 212804

POŚREDNICTWO zawierania znajomości. Starogard 4 skrytka pocztowa B. 212727

TOWARZYSKIE

AGENCJA Towarzyska "Ektazy" Starogard, ul. Andersa 52, tel. 090-50-48-50. Zatrudnimy panie. 213332

SALON Towarzyski - Słubkowy, przy drodze nr 1, całodobowy. Tel. 090-52-13-22. 040129

SALON Towarzyski, Tczew, Jagiellońska 50, całodobowy. Tel. (069) 31-23-99. 040129

"ARABESKA" - całodobowy. Elbląg, tel. 399-623. 490017

TCZEW, Czarlin 69, Salon Towarzyski "Faniażka" zaprasza. Tel. (069) 31-09-63. Zatrudnimy panie. 031015

TCZEW - Nana Night Club - całodobowy, także wizyty zatrudnimy panie, zakwaterowanie. Telefon (069) 31-03-93. 020089

PANELE BOAZERYJNE
OKAZJA!
CENY PROMOCYJNE
19,50 zł/m²
PODŁOGA PANELOWA
36 zł/m² z VAT
Tczew
ul. 30 Stycznia 35
tel. (069) 31-06-67

OGIERE rasy konik polski, 2, 5, 6 lat, licencja, ombion koński. Jaworska Kamionka 18, Malbork. 151910

KOMPUTER 486 SX, cena 1300,00zł Malbork, tel. (055) 72-14-47 (do godz. 15.00). 151954

SUKNIĘ ślubną, atlasową, rozm. 38-40. Stara Kościelna, tel. 71-15-02. 151867

SPRZEDAŻ regaly sklepowe, koszykowe. Tczew (055) 72-17-99. 151863

BOAZERIA PCV
2,60 zł/mb
SIDING prod. USA
17,90 zł/m²
STYROPIAN M-15 93,80 zł/m³
M-20 115,00 zł/m³
Tczew, ul. 30 Stycznia 35
tel. (069) 31-06-67

ALARM domowy - mieszkania, biura sklepy. Konkurencyjne ceny "Asy", tel. (055) 72-17-35, po 16.00. 170344

WYRÓB nagrobków, wolne terminy do święta zmarłych, sprzedaż ratalna od 3 do 24 miesięcy Malbork - Wielbark, ul. Głowackiego 103a, punkt sprzedaży Elbląg, ul. Braniewska 3, przy Łęczyskiej. Malbork, tel. (055) 72-36-62. 151894

AMERICAN staffordshire terrier. Tel. (055) 72-62-42. 151811

GRZEJNIKI żeliwne i piec do centralnego, używany, Li-sewo, Braterska 11, tel. (055) 72-36-83. 151820

WIDEOFILMOWANIE. Tczew, (055) 71-13-49. 151833

SZNAUCERY olbrzymy, psy obronne. Tel. (055) 72-86-37, (055) 72-21-15. 151835

SPRZEDAŻ krzewy wyjątkowo ozdobne. Telefon (055) 72-20-14. 151887

SPRZEDAŻ szczeniata rasy labrador. Tel. (069) 33-79-43, po 15.00. 042316

PHU PROMOCJA Hurtownia Odzieży Wyższej Importer, Grudziądz, ul. Nad Torem (dawna baza PHS) czynna 8.00 - 14.00, telefon (051) 231-07. 45

ŁADNA suknię ślubną - tanio. Tel. (069) 31-44-53. 042311

NAJTANSZE blachodachówki - sprzedaż, montaż - pokrycia dachowe, sidingi, glazura, terakota, atlas, cerselit, parkiet, deska podłogowa, styropian, M-20 100 zł za 1 m³. Tel. (069) 224-11. 040216

SPRZEDAŻ tanio na gwarancji kuchenkę gazową "Amica", zlewozmywak biały, dwukomorowy z oczekiwaniem, lewostronny. Tczew, ul. Topolowa 11 a/5, od 18.

BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI • BUDUJ Z NAMI

WÓZKI PALETOWE CENY FABRYCZNE

- 1) remonty wózków wszystkich typów
- 2) sprzedaż nowych wózków
- 3) części: koła, ogumienie, uszczelki itp.

„MARTECH” - Gdańsk - Św. Wojciech
ul. Jedności Robotniczej 450, tel. 39-40-32

OFERUJEMY RÓWNIŻ INNE WÓZKI MAGAZYNOWE

- Ręczne wózki transportowe na ogumieniu pneumatycznym
- do beczek
  - do butli litych
  - do skrzynek, worków
  - schodolazy
  - platformy, łaczki
  - i inne

STACH 111 107-2

Abis T 132-0

Wełna mineralna

— PPHU *Izopol* S.A. —

Wyrób ekologiczny, tani w formie
PŁYT, MAT, OTULIN

Gullfiber®

Materiały termoizolacyjne

OFERUJEMY RÓWNIŻ:

- ✓ DACHÓWKI CERAMICZNA W CENIE 319 zł/m²
- ✓ WEŁNE MINERALNA W CENIE od 42 zł/m²
- ✓ PŁYTY GIPSOWE MORGIPS W ATRAKCYJNYCH CENACH
- ✓ GIPSY, AKCESORIA
- ✓ CERAMIKĘ BUDOWLANĄ, KLINKIER
- ✓ PAPY, LEPIKI, POKRYCIA DACHOWE
- ✓ CEMENT, WAPNO I INNE MATERIAŁY BUDOWLANE

ZAPEWNIAMY TRANSPORT

- przy dostawach całosamochodowych
transport - gratis

Przedstawiciel Handlowy

83-314 Sominino, Osiedle Komara
tel. (058) 81-49-32 tel./fax (058) 84-13-15

Magazyny: - Gdańsk Osowa, tel. 52-73-84

- Gdynia, tel. 21-30-21

Spółka z o.o. *Izobud*

Zakład Hydrauliczny
WOD-BUD
83-110 Tczew,
ul. Reymonta 36a
tel. (069) 31-11-85

INSTALACJE MIEDZIANE SYSTEMY OGRZEWANIA

- SPRZEDAŻ KOTŁÓW OLEJOWYCH I GAZOWYCH
- VAILLANT I VIESSMANN - CENY IMPORTERA ■ ZBIORNIKI NA PALIWO
- KOMINY ■ AUTOMATYKA ■ INSTALACJE CO I WODNE

KOMPLEKSOWE WYKONAWSTWO

BOAZERIE PCV

wewnętrzne i elewacyjne
cena 15.30 zł/m² + 7% VAT

SIDING gr. 1,2 mm

cena 15.80 zł/m² + 7% VAT

Tczew, ul. 1 Maja 26
tel. (055) 71-21-83
(069) 31-20-03

1107296

PRODUCENT OKIEN PCV

- system PANORAMA
- system REHAU

MALBORK (Piaski), ul. Daleka 117 (były WZGS),
tel. (055) 72-12-13

w sprzedaży: BOAZERIA PLASTIKOWA
NA ELEWACJE ZEWNĘTRZNE (SIDING)
ceny już od 17,86 zł/m² + VAT

OKNA - DRZWI PCV

SPRZEDAŻ - MONTAŻ

RATY

P.H. HIK Malbork - Wielbark, ul. Szeroka 5
tel. 72-62-98

11292

AKRYLOWE MASY TYNKARSKIE

FASADEX®

- KAMIENNE TYNKI MOZAIKOWE
- AKRYLOWE EMULSJE WEWNĘTRZNE
- FARBY AKRYLOWE ZEWNĘTRZNE
- FARBY SILIKATOWE
- SZPACHŁÓWKI

ORAZ
MATERIAŁY DO SYSTEMÓW OCIEPLEŃ
NA WEŁNIE MINERALNEJ TERMO-SYSTEM®
I NA STYROPIANIE METODA „LEKKA”

PO NAJNIŻSZYCH CENACH OFERUJE
PRODUCENT

PARTNER

PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE

Spółka z o.o., GDYNIA, ul. Hutnicza 40
tel./fax (058) 23-13-42

ZAPRASZAMY NA TARGI
HOUSEBUILDING '96
GDAŃSK, 26-29 WRZEŚNIA
PAWILON III STOISKO NR 3

PARKIET DĘBOWY I BUKOWY

OKLEJNY SOSNOWE
I LIŚCIASTE

TARCICE BUKOWĄ I DĘBOWĄ
OFERUJE

PRZEDSIĘBIORSTWO
PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
„FORNITEX” Sp. z o.o.
ul. Tartaczna 1
84-200 WELHEROWO

tel. 0-58/ 72-13-60 do 62
fax 0-58/ 72-13-61

KONKURENCYJNE CENY BONIFIKATY
DARMOWE CZEKI HOTELOWE

ul. Legionów 165
tel./fax 22-15-46

SPRAWDŹ NASZE CENY !!! GRZEJNIKI CO

- * Electrolux stop aluminium
  - doskonała przewodność cieplna
  - mała pojemność wodna
  - wysokość: 30;50;60 i 100 cm
  - moc: 264 do 575 W
  - 5 lat gwarancji
- * CosmoCompact stalowe, płytowe
i miejsce w rankingu „Muratora”
5 lat gwarancji
- * LECH NOWOŚĆ!!!
- miedziano-aluminiowy
- wysokość od 25 cm
DOSKONAŁY PRODUKT POLSKI!!!
6 lat gwarancji

OFERUJEMY PROJEKT I WYKONAWSTWO CO
I SYSTEMÓW CWV

KOLOROWANIE FARB

Nowość!
SYSTEM KOLOROWANIA FARB LAKMA
Ponad 1000 odcieni
emulsje zewnętrzne, farby akrylowe,
lakierki do drewna

PONADTO OFERUJEMY PAŃSTWU:

- System ociepleń metodą lekką Laksana
- klej do styropianu, siatka, tynk strukturalny
- Emulsje, farby, emalie
- Lakierki do parkietów, boazerii, mebli
- Kleje do parkietów, drewna, glazury, tapet
- Lakierki samochodowe
- Pianki montażowe, silikon
- Akcesoria malarskie, rozcieńczalniki

PPW „LAKMA” Cieszyn
Skład Fabryczny nr 10, Gdynia
ul. Polska 13, tel./fax 27-46-96

OFERTA DLA PRODUCENTÓW MEBLI

proponujemy dostawy
materiałów niemieckiej firmy

Wollmermann®

- * płyty laminowane gr. 8,10,16,19 mm,
- * blaty robocze gr. 40 mm,
- * MDF gr. od 5 do 38 mm, MDF gięty,
- * obrzeża melaminowe do płyt
i blatów z klejem i bez kleju.

Gdańsk - Orunia, ul. Wschodnia 13
tel. 0-58/37-57-60, 37-08-09

jakość doskonała
cena bardzo atrakcyjna!

pełna gama
kolorów

Studio Rustika

* Panele podłogowe w cenie
detailed już od 50 zł za m² !!

Ceresit®

Henkel

- KLEJE DO GLAZURY I TERAKOTY
- SPINY BIAŁE I KOLOROWE
- MASY SAMOPUZUJĄCE
- ZAPRAWY WODOSZCZELNE I SZYBKOWIĄZĄCE
- DOMIESZKI DO USZCZELNIEŃ BETONU
- FARBY MINERALNE, STRUKTURALNE, ELEWACYJNE
- SZPACHŁÓWKI, GIPSY DO TYNKÓW
- IMPREGNATY GRUNTUJĄCE
- PREPARATY GRZYBOBÓJCZE

SYSTEMY OCIEPLEŃ METODĄ WVS

- SIATKA Z WŁÓKNA SZKLANEGO
- KLEJE DO STYROPIANU
- TYNKI DEKORACYJNE

CERTYFIKAT JAKOŚCI
ISO 9001

BUDUJ Z NAMI!

HURTOWNIA
PRZEDSTAWICIEL PRODUCENTA:

Gdańsk, ul. Struga 16 (wjazd przez stację CPN)
tel. kom. 090-50-31-19

tel. 32-48-18 wew. 35, 36 fax 32-48-18 wew. 36,
32-04-23 wew. 35, 36 (058) 81-87-81

REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY • REKLAMY

AGROMA MALBORK
al. Wojska Polskiego 90 A
uruchamia całodobowy
PARKING STRZEŻONY
dla samochodów dostawczych i ciężarowych.
Wszystkich zainteresowanych zapraszamy.
Informacje, tel. (055) 72-33-03

**KSEROKOPIARKI
D FAXY S**
NOWE UŻYWANE - GWARANCJA
RATY - LEASING
DKS - autoryzowany dealer firmy TOSHIBA
SALON SPRZEDAŻY:
SOPOŁ, 3 Maja 6, tel. 51-51-12
HURT - DETAL, GDAŃSK-OLIWA, SUBISLAWA 13
tel. 52-48-36, 52-15-81

**KOMPLEKSOWE WYPOSAŻANIE
SKLEPÓW I GASTRONOMII**
medium sp. z o.o.
Lady chłodnicze, kasy fiskalne, wagi, metkownice
Meble i nowoczesne systemy meblowe
Doświadczenie, rzetelność
Serwis, tel. (058) 20-32-64

RATY LEASING

Gdynia, ul. Portowa 4, tel. 20-02-47, tel./fax 20-30-24
Gdańsk, ul. Chopina 40, tel./fax 45-45-00
Elbląg, ul. Królewiecka 96, tel.(055) 34-51-46

HT Tczew, ul. Polna 1
tel./fax (069) 31-11-41

FIRMA HINC - TRADE
IMPORT - EXPORT - HANDEL HURTOWY
zaprasza codziennie od 9.00 do 17.00
w soboty od 9.00 do 14.00
OFERUJEMY W HURCIE I DETALU:

- ▼ WYKŁADZINY DYWANOWE krajowe i importowane (Belgia, Holandia, USA) o szerokości 2, 3, 4, 5 m,
- ▼ DYWANY I CHODNIKI!
- ▼ WYKŁADZINY PCV krajowe i importowane (2, 3, 4 m)

Wykładziny dywanowe, biurowe z atestem na antyelektrostatyczność i trudpalność

UWAGA! Zakupiona wykładzina PCV i dywanową odliczysz sobie od podatku

ZAPEWNIAMY BEZPŁATNY TRANSPORT
W PROMIENIU 20 km

HURTOWNIA BHP
„WEGA”s.c.

Zukowo ul. Kościarska 11
tel. 81-71-68

Tczew ul. 30 Stycznia 43
tel. 31-19-95

Gdańsk ul. Grunwaldzka 417
tel. 52-38-51

oferuje:

- ubrania drelchowe zwykłe, ubrania ocieplane
- ubrania kolorowe (możliwość zamówienia nadruku)
- sprzęt do pracy na wysokościach
- maski i półmaski ochronne
- sprzęt przeciwpożarowy
- sprzęt elektroizolacyjny
- instrukcje stanowiskowe i znaki
- rękawice ochronne
- apteczki
- druk akcydensowe

POLECAMY W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY:

- elektrody (BAILDON)
- tarcze do cięcia stali i betonu
- drut spawalniczy ø 0,8; 1,0 i 1,2

**ODCZYNNIKI
CHEMICZNE**

TESTY DIAGNOSTYCZNE
ROZCIENIACZNIKI, EPIDIANY,
POLIMALE, TIOMOCZNIK, PERHYDROL,
FOSFORAN TRÓJSODOWY,
SIARCZAN SODU, KLEJ WIKOL,
OKT - 11, OBT, WINACET,
BEZWODNIK KWASU CHROMOWEGO,
ESENCJĘ OCTOWĄ 80%

oraz inne
CHEMIKALIA TECHNICZNE
oferuje
ze składu i na zamówienie!
Przedsiębiorstwo Handlu Chemikaliami

„VINC”

Gdynia-Karwiny, ul. Nowodworcowa 11
NOWY NUMER TEL./FAX (058) 2 9-44-93

**Meble do
sklepów, biur, gastronomii
i hoteli**

REGAŁY
do supermarketów, stacji benzynowych,
sklepów, magazynów
(wysokiego składowania)

**BIURA
NOWOCZESNE SYSTEMY MEBLOWE**
Modułowe konstrukcje, nowoczesna
technologia, wielofunkcyjność
i możliwość łatwej aranżacji
wnętrz

**APTEKI
NIEKONWENCJONALNE WYPOSAŻENIE**

Tylko SŁON pada Ci dłoni

GDAŃSK-WRZEŚCZ ul. Słowackiego 3
tel. (058) 41-55-41
(meble biurowe)

SOPOŁ ul. Grunwaldzka 38
tel. 51-04-07

ELBLĄG ul. Zw. Jaszczurczego 17
tel./fax (050) 33-61-33
filia

GRUDZIĄDZ ul. Grobłowa 3
tel./fax (051) 23-531
filia

ZNAKI I TABLICE

- OSTRZEGAWCZE
- OCHRONY PPOZ
- INFORMACYJNE
- URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
- EWAKUACYJNE

na folii fotoluminescencyjnej PCW,
płyty pilsniowej, blasze itp.

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

Wszystkie znaki są zgodne z PN i posiadają atesty

Do nabycia
u wyjątkowego dystrybutora:
Zakłady Graficzne
im J. Czyżewskiego
Tczew, ul. Sadowa 5, tel.(069) 31-36-24

OBOWIĄZUJĄ OD 1 STYCZNIA 1994 r.
Dziennik Urzędowy RP Nr 02 z 1992 r.
poz. 468 par. 4 ust.2 pkt 2 p-o

**SPRZEDAŻ HURTOWA
I DETALICZNA
RACHUNKI VAT**

LONG VEHICLE
TABLICE OSTRZEGAWCZE
dla samochodów ciężarowych
i przyczep
zgodne z rozporządzeniem M.T. i G.M
Do nabycia w
Zakładach Graficznych im J. Czyżewskiego
Tczew
ul. Sadowa 5, tel. 31-36-24

P.P.H.U. **ERKAR** Sp. z o.o. Malbork, ul. Chodkiewicza 5
tel./fax (055) 72-37-19,
(055) 72-55-36

WYDZIERŻAWI

- pomieszczenia biurowe; magazyny; pomieszczenia warsztatowe;
- wiaty, boksy; plac składowy

Teren ogrodzony i nadzorowany.

Istnieje możliwość adaptacji pomieszczeń do celów produkcyjnych.

**BIAŁA MASA
SZPACHLOWA**

- * do ścian, wolnowiążąca
- * do wygładzania
- * do wyrównywania
- * do tynkowania ścian i sufitów

CEKOL-C-45

EKOLOGICZNE FARBY EMULSYJNE

- * białe i kolorowe ekologiczne farby emulsyjne
- * farby akrylowe dla profesjonalistów

WAL FARB

BISEWO

GDAŃSK, ul. J. Hallera 16
tel./fax (058) 41-50-65
fax (058) 39-49-09
GDAŃSK, ul. Jedności Robotniczej 57
tel./fax (058) 39-00-13

HURTOWNIA ISTNIEJĄCA OD 1949 r.
**WYSPECJALIZOWANA W OBROTCIE TECHNICZNYM
TOWARAMI ZAOPATRZENIOWYMI
OFERUJE PAŃSTWU M.I.N.:**

- Art. USZCZELNIAJĄCE
- Art. ELEKTROIZOLACYJNE
- Art. IZOLACYJNE
- TKANINY TECHNICZNE
- TKANINY FILTRACYJNE
- TKANINY POWLEKANE
- WYROBY POWROZNICZE
- FILCE, WŁÓKNIANY
- GEOWŁÓKNIANY

ZAPRASZA

GDYŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE

SURTEX Spółka z o.o.
G.DYNIA CHYLONIA
ul. B. KRZYWOSTEGO 8

tel. (058) 23-10-46, tlx 054-399, fax (058) 23-05-42

ZYJMY

ZDROWIEJ

Rozmowy o zdrowiu

Niebezpieczny skok

Na nadciśnienie tętnicze cierpi ok. 4,5 mln Polaków. Wciąż jeszcze zbyt wielu dowiaduje się o tym, gdy zajądą nieodwracalne zmiany w mózgu, sercu, nerkach, oczach...
Rozmowa z prof. dr hab. Barbarą Krupa-Wojciechowską - kierowniczką Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii Akademii Medycznej w Gdańsku

Nadciśnienie tętnicze w naszym kraju zaliczane jest do chorób społecznych.

Niewątpliwie, szacujesz się, że na nadciśnienie tętnicze cierpi ok. 4,5 mln Polaków. Nie dysponujemy dokładnymi danymi statystycznymi, gdyż u wielu pacjentów taką diagnozę stawia się dopiero w momencie, gdy ta podstępna, o utajonym przebiegu choroba ujawni się w dramatycznej postaci zawału serca, udaru mózgu lub mniej, wydawałoby się, groźnych objawów, jak bóle głowy, zadyszka, gorsze widzenie. I wtedy jednak bywa już za późno: nie da się odwrócić zmian, które nastąpiły w narządach wewnętrznych: mózgu, sercu, nerkach, oczach.

- Skąd taki wniosek?
- Z różnych badań ankietowych wynika, że ok. 70 proc.

Profesor Barbara Krupa-Wojciechowska

respondentów, dobranych losowo wie, jakie ma ciśnienie tętnicze, i czy jest ono w normie, czy też, podwyższone. To na pewno wspólny sukces lekarzy, specjalistów od oswiaty zdrowotnej i środków masowego przekazu. Mierzenie sobie ciś-

nienia, nie w gabinecie lekarskim (wskutek stresu z powodu "białego fartucha" - ciśnienie wzrasta na ogół już w poczekalni gabinetu lekarskiego), a "przy okazji", np. u studentów, podczas festynów, Jarmarku św. Dominika, stało się wręcz modne. Jest szansa, że człowiek zaniepokojony nieprawidłowym wynikiem ciśnienia, wybierze się do przychodni, zwróci się do pomocy do lekarza. Choć samokontrolę ciśnienia zaczęto propagować dopiero przed kilkoma laty, ok. 35 proc. ludzi deklarujących nadciśnienie tętnicze mierzy sobie ciśnienie własnym aparatem. Nie popadajmy jednak w euforię, z badań wynika bowiem, że jeszcze wykrywalność nadciśnienia tętniczego jest w naszym kraju niewystarczająca, a spora grupa pacjentów nie leczy się systematycznie. Jak twierdzi prof. Stefan Rywik z Instytutu Kardiologii w Aninie i ma absolutną rację - w porównaniu np. do USA jesteśmy o 30 lat w efektywności kontroli nadciśnienia tętniczego występującego w populacji. **cd. na str. 2**

„Złoty lek” ze starogardzkiej Polpharmy Miej komfort w nosie

Jesień, to pora nieztych górnych dróg oddechowych. Ludzie ze skłonnościami do chronicznych zapaleń zatok, krtni, oskrzeli stają się częstymi pacjentami przychodni lekarskich. Swoją zdrowia kwitując najczęściej osłabioną odpornością. Tymczasem, zdaniem lekarzy, dzieje się tak, bowiem nie robimy nic, by unikać najzwyklejszych przeziębień, które w konsekwencji prowadzą do poważniejszych dolegliwości.

Wciąż pokutuje powiewanie, iż nie leczony katar trwa siedem dni, a leczony tydzień. To lekceważenie choroby niejednokrotnie oznacza leczenie miesiącami w specjalistycznych gabinetach laryngologicznych.

Jesień sprzyja nieztyom z kilku powodów. Po pierwsze, dość często wyziębiamy organizm Po

drugie, z reguły rzadziej wychodzimy na spacer, zaś długie godziny spędzamy w zamkniętych pomieszczeniach z gorącymi kaloryferami. Tymczasem wysuszone powietrze, to bodaj największy wróg błon śluzowych. A one decydują w dużym stopniu czy ima się nas katar, czy nie.

Na zakończonym niedawno Ogólnopolskim Zjeździe Laryngologów, jak usłyszeliśmy od uczestnika - Leopolda Wierzgacza, wiele miejsca poświęcono korzystnemu działaniu soli, właśnie na śluzówce. Tu w przeciwieństwie do potraw, sól okazuje się niezastąpiona. Prowadzone badania dowodzą, że jest ona wielce pomocna przy przewlekłych zapaleniach zatok, nosa, gardła, przy zespołach zatokowo-oskrzelowym i przewlekłym, ostrym zapa-

leniu krtni. Dotąd stosowano ją głównie do inhalacji. Systematyczne inhalacje roztworami soli fizjologicznej przyczyniały błony śluzowe do normy.

Teraz na rynku polskim pojawiły się kropleki do nosa SOLNASIN 0,65 %. Przywracają one właściwą wilgotność wysuszonej błony śluzowej nosa oraz polepszają drożność przewodów nosowych. W łagodny sposób upłynniają gęstą wydzielinę i ułatwiają jej usunięcie z nosa i zatok. Ten zadziwiająco prosty lek wyprodukowany przez Zakłady Farmaceutyczne "POLPHARMA" S.A. w Starogardzie Gd., dwa tygodnie temu otrzymał najwyższą notę na X Międzynarodowych Targach Farmaceutycznych "Lek w Polsce". Przynano mu tytuł "Złotego Leku". Chcesz mieć komfort w nosie? - sięgnij po SOLNASIN.

Skarby w ziarnie

Skarby w ziarnie to wcale nie slogan - to najszczęsza prawda. Od zarańia dziejów podstawą pożywienia ludzi było zgniecione ziarno zbóż. Z czasem zaczęto ziarno poddawać procesom przemiałowym tak, żeby otrzymać najbilszą mąkę i wypiec najbilszy chleb - symbol dobrobytu. Kiedy ten cel osiągnięto okazało się, że człowiek pozbył się najcenniejszych składników swojego pożywienia. Obecnie cały świat "wraca do natury", czyli do płatków zbożowych.

Dlaczego właśnie płatki ?

Przyjrzyjmy się ziarnom zbóż. Każde ziarenko to mały magazyn obficie zaopatrzone przez naturę we wszystkie składniki konieczne do tego, aby zarodek wyklikował i rozwinął się w nową roślinę. Zawartość tego swoistego magazynu jest przebogata. W środku ziarna znajduje się skrobiana w postaci mąki, otoczona warstwą komórek aleuronowych bogatych nie tylko w białko, tłuszcz i witaminy /szczególnie grupy B/, ale także w wapń, fosfor, żelazo, magnez, potas oraz cynk. Wszystkie te składniki są nieodzownymi elementami pożywienia, a w postaci płatków zbożowych są dobrze przyswajalne, tym bardziej, że nie można ich braku w organizmie łatwo uzupełnić tabletkami zawierającymi wita-

miny i mikroelementy. Badania naukowe wykazały, że mimo zazywania wielkiej ilości zalecanych przez lekarzy preparatów, organizmy wielu ludzi wykazują stały niedobór wielu witamin i mikroelementów, ponieważ przyswajalność środków sztucznych jest niezwykle ograniczona. Po raz kolejny okazało się, że najlepszym wyjściem jest powrót do natury, czyli płatków zbożowych.

Wychodząc naprzeciw ciągle rosnącemu zaopatrzeniu społeczeństwa na płatki zbożowe, od wielu lat produkujemy płatki owsiane górskie, kilka miesięcy temu uruchomiliśmy produkcję płatków jęczmieńnych, a w najbliższym czasie zamierzamy rozszerzyć ofertę o płatki pszenne i żytnie.

Produkowane w naszym przedsiębiorstwie płatki, dzięki zastosowanej technologii, mogą być spożywane na surowo, nie tracąc w procesie gotowania witamin i cennych składników mineralnych.

Płatki zbożowe są lekkostrawne i niskokaloryczne, a mając naturalne właściwości oczyszczające przewodu pokarmowego, są niezastąpionym składnikiem wszystkich diet.

Wystarczy filiżankę płatków zalać ciepłym lub zimnym mlekiem, bądź sokiem owocowym, a po kilku minutach posiłek jest

gotowy do spożycia. Najwartościowsze jednak dla organizmu są płatki naturalne, a wszystkie dodatki stosowane przez firmy zachodnie, w postaci czekolady, orzechów, rodzynek, cukru są głównie dodatkami smakowymi, zachęcającymi do konsumpcji.

Jest rzeczą oczywistą, że do wyprodukowania wysokogatunkowych płatków konieczne są właściwa technologia i wyselekcjonowany surowiec najwyższej jakości. Technologię produkcji płatków zbożowych stworzyliśmy sami, w oparciu o najlepsze w świecie maszyny i urządzenia szwajcarskiej firmy Bühler i wiedzę specjalistów z Instytutu Żywności.

Surowiec do produkcji płatków zbożowych musi być wolny od porażenia grzybami i zanieczyszczeń biologicznych, nie dających się w prosty sposób oddzielić od ziarna. Powinno to być więc ziarno o najwyższych parametrach jakościowych, dostarczane przez producentów w dużych jednolitych partiach, co umożliwia przeprowadzenie dokładnych badań laboratoryjnych, ponieważ skład chemiczny ziarna ulega wahaniom w zależności od odmiany, warunków klimatycznych, glebowych, środowiskowych oraz od stopnia jego dojrzałości.

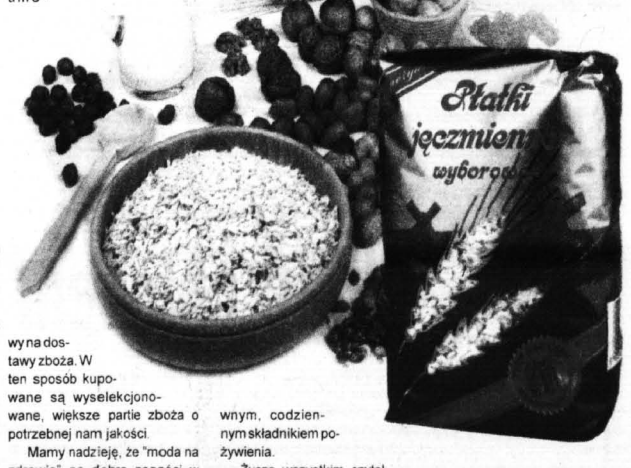
Powyższe wymogi powodują,

że przedsiębiorstwo nasze płaci każdego roku za wysoką jakość zboża, najwyższe ceny skupu. Staramy się pozyskać do współpracy doświadczonych producentów rolnych, zawierając z nimi indywidualne umowy.

naszym kraju, a płatki zbożowe produkowane przez Przedsiębiorstwo Zbożowo-Młynarskie "PZZ" w Stoisławiu, staną się dla wszystkich nie-

nikom, aby dzięki spożywaniu naszych wartościowych produktów zachowali przez długie lata zdrowie i młodość oraz utrzymali wysoką kondycję fizyczną.

Z poważaniem
Dyrektor Przedsiębiorstwa Zbożowo-Młynarskiego "PZZ" w Stoisławiu

wy na dostawę zboża. W ten sposób kupowane są wyselekcjonowane, większe partie zboża o potrzebnej nam jakości. Mamy nadzieję, że "moda na zdrowie" na dobre zagości w

wym, codziennym składnikiem pożywienia. Życząc wszystkim czytel-

Nowy produkt z Młynów w Stoisławiu
PŁATKI JĘCZMIENNE WYBOROWE
pożywne i zdrowe

MŁYNY STOISŁAW

ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ

Niebezpieczny skok

cd. ze str. 1

- Do niedawna obowiązywała w świecie definicja nadciśnienia określona przez WHO. Zgodnie z nią, za nadciśnienie uważano wartości ciśnienia wynoszące przy kilkakrotnych pomiarach: dla ciśnienia skurczowego przynajmniej 160 mm Hg i (lub) dla ciśnienia rozkurczowego - 95 mm Hg.

- Badania epidemiologiczne wykazały jednak, że wyniki nawet poniżej tych wartości granicznych zwiększają ryzyko chorób układu krążenia. Kryteria zmodyfikowano. Punkty graniczne przesunięto w dół. Dziś, za ciśnienie prawidłowe uważa się ciśnienie mniejsze niż 140 mm Hg i 90 mm Hg, za nadciśnienie łagodne, łącznie z granicznym

czynnikiem ryzyka chorób układu krążenia, jak np. otyłość, zaburzenia gospodarki lipidowej, upośledzenie tolerancji glukozy. Jeżeli dodać do tego niską aktywność fizyczną, wysokie spożycie sodu, palenie papierosów itp. czy nadmierne spożycie alkoholu, czynniki ryzyka zawału serca, czy udaru mózgu mamy niemal w komplecie.

Dla przykładu ciśnienie tętnicze ulega wahaniom w ciągu doby. Najniższe jest wieczorem i w nocy, a gwałtownie rośnie godzinami porannymi. Jak wykazały badania, właśnie tej nagłej zwwyżce ciśnienia towarzyszą epizody niedokrwienia mięśnia sercowego. Tym można tłumaczyć częstsze występowanie zawału serca i udaru mózgu w

cierni na nadwagę) częściej mają cukrzycę, a współistnienie to podwaja ryzyko wystąpienia nadciśnienia. Zarówno z cukrzycą, jak i nadciśnieniem związanych jest wiele innych czynników ryzyka przyspieszających rozwój miażdżycy. Idąc dalej, u około 50 proc. pacjentów z nie leczonym nadciśnieniem stwierdzono nietolerancję glukozy. Niewiele brakuje im, by zachorowali na cukrzycę

- **Na koniec jedno pytanie "praktyczne". Przypomnijmy czytelnikom, jakich zasad powinni przestrzegać, by uniknąć nadciśnienia tętniczego, albo z nim walczyć bez stosowania leków?**

- Po pierwsze, osoby z nadwagą powinny wrócić do wagi

Zanim sięgniesz po solniczkę

Pamiętaj, że sól jest w każdym produkcie spożywczym. Ile? Poniżej podajemy w mg zawartość soli na 100 g produktu. Nie zapomnij, że dzienna norma soli to tylko 5 gram.

Mięso
Szyńka 1100 - 2100
Boczek solony 612
Cielęcina 100
Wołowina 70
Kurczak 75

Ryby
Ryby solone 500 - 800
Sardynki 550
Łosoś konserwowy 540

Przetwory z mąki
Chleb z pełnego ziarna 600
Chleb Graham 710
Makaron 10
Mąka 4
Ryz, płatki owsiane 2

Nabiał
Mleko w proszku 525
Mleko 50
Masło 220
Masło solone 1000
Twaróg 2080
Sery topione lub twarde 700 - 1250
Jaja 130

Warzywa
Seler 100

Szpinak 85
Buraki ćwikłowe 57
Fasola sucha 44
Pieprz, marchew 30
Kalafor 24
Cebula 10
Ziemniaki, pomidory, ogórki, kapusta 3 - 5
Kapusta kwaszona 650

Owoce
Figi suszone 34
Rodzynki 25
Cytryny 6
Orzechy 4
Jabłka, maliny, śliwki 2
Brzoskwinie, sok pomarańczowy 1
Banany 0,1

Zioła życia w zasięgu ręki

Darem najcenniejszym każdego człowieka jest życie. Nic więc dziwnego, że świat od wieków szuka sposobów na jego wydłużenie. Przez lata postęp w tej dziedzinie był jednak niewielki. Wystarczy przytoczyć kilka danych. Na podstawie wykopalisk z czasów Bolesława Chrobrego ustalono, że średnio Polacy żyli wówczas 28 lat. Jak podają roczniki statystyczne z 1938 roku długość życia Polaka wynosiła wtedy średnio 48 lat. A więc na przesłonięciu kilkuset lat życie wydłużyło się zaledwie o 20. Niecałe pół wieku później widzimy wyraźny skok do przodu. Dziś statystyczna Polka żyje 76,6 lat, a Polak 67,5. W krajach wysoko rozwiniętych średnia ta jest jeszcze wyższa. Amerykańscy badacze twierdzą, iż zapasy biologiczne człowieka powinny zapewnić mu życie przez 120-135 lat.

Zdaniem prof. dr hab. Jana Hasiaka z Akademii Medycznej w Poznaniu o długości życia decydują trzy czynniki: Odżywianie, higiena i tryb życia. Takie ustrój życia nie jest przypadkowe. Prof. J. Hasiak - gastrolog od 23 lat członek Komitetu Żywności Człowieka w Polskiej Akademii Nauk twierdzi, że na ogólny stan zdrowia zapraco-

wujemy sobie od kołyski. Im mniej błędów dietetycznych popełniają nasi rodzice, a potem my sami, tym nasza kondycja zdrowotna jest lepsza. Gdyby jednym zdaniem zamknąć kilkogodzinne wystąpienie na temat prawidłowego odżywiania, jako czynnika decydującego o ludzkim życiu, to sprowadziłoby się ono do stwierdzenia: umiar, nade wszystko umiar.

Wypelniona po brzegi ludzmi w różnym wieku, aula Wyższej Szkoły Muzycznej w Gdańsku, w ostatnie niedziele przedpołudnie, dowodził jak bardzo potrzebne każdemu z nas są wskazówki na temat odżywiania. Prof. J. Hasiak przyznaje, że świat lekarski jeszcze dziś popełnia błędy w sprawach dietetyki. Na szczęście zmienia dotychczasowe przekonania, czytając wyniki badań prowadzonych przez klinicystów i dietetyków na Zachodzie. Jeszcze nie tak dawno uważano, że prawie połowę energii potrzebnej do życia powinny zapewnić nam tłuszcze. Dziś wiemy, iż pobierana z nich energia nie powinna przekraczać 30% w tym połowa powinna pochodzić z tłuszczów roślinnych. Międzycoż tworzące są jednak nie tylko

kwasy, w tym aż 9, których organizm nie jest w stanie wyprodukować. Spożywając ten preparat mamy gwarancję, że na wyprodukowanie każdej kalorii organizm nie będzie sięgał po białko, ale po nadmiar tłuszczu w organizmie. A więc będziemy szczuplejsi.

Mało komu przyjdzie dziś też na myśl, że każdego dnia podtrzymujemy się. Gromadzone latami pozostałości przemiany materii, leków chemicznych, pestycydów, azotanów i innych szkodliwych substancji pochodzących ze skażonej wody powierzchniowej musimy jak najrybniej usunąć. Jak to zrobić? Najprościej wrócić do ziół. Zdaniem prof. J. Hasiaka, który obserwuje pacjentów spożywających preparaty Herbalife jest w nich mowa wyjątkowa. Nie są one lekami, a mimo to powodują zaizolowanie procesów chorobotwórczych. Jako specjalista gastrolog spotkał się nawet ze spowodowaniem obawom tak groźnej choroby jak marskość wątroby. Do preparatów Herbalife, na które składają się zioła i tylko zioła pochodzące z całego świata przekonują się inni Polscy naukowcy. Prof. dr Stanisław Włackowski z Katedry Ekologii WSP w Kielcach uważa, że zawarte w

140-180 mm Hg i (lub) 90-105 mm Hg, za umiarkowane i ciężkie - większe niż 180 mm Hg i (lub) 105 mm Hg oraz za izolowane nadciśnienie skurczowe większe niż 160 mm Hg i mniejsze niż 90 mm Hg.

- **Jak stwierdziła pani profesor na wstępie, nadciśnienie tętnicze czyni spustoszenie w naszym organizmie; niszczy serce, nerki, mózg, oczy.**

- Dzieje się tak dlatego, że nadciśnienie tętnicze w 90 proc. przypadków współistnieje z zaburzeniami metabolicznymi i

godzinach rannych niż o innych porach dnia.

Nadciśnieniu towarzyszą też na ogół zaburzenia lipidowe, przede wszystkim podwyższone stężenia tzw. złej frakcji cholesterolu, LDL. Obie anomalie bardzo zwiększają ryzyko choroby wieńcowej.

- **Mówi się, że grubaszy częściej niż ludzie szczupli chorują na nadciśnienie?**

- Ryzyko wystąpienia nadciśnienia u osób otyłych jest 2-6 razy większe. Otyli (a kilkadziesiąt procent społeczeństwa

prawidłowej, po drugie - każdy z nas powinien ograniczyć spożycie soli kuchennej i alkoholu, zwiększyć dawkę aktywności fizycznej, dostosowując ją do własnej wydolności, po trzecie - zmodyfikować dietę - ograniczając spożycie tłuszczów, zwłaszcza nasyconych, a wprowadzając do niej więcej owoców, warzyw oraz ryb, oczywiście - wyeliminować palenie tytoniu.

**Dziękuję za rozmowę
Jolanta Gromadzka-
Anzelewicz**

Forum radzi

Szacownych gości tradycja kaze witać chlebem i solą. Może Forum Zdrowia "Quo Vadis", uda się wyłansować obyczaj uroczystego witania chlebem, ale bez soli. Nakłaniamy księży, żeby uroczyście błogosławili sam chleb, zaprzestali zaś świecić zawartość solniczek.

W związku z tym padają pytania - dlaczego witać chlebem bez soli?

Powód jest jeden. Szkodzi. Oczywiście sól jest także potrzebna do życia. Nieprzypadkowo krew jest słoń. Jednakże spożyta w nieumiarowanej ilości stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia nie mniejsze niż nadmiar spożytej słoniny czy masła.

Okazuje się bowiem, że ludzie spożywający dużo soli często mają nadciśnienie tętnicze krwi, które dziś osiąga w Polsce rozmiary epidemii. Ocenia się, że od 4 do 5 milionów Polaków ma nadciśnienie, wielu zaś wcale o tym nie wie, ponieważ nad-

ciśnienie nie boli. Chorzy dowiadują się o nim zbyt późno, gdy już uszkodzone zostały ich naczynia krwionośne albo serce (zawały) i mózg (udary), a także nerki. Dlatego lekarzy Kliniki Nadciśnienia Tętniczego w gdańskiej Akademii Medycznej tak niepokoi słona i tłusta

Witać chlebem bez soli

dieta polska. Wiem od prof. Bogdana Wyrzykowskiego z tej Kliniki, że rozsądna dzienna porcja soli nie powinna być większa niż 6g. A jest dwu, a nawet trzykrotnie większa.

I oto właśnie mamy w Polsce nadmieralność spowodowaną nadciśnieniem tętniczym, bo Polak najwyraźniej lubi Polakowi, jak nie grubo posmarować, to dosolić. Toteż warto by wie-

dzieć, kto, kiedy i gdzie nam dosala?

Przesolenia winni są przede wszystkim producenci mięsa i jego przetworów, często także serów. Najpierw dodają sól do kiełbas lub konserw, żeby nam lepiej smakowały, niż przetwory konkurencji. Ale także po to, żeby opóźnić psucie się produktów. Uczyniwszy coś takiego, udają naszych dobroczyńców, zaraz bo-

now, i oczywiście pieczonego czy gotowanego mięsa. W końcu wszystko się sumuje i pewnego dnia lekarz, który odkrył u nas nadciśnienie, zada sakramentalne pytanie - czy Pan (Pani) nie je za wiele tłuszczu i soli?

Potwierdza się wówczas, że zdrowie mniej dziś zależy od lekarza, aniżeli od kucharza

SERWANTÓW), dołożymy kiełbasę soloną albo śledzika itd. Miarka do miarki. Potem jeszcze dołoży nam solą, jak nie matka, to żona albo babcia, ponieważ solimy prababki, praprababki i prapraprababki i dobrze było.

Z badań prof. Niny Barykko-Piekielnej (z Instytutu Żywności i Żywienia) wynika, że w domu najwięcej soli dodajemy do pieczywa, ziemniaków, zup, kasz i makaro-

tłuszcze. Najnowsze badania dowodzą, że w równym stopniu odpowiedzialne za to są również cukry. Jednym słowem mamy takie serce, stawy, wątrobę, skórę jak się odżywiamy.

Potrzebujemy przede wszystkim białka. Stanowi ono składnik mięśni, włosów, krwi, skóry, paznokci oraz narządów wewnętrznych. To ono decyduje o wzroście, odnowie tkanek. Na pytanie - czy ma to być białko zwierzęce czy roślinne? - dietetycy skłaniają się do tego drugiego. Być może dlatego swoista kanierę robi Kokaiteil Proteiny Herbalife. Sprządzony z naturalnej soi warzywny dostarcza organizmowi 18 amino-

poszczególnych zestawach składniki pokarmowe, witaminowe, a także mikroelementy dają gwarancję wszystkiego tego co do życia niezbędne.

Pięć preparatów Herbalife, wśród nich wspomniany Kokaiteil Proteiny, zostały atestowane przez Inspektora Sanitarnego Kraju. Na świecie zaś funkcjonują od lat po bardzo skrupulatnych badaniach.

Jeśli chcemy nauczyć się zdrowo żyć, warto wiedzieć, iż w każdy wtorek o godz. 18.00 w Zespole Szkół Ekonomicznych w Tczewie odbywają się spotkania z niezależnymi dystrybutorami Herbalife. Można przyjąć, zasięgnąć języka, a także stać się dystrybutorem firmy

S. L. Kubiak

ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ • ŻYMY ZDROWIEJ

Ogólnopolskie Sympozjum Medycyny Naturalnej w Elblągu

Cheść usmierzenia skłuki stresu lub podrażnienia? Masz szum w uszach? Słabiej słyszysz lub cierpisz z powodu zmiany ciśnienia albo migreny? Skorzysztaś doświadczeń medycyny Indian Hopi. Do dziś Indianie amerykańscy by pozbyć się wielu dolegliwości, używają ręcznie wykonanych zlinu, miodu, wosku, olejków eterycznych i sproszkowanych ziół św. Jak u nas, na miejscu, wykonać zabieg "świecowania" pokazac mogą fachowcy którzy nauczysz się tego w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie bezpośrednio u źródeł praktyki leczniczej Indian.

Medycyna Naturalna która wykorzystuje się leczniczą drzemiacą w każdym zwym organizmie, leczy równie za pomocą hipnozy, zabiegów terapeutycznych, ziółarstwa i radiestezji, znajduje sobie coraz różnorodniejszą rzeszę zwolenników. Piórtora roku temu w Elblągu powstało Centrum Medycyny Naturalnej "Biopoli" Swoisim uświetnieniem półtorarocznej działalności "Biopoli" stało się Ogólnopolskie Sympozjum nt. Medycyny Naturalnej którego datę wyznaczono na 5 października. Impreza ma na celu poszerzenie orientacji społeczeństwa o roli profilaktyki zdrowotnej, nowych metod leczenia oraz doprowadzenie do łączenia i współdziałania medycyny akademickiej z medycyną niekonwencjonalną.

W sympozjum - jak nam powiedziała Teresa Paradowska, dyrektorka "Biopoli" - zapowiedzieli swój udział, jako goście honorowi, przedstawiciele medycyny niekonwencjonalnej z całego kraju. Impreza będzie połączona z prezentacją i sprzedażą zdrowej żywności, ziół i przetworów zielarskich, akcesoriów medycyny niekonwencjonalnej, przyrządów radiestezyjnych i specjalistycznych

Bohusz z Krakowa, zaś na temat wpływu radiacji geopatycznej, w tym również ciekawych wodnych, na stan zdrowia, o sposobach zabezpieczenia mieszkań, budynków, miejsc pracy oraz obiektów użyteczności publicznej przed promieniowaniem geopatycznym będzie mówił mgr inż. Władysław Twarek z Poznania, prezes Krajowej Komisji Radiestezyjnej NOT.

Znany elblążanin z wczes-

Pomóżmy zdrowiu

wydawnictw. Na sympozjum nie zabraknie ludzi nauki. M. in. zapowiedział się prezes Polskiego Komitetu Zielarskiego, a zarazem dyrektorem Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu - Jerzy Lutomski. Będzie prof. Paulin Moszczyński, członek Polskiej Akademii Medycyny, ordynator Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala Rejonowego w Brzesku, który mówił będzie o zadaniach współczesnej medycyny ekologicznej.

Przewidziano, że od godz. 9:00 do 18:00 uczestnicy sympozjum wysłuchają trzynastu wykładów. Zapowiadając się bardzo ciekawie prelekcją, o związkach medycyny konwencjonalnej z niekonwencjonalną wygłosi prof. Andrzej Szyszko-

niejszych wizyt w "Biopoli", mgr Marek Gulajski - na co dzień dyrektor Szkoły Zdrowego Życia w Poznaniu - tym razem wypowie się na temat współczesnej medycyny ekologicznej, wspólnie z dr. psychologią osobowości - Andrzejem Świderskim, zajmie stanowisko wobec bioenergoterapii i wygłosi odczyt nt. przypraw roślinnych i ich zastosowania wracjonalnym żywności, profilaktyce zdrowotnej i leczeniu chorób.

Honorowy patronat nad elbląskim Ogólnopolskim Sympozjum Medycyny Naturalnej objął prof. Aleksander Ozarowski. Warto więc poświęcić sobotni dzień na spotkanie w "Biopoli".

B B

Coś dla podniebienia

Produkty zbożowe od zarania dziejów były podstawowym pożywieniem człowieka. Początkowo spożywane były w prymitywnej postaci: gotowanego ziarna zbóż, kasz i kleiku powstałego z gotowania rozrartego ziarna, z czasem rozpowszechniły się jako podkłomy i suchary, a po odkryciu procesu fermentacji posłużyły do wytwarzania popularnego w dzisiejszych czasach chleba.

Przetwory zbożowe są nadal głównym składnikiem diety współczesnego człowieka i ich istnienie nie jest niczym zagrożone. Wynika to z dużej ich różnorodności, co uzależnione jest od użytego surowca, stopnia przetworzenia, doboru komponentów. W wielu krajach obok kasz i chleba podstawowym produktem zbożowym są makarony. W Polsce spożycie makaronów nie jest imponujące, jednak pocieszającą jest myśl, że wielkość ta ciągle wzrasta. Na rynku polskim można zaobserwować duży asortyment makaronów, jeśli chodzi o kształty i używane do ich produkcji surowce.

Zakłady Zbożowo-Młynarskie STAMO "PZZ" w Starogardzie Gdańskim od lat specjalizują się w produkcji makaronów. W zależności od potrzeb rynku zmieniały się asortymenty produkowanych makaronów. W końcu lat 60. produkowano maki makaronowe z pszenicy twardej (Amber Durum). W roku 1994 w związku z ogromnym wzrostem cen pszenicy Amber Durum nastąpił przełom w produkcji makaronów. Produkcji makaronów zaczęli szukać tańszych surowców, a jednocześnie takich, których parametry gwarantowałyby uzyskiwanie makaronów dobrej jakości.

Ta sytuacja skłoniła Zakłady Zbożowo-Młynarskie do produkcji (po wielu doświadczeniach i próbach) Ciasta Makaronowego Starogardzkiego. Pakowane jest ono w worki wentylowe - 50 kg oraz dodatkowo w foretki - 1 kg w celu ułatwienia zakupu gospodarstwu domowemu. Ciasto Makaronowe Starogardzkie jest doskonałym surowcem do wyrobów makaronów, pierogów oraz różnego rodzaju klusek. Sposób sporządzenia z niego szerokiej

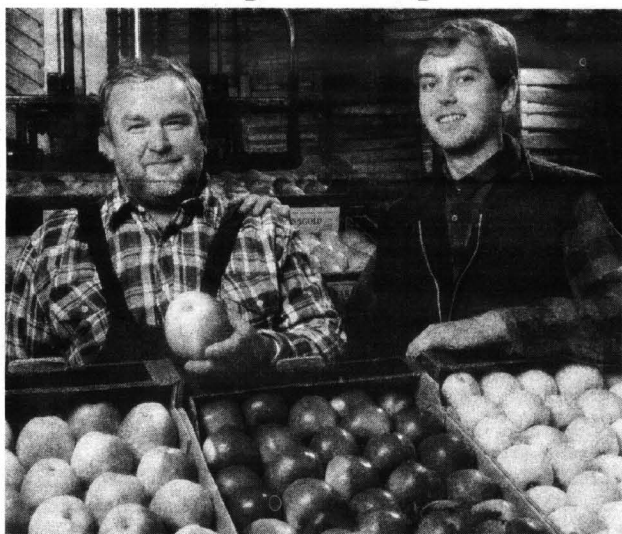
gamy smakolików jest bardzo prosty - wystarczy jedynie dodać wody i zagnieść ciasto. Dodatkową jego zaletą jest to, że nie wymaga dodatku jaj, gdyż zawiera koncentrat wyłącznie pochodzenia roślinnego, który spełnia podobne funkcje technologiczne, jakie spełniają jaja.

Ciasto Makaronowe Starogardzkie nie zawiera cholesterolu, co w obecnej dobie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych nadmiernym spożyciem tłuszczów, jest bardzo istotną zaletą tego produktu. Makaron, przyrządzony z ciasta makaronowego starogardzkiego, charakteryzuje się sprężystością, dużym przyrostem masy po ugotowaniu oraz nie zlepia się.

STAMO produkuje również Ciasto Nalesnikowe Starogardzkie, przeznaczone do sporządzania naleśników i racuchów. Do ich sporządzenia wystarczy jedynie mleko lub woda i można rozkoszować się chrupiącym naleśnikiem lub racuszkiem.

STAMO

Jabłkowy szczyt

Październik jest - gdy tylko dopisze uroda - miesiącem jabłek. Nie zawsze jednak umiemy wykorzystać ten jabłkowy szczyt, jakby hołdując zasadzie, że drogie jabłka w styczniu są zdrowsze i smaczniejsze od tanich, październikowych. Jest wręcz odwrotnie.

Jabłko, zgodnie z wielowiekową tradycją, jest patriarchą wśród owoców. Nawet rajska skądal nie zaszkodził sławie jabłka, wprost przeciwnie, na zawsze ją ugruntował. I tak już w najodleglejszej starożytności jabłko było niemal symbolem wszystkich owoców, zaś jabłko - drzewem otocznym szczytów szacunkiem.

Nie trzeba i dziś nikogo przekonywać, że szlachetne, dojrzałe jabłko jest owocem znakomitym i wyjątkowo wprost zdrowym, posiadającym nawet własności lecznicze. Utarte jabłko jest jednym z pierwszych pokarmów odstawionego od piersi (lub flaszki) niemowlęcia, dobre jest również dla ludzi bardzo starych.

Kręgosłup w niełasce

Gdyby zastanowić się nad pytaniem, którą część naszego organizmu traktujemy najbardziej po macoszemu, to okazałoby się, że jest nią nasza oś życia - kręgosłup. Przez cały dzień albo siedzimy nie tak jak trzeba, schylamy się niewłaściwie, dźwigamy więcej, niż powinniśmy. Po całym dniu kręgosłupowi należy się zasłużony odpoczynek przynajmniej nocą. Tymczasem bardzo często budzimy się sztywni, połamami. Dzieje się tak dlatego, że układamy się do snu nie tak jak powinniśmy. Wiadomo niby, że najbardziej jest korzystna pozycja, w której kręgosłup

zachowuje linię poziomą. Najlepiej byłoby więc spać na płaskim i sztywnym materacu, do tego na wznak i jeszcze bez poduszki. Ale coż to za przyjemność? Nikogo więc do spania na desce nie namawiamy. Natomiast z poduchy warto zrezygnować albo zamienić ją przynajmniej na małego "jaska" lub na ortopedyczną poduszkę pod głowę, zwłaszcza gdy nasze dolegliwości kręgosłupa dotyczą części szyjnej. Poduszka taka podiera głowę, zmniejsza rozciąganie kręgosłupa szyjnego. Gdy z koleki dołożymy nam kręgosłup w okolicach lędźwiowych i nie udaje nam się

rozluźnić w czasie snu, możemy podejrzeć go walcem. Sypianie natomiast na wysoko ułożonych poduszkach pogłębia skrzywienie kręgosłupa, a poza tym zmniejsza pojemność oddechową płuc, sprawia iż pojawia się nieprzyjemne uczucie, jak gdyby za mało miejsca było dla serca. W efekcie wstawiamy, bo już pojawiło się drętwienie rąk i rąk. Jesteśmy zdenerwowani tymi dolegliwościami, a więc zestresowani. Tymczasem stres powoduje dodatkowe napięcie mięśni i znów pojawia się ból.

Ci, którzy śpią na "jasku" powinni pamiętać, że w czasie snu wyłączony zostaje aparat mięśniowy szyi i karku, a głowa bez odpowiedniego podparcia "wisi" na więzadłach, które powodują napięcie i podrażnienie zakończeń nerwowych.

Warto więc, pamiętając o tym, sięgnąć po zdrowotne pomoce wszelkiego rodzaju: poduszki, materace, wálki, będące niejako wkładkami ortopedycznymi, które ułatwiają nam godziwy wypoczynek.

Niezależnie od tego, w jaki sposób układamy się do snu, pamiętajmy o nogach. Powinny być podkurzone.

Rano nigdy nie zrywamy się na dźwięk budzika, od razu na równe nogi. Najpierw niech na dobre powróci świadomość, potem funkcje ruchowe. Wielce wskazane jest przeciągnięcie się aż do bólu. Następnie ciągle jeszcze leżąc, wyciągamy się wózków: nogi wyprostowane, palce u nóg mocno wyciągnięte do przodu, a ręce do tyłu, za głowę. W tej pozycji staramy się jak najbardziej rozciągnąć nasze ciało. Aby ułatwić sobie dotępleć zginamy prawe kolano i przyciskamy je do klatki piersiowej przez 5 sekund, potem tak samo lewe. Po takiej gimnastyce w łóżku możemy dopiero rozpocząć normalny dzień.

NASTAWIANIE KRĘGOSŁUPA MASAŻ, AKUPUNKURA BIOENERGOTERAPIA hipnoza, zioła

- * choroby kręgosłupa, stawów
- * choroby nerwicowe
- * choroby wewnętrzne
- * alkoholizm, otyłość, nikotynizm

GABINET MEDYCyny NATURALNEJ

Starogard, ul. Pk. Dąbka 25
(Łąpiszewo)
pon. - piątek 10.00 - 18.00
sobota 9.00 - 13.00
ZAPRASZAMY!

Dodatek „ŻYMY ZDROWIEJ”

przygotował reklamowo Dział Marketingu i Promocji Wydawnictwa Pomorskiego w Tczewie.

Tel. (069) 31-46-41.

JABŁKA odmian:
Jonagold, Elstar, Boskoop,
Gloster, Melrose i inne

oraz sprzedaż zbóż, żyweca wotowego i wiewprzowego
oferuje:

GOSPODARSTWO ROLNO-SADOWNICZE s.c.
Tadeusz Kobus i Roman Puszczewicz

83-120 Gorzędziej k. Tczewa, ul. Tczewska, tel./fax (069) 36-86-29, 36-86-28

Sprzedaż hurtowa i detaliczna w godz. 7.00-20.00
Możliwość dostarczenia w.w. towaru własnym transportem

ŻYJMY ZDROWIEJ • ŻYJMY ZDROWIEJ • ŻYJMY ZDROWIEJ • ŻYJMY ZDROWIEJ • ŻYJMY ZDROWIEJ

Kiedy FAO miała za zadanie znaleźć najkrótszą odpowiedź na pytanie "Jak się odżywiać?" - odpowiedź zrozumiała dla każdego na świecie, a przy tym oddająca sens racjonalnego żywienia, orzekła: "pierwszą zasadą racjonalnego odżywiania jest urozmaicenie w jedzeniu". Im większe urozmaicenie w dostarczanych organizmowi produktach, tym większa gwarancja, że wszystko co jest nam potrzebne do życia i zdrowia, zostało przez organizm przyswojone. Niestety, tradycje kuchni polskiej obciążone są licznymi grzechami. Nie stroni ona przede wszystkim od tłuszczów, soli, a baze prawie każdego posiłku przez długie, długie lata stanowiły ziemniaki z zawieszonym sosem. A przecież bez warzyw - zdrowia się nie zobędzie.

Bez warzyw nie ma zdrowia

Typowo jesienno-zimowym warzywem jest **brukselka**. Znosi mrozy do minus 7 stopni, a więc często stoi w ogrodzie do marca. Ci, którzy za nią nie przepadają twierdzą, że jest kwasotwórcza. Owszem, ale tak samo kwasotwórcze jest białe pieczywo, którym Polacy nie gardzą. Ma za to całą wachlarz witamin, jak wszystkie pozostałe rośliny kapustne.

Drugim warzywem na tę porę są niewątpliwie **buraczki**. Mają wprawdzie niewiele witamin, głównie z grupy B oraz wit. C, dostarczają 45 kalorii w 100 gramach, ale najważniejsze jest to, że mają wysoką wartość biologiczną, że zawierają makro- i mikroelementy. Szczególnie dużo mają wapnia (32 mg) i trochę żelaza (0,9 mg). Niektórzy dietetycy twierdzą, że są anty-

kowe. A to dlatego, że zawierają antocjany (czerwonofioletowy barwnik).

Czy w kuchni można obejść się bez **kapusty**? w 100 gramach ma tyle witaminy C, ile cytryna. Zawiera pełen komplet witamin z grupy B. Jest skarbnicą witaminy A, E i K. Prócz wapnia i potasu kapusta ma magnez, siarkę (świetnie działa na włosy, paznokcie i cerę). Jeśli jemy ją bez tłuszczu, to nie tuczy, bo w 100 gramach jest zaledwie 40 kalorii.

Każdego dnia na naszym stole powinna gościć **marchew**. Sok z marchwi, podobnie jak z jabłek jest pierwszym pokarmem jaki podajemy niemowlęciu. Czy to przypadek? Oczywiście najlepiej jadać marchew surową, albo pić sok. Genialny zalecając sok z marchwi starszym panom i panom jako lek, który "przemija" naczynia krwionośne, reguluje żołądek, utrzymuje w

tetycy i lekarze gwiazd filmowych zalecają swoim podopiecznym jadać codziennie seler i pić sok z selerów łagodnych (na szczęście są już w Polsce uprawiane) dla ogólnej kondycji.

Oprócz świeżych warzyw w codziennym menu, nauczyć się doceniać witaminy zamknięte w słoikach.

Od 20 lat podbija rynki zagraniczne znana na Pomorzu spółdzielnia "Kooperol". Skandy-nawowie, Niemcy, a ostatnio także Amerykanie i Argentyncy nie licząc sąsiadów ze Wschodu zamawiają olbrzymie ilości przetworów z tej spółdzielni. Dzieje się tak, ponieważ mają 100-procentową gwarancję, że przestrzegany tu reżim, gwarantuje wyroby najwyższej jakości. "Kooperol" uprawia warzywa na własnych polach, by uszczęśliwić przed niesolidnością rolników, jeśli chodzi o przenawożenie.

zdrowiu żołądek i wątrobę. Marchew nie traci też swych właściwości poddana pasteryzacji. Naprzetworzeniu uzyskuje jednak przede wszystkim **ogórek**. O ile spożywany na świeżo, poza solami mineralnymi, niewiele może zaoferować, to ukiszony jest nieocenionym źródłem witamin.

Za mało wykorzystywaną jarzyną zimową są u nas **porę**. Tymczasem opierając się na źródłach zagranicznych trzeba by por reklamować jako jarzynę chyba najbogatszą w **sole żelaza**, a także wapnia, fosforu, krzemu i innych.

W **selerze**, w każdym kraju, gdzie jest on popularny, odkryto inne właściwości. Japończycy uważają go za warzywo anty-reumatyczne. Współcześni die-

Dość powiedzieć, że 95 proc. produkowanych w Zduńcach kompotów z truskawek, zjadają Niemcy. W tym roku wśród 25 asortymentów przetworów owocowo-warzywnych w słoikach jest kilka nowości. Są to salátky z warzyw krojonych w cieniutkie paseczki, bo taka jest właśnie moda na świecie. Po kuleczkach z marchwi przyszła pora na marchewkowe i selerowe spaghetti. Co roku, zwłaszcza latem, przebojem stają się gołąbki z "Kooperolu". Wszędzie tam, gdzie są turyści, sprzedaje się ich ogromne ilości.

Jeśli więc na przygotowanie obiadu mamy mniej czasu niż wspomnianą godzinę, sięgnijmy do witamin zamkniętych w słoikach, zwłaszcza tych, na jakości których poznali się inni.

**Ta jakość,
ten
smak,
te witaminy.**

Kilkadziesiąt asortymentów przetworów

**owocowych,
warzywnych,
i mięsnych**

poleca

**Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna
w Zduńcach**

tel./fax (069) 251-94

Zakłady Porcelany Stołowej Lubiana S.A. 83-407 Łubiana
tel.: (4858) 86 37 84, 86 37 86, 86 37 87, telex: 512225, Fax:(4858) 86 37 85